

ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

ภาวิณี อัมโร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

ภาวิณี อัมโร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

**THE READING ABILITY OF STUDENTS WITH DYSLEXIA
USING PHONICS METHOD**

PAVINEE UMARO

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN SPECIAL EDUCATION
OF GRADUATE SCHOOL SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**

2014

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์
ผู้วิจัย	นางสาวภาวิณี อัมโร ปีการศึกษา 2557
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียนโดยวิธีโฟนิคส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านโคกมา อำเภอบางคล้า จังหวัดสงขลา จำนวน 7 คน ได้มาจากการเลือกโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนจัดการเรียนรู้การอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ จำนวน 8 แผน และแบบประเมินความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐานค่าพิสัยควอไทล์ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือ สถิติอันดับพาราเมตริกของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Rank Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ อยู่ในระดับดีมาก และ 2) ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการเรียนโดยวิธีโฟนิคส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title The Reading Ability of Students with Dyslexia using Phonics Method
Researcher Miss Pavinee Umaro **Academic year:** 2014
Degree Master of Education Program in Special Education
Advisors
1. Associate Professor Dr.Kullaya Kosuwan
2. Assistant Professor Dr.Rewadi Krahomvong

Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate the reading ability of students with dyslexia using phonics method and 2) to compare the reading ability of students with dyslexia before and after using phonics method. Participants in this study were 7 students with dyslexia in grade 2, Baan Kokemao School, Bang Klam District, Songkhla Province, obtained by purposive sampling. The research tools used in this study were 8 lesson plans for reading through the use of phonics method and the reading ability test developed by the researcher. Statistics utilized for analyzing the data were median, interquartile range, and the Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test.

The findings of this study revealed that 1) the reading ability of students with dyslexia using phonics method was at a very good level, and 2) the reading ability of students with dyslexia after using phonics method was significantly higher than that of those students before using phonics method at .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ ที่ได้เสียสละทุ่มเทเวลาถ่ายทอดความรู้ วิธีการ ให้คำแนะนำ คอยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และช่วยเหลือศิษย์ตลอดมาด้วยความตั้งใจและ เต็มใจเสมอ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญที่มีส่วนสำคัญทำให้ งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

บุคคลสำคัญท่านแรกที่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูงคือรองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิวพัฒนกุล ซึ่งเป็นครูผู้ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด การศึกษาพิเศษมา ตั้งแต่ต้น อีกทั้งยังคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สร้างขวัญและกำลังใจให้ศิษย์อยู่เสมอ

บุคคลสำคัญท่านที่สองที่ต้องขอเอ่ยนามคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ ท่านเป็นครูผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ คอยอบรมสั่งสอน และชี้แนะช่วยเหลือพร้อมทั้งให้กำลังใจศิษย์ เสมอด้วยความเมตตา ตลอดจนเสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งท่านก็ได้ช่วยเหลือแก้ไข ให้คำแนะนำเป็นอย่างดียิ่งทำให้ได้เครื่องมือการวิจัยที่มีคุณภาพ และยังมี บุคคลสำคัญอีกท่านที่ได้มีความเมตตาให้ความช่วยเหลือในการเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าร่วมนำเสนอ บทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ “ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 3” คือ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปริดา เบ็ญการ อาจารย์ณัฐรินทร์ แซ่จุง อาจารย์วรรณี กะสุวรรณ และอาจารย์ศิริพร สุขอนันต์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยและให้การแนะนำเป็นอย่างดี

ความสำเร็จในครั้งนี้จะมีไม่ได้ถ้าขาดการช่วยเหลือ สนับสนุนและให้ความร่วมมือจากท่าน ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้าน โศกเมาทุกคนใน การจัดเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดีและรวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อน ๆ และท่านอื่น ๆ ที่ ไม่สามารถเอ่ยนามได้ ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำด้านต่างๆตลอดจนเป็นกำลังใจให้ ซึ่งผู้วิจัย ขอขอบคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา คุณลุง คุณป้า และครูอาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภาวิณี อัมโร

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(7)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิกส์.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
แบบแผนการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุป.....	70
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	83
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	85
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในโรงเรียน.....	91
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ภาคผนวก จ การหาคุนภาพเครื่องมือ.....	109
ประวัติผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	16
2	แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง.....	60
3	กำหนดการจัดการเรียนรู้.....	63
4	แสดงความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์.....	68
5	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์.....	69
6	การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยวิธีโฟนิคส์.....	110
7	การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินความสามารถ ในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์.....	112

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่ คู่ชาติตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 1) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ภาษาไทย จึงมีบทบาทและความสำคัญต่อคนไทยทุกคน นอกจากเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังเป็น ภาษาประจำชาติที่แสดงถึงความมั่นคงของชาติและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ เป็นเครื่องแสดงความผูกพันให้เห็นและรู้สึกความเป็นพวกเดียวกัน ได้อย่างแน่นแฟ้น

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางภาษาของนักเรียนนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ 5 สาระคือ 1) สาระ การอ่าน 2) สาระการเขียน 3) สาระการฟัง การดู และการพูด 4) สาระหลักการใช้ภาษาไทย 5) สาระ วรรณคดีและวรรณกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 12) การอ่านเป็น สาระหนึ่งของภาษาไทยซึ่งได้กำหนดคุณภาพของนักเรียนที่จบระดับชั้นต่าง ๆ คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระภาษาไทย ได้กำหนดคุณภาพนักเรียนไว้ดังนี้คือ นักเรียนต้องอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทหรือกรอ่งง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถาม เชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง อธิบายคำจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่าน

หนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 37-39)

การอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนในการเรียนรู้ทุกสาระวิชา แม้แต่การแสวงหาวิชาความรู้ต่าง ๆ มากมายในโลกนี้ เหตุการณ์ เรื่องราวข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลก เราจะรับรู้ได้จากการอ่าน การอ่านจึงจำเป็นสำหรับคนทุกเพศและทุกวัย การอ่านเป็นหัวใจของการพัฒนาตน พัฒนาคณ ที่มีความจำเป็นและมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะอ่านหลากหลาย ป้ายประกาศต่าง ๆ จดหมาย ข่าวสารต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ ฯลฯ การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและสติปัญญาของมนุษย์ ทำให้เป็นคนฉลาด รอบรู้ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมเป็นผู้มีความรู้ สำหรับนักเรียนต้องอาศัยทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือ ตำราวิชาการต่าง ๆ นักเรียนที่อ่านได้ดีมีสมรรถภาพ จะมีลักษณะดังนี้คือ อ่านได้เร็ว ตีความ เข้าใจความหมาย จับใจความสำคัญ และเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง การอ่านได้ดีก็จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง แต่ถ้านักเรียนอ่านไม่ออกก็จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกวิชาด้วย

สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นั่นจะเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา (IQ) ปกติ คืออยู่ตั้งแต่ 90 ขึ้นไปและมีร่างกายทุกส่วนปกติ แต่มีปัญหาในการเรียนโดยเฉพาะปัญหาด้านภาษา และด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถสังเกตได้เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในระดับชั้นเดียวกัน โดยมีลักษณะดังนี้คือ ในด้านคณิตศาสตร์ นักเรียนจะไม่เข้าใจสัญลักษณ์ ไม่เข้าใจค่าของตัวเลข บวกลบ เลขที่มีการทดหรือยืมไม่ได้ ทำเลขโจทย์ปัญหาไม่ได้ ส่วนปัญหาด้านการอ่าน ก็คือนักเรียนจะอ่านไม่ออก หรืออ่านได้บ้าง อ่านตะกุกตะกัก สะกดคำไม่ได้ อ่านผิด ๆ ถูก ๆ อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านข้ามคำหรืออ่านสลับตำแหน่งคำ สับสนกับเสียงตัวสะกดและวรรณยุกต์ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ส่วนในด้านการเขียน การสะกดคำ นักเรียนจะเขียนลากเส้นวน ๆ ซ้ำ ๆ เขียนตัวหนังสือโยเยไปมาไม่เป็นระเบียบ เขียนช้า เขียนดกหล่น เขียนพยัญชนะสลับกัน เขียนสะกดคำตามเสียงที่ได้ยิน เขียนประโยคสั้น ๆ ไม่มีรายละเอียด (ผดุง อารยะวิญญู, 2554: 8-16)

ปัญหาด้านการอ่านจึงเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งจะ มีลักษณะปัญหาตั้งแต่การจำพยัญชนะและสระไม่ได้เลย อ่านพยัญชนะและสระได้บางตัว อ่านคำได้เป็นบางคำ อ่านแบบตะกุกตะกัก อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านข้ามคำ ต้องสะกดคำก่อนจึงจะอ่านได้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2554: 8) ซึ่งปัญหาในการอ่านนี้จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในสาระอื่นทุก ๆ สาระ ทำให้นักเรียนเรียนตามเพื่อนไม่ทัน และส่งผลต่อการเรียนในภาพรวม นอกจากปัญหาในการอ่านโดยตรงแล้ว การอ่านไม่ออกนี้ยังมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและจิตใจของเด็กด้วยจะเห็นได้ว่าเด็กที่อ่านไม่ได้จะแสดงหน้ามัวคว้าวมวด พยายามที่จะอ่าน อ่านเสียงเบาด้วยความไม่มั่นใจ หรือพยายาม

อ่านโดยการเดาคำ ปัญหาเหล่านี้ หากปล่อยไว้นานเข้า จะทำให้นักเรียนอ่านไม่ออก ทำให้เรียนหนังสือไม่ได้ ถูกครูดำหนดว่าเป็น “เด็กเกียจคร้าน หรือไม่สนใจเรียน” อาจถูกครูลงโทษ ทำให้นักเรียนที่ถูกตำหนิหรือถูกลงโทษแสดงพฤติกรรมออกมา ในลักษณะก้าวร้าวหรือมีปัญหาทางอารมณ์และในที่สุดนักเรียนจะขาดแรงจูงใจในการเรียน ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา และอาจเป็นปัญหาต่อสังคมต่อไปในอนาคต

จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน NT (National Test) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านคำนวณและด้านเหตุผล สำหรับผลการประเมินความสามารถด้านภาษาของโรงเรียนบ้านโคกเมมา ปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.18 ผลการประเมินดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.56 แต่ไม่ต่างกันกับคะแนนเฉลี่ยของระดับประเทศ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.42 (สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) แต่โรงเรียนบ้านโคกเมมายังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่อ่านไม่ออก อ่านได้น้อย ไม่ตรงกับระดับชั้นที่เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการประเมินผลความสามารถในการอ่านของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของผู้วิจัยซึ่งได้ใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น TERA ของผดุง อารยะวิญญู พบว่าในชั้น TERA 1 นักเรียนมีทักษะระบบเสียงของภาษา สามารถบอกได้ว่าคำจากภาพขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวใด และในชั้น TERA 2 นักเรียนก็รู้จักพยัญชนะ แต่ใน TERA 3 นักเรียนไม่รู้จักสระว่าเป็นสระตัวใด รูปร่างอย่างไร ออกเสียงอย่างไร ซึ่งการทดสอบอย่างไม่เป็นทางการนี้พอจะบ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน ไม่รู้จักสระ ตัวสะกด สะกดคำไม่ถูก ประสมคำไม่ได้ ซึ่งปัญหาในการอ่านนี้จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียนในการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องต่าง ๆ ในการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน และระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ปัญหาการอ่านจะส่งผลกระทบต่อการใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย

ดังนั้นปัญหาการอ่านนี้จึงเป็นปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม ปัจจุบันนี้มีวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมากมายหลายวิธี การสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ซึ่งเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่เหมาะสมกับการอ่าน โดยเฉพาะเด็กที่เริ่มฝึกการอ่านในระยะแรก ๆ และเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อยที่มีปัญหาด้านการอ่าน (กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 248) การสอนอ่านด้วยวิธีโฟนิกส์เป็นวิธีที่เน้นทักษะการถอดรหัส การวิเคราะห์ การออกเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร จะสอนทักษะย่อย ๆ เรียงตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ความรู้เกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาและการวิเคราะห์คำอื่น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การอ่านที่แท้จริง

คือการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Polloway, Patton & Serna, 2005: 232-233 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 4) โฟนิคส์เป็นระบบเสียงอักษรในภาษาที่มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยอักษร (Grapheme) แต่ละตัวจะมีเสียงเฉพาะของตัวเองที่เรียกว่า “หน่วยเสียง” (Phoneme) นักเรียนจะเรียนรู้การอ่านคำ โดยจำเสียงและรูปของตัวอักษระนั้น ๆ ดังนั้นการสอนด้วยวิธีโฟนิคส์จะเป็นการสอนให้นักเรียนได้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและรูปของตัวอักษระนั้น ๆ นักเรียนรู้จักถอดรหัสคำ (Decode) ของตัวอักษรที่เป็นภาษาเขียนไปสู่เสียงที่เป็นภาษาพูด ทำให้นักเรียนเข้าใจหน่วยเสียงของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ เสียงสระ และช่วยให้นักเรียนสามารถสะกดคำได้อีกด้วย นักเรียนก็จะเรียนรู้จักคำที่ไม่คุ้นเคยโดยการเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรหรือกลุ่มของตัวอักษร (เจษฎา กิตติสุนทร, 2553: 1) การสอนโดยวิธีโฟนิคส์เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักหน่วยเสียงจากพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่เรียงเป็นคำและการเรียงลำดับของตัวอักษรที่ปรากฏในคำ เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักแยกหน่วยเสียงในคำ (การตระหนักรู้หน่วยเสียง) และการเชื่อมโยงหน่วยเสียงกับตัวอักษรหรือกลุ่มตัวอักษรที่เป็นตัวแทนหน่วยเสียง โดยนักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องหน่วยเสียง การแยกหน่วยเสียง และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร เพื่อนำประสมให้เกิดเป็นคำและอ่านออกเสียงได้ (Eldredge, 2005: 43-44)

จากงานวิจัยของศิริินยา สังข์โสม (2553: 111) ซึ่งได้นำวิธีโฟนิคส์มาใช้ในการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของรุจิรา ลายเมฆ (2552: 1-2) ซึ่งได้ทำการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบียร์รถและการสอนแบบคู่มือครูในการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับช่วงชั้นที่ 2 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิคส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบียร์รถ มีความสามารถในการอ่านสะกดคำหลังการทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลอง และมีความสามารถในการอ่านสะกดคำเพิ่มขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบคู่มือครูและงานวิจัยของสุไพบรมา ลีลามณี (2553: 114-118) ซึ่งได้นำวิธีโฟนิคส์ผสมผสานกับวิธีพหุสัมผัส ในการสอนการอ่านคำและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการศึกษาพบว่าความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์กับวิธีพหุสัมผัสมีค่าสูงขึ้นและอยู่ในระดับดีมาก

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัญหาการอ่านนั้นมีความสำคัญยิ่ง ควรได้รับการแก้ไข ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าแนวทางที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ควรเป็นการฟื้นเสียงโดยเริ่มจากพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์

เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการผันอย่างคล่องแคล่ว จึงเลือกใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านให้มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังการเรียน โดยวิธีโฟนิกส์

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการเรียน โดยวิธีโฟนิกส์ อยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการเรียน โดยวิธีโฟนิกส์ สูงกว่าก่อนการเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้าน โลกเภา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยวิธีโฟนิคส์
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่าน

3. ระยะเวลาการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ระยะเวลาในการทดลอง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง

4. ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากปัญหาสำคัญในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น มีระดับความสามารถในปัจจุบันคือ อ่านพยัญชนะได้เท่านั้น แต่ยังไม่สามารถอ่านเป็นคำได้เลย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเนื้อหา

4.1 คำจากวิธีโฟนิคส์ เป็นคำแม่ ก กา ที่มีพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) ซึ่งเป็นพยัญชนะที่สามารถจะผันเสียงได้ครบทั้ง 5 เสียง ประสมกับสระเสียงยาว 3 เสียง ($-า, -ิ, -ู$) ซึ่งเป็นสระเสียงยาวที่ออกเสียงได้ง่าย (ผดุง อารยะวิญญู, 2545: 25-26) และวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

4.2 กลุ่มคำ คือ การนำคำที่ได้จากการผัน โดยวิธีโฟนิคส์มาเรียงกัน

4.3 ประโยคสั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วยคำง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย ประธาน กริยา หรือ ประธาน กริยา กรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง การที่นักเรียนเปล่งเสียงคำที่มาจาก การประสมด้วย พยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด บ ป อ กับสระเสียงยาว ได้แก่ $-า, -ิ, -ู$ พร้อมผันวรรณยุกต์ทั้ง 4 รูป 5 เสียง ได้แก่ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา และการอ่านโดยเรียบเรียงคำต่อกันเป็นกลุ่มคำและประโยคที่มีความหมายโดยวัดได้จากแบบประเมินความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การสอนโดยวิธีโฟนิคส์ (Phonics) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนที่ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียง โดยให้นักเรียนได้วิเคราะห์การออกเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างเสียงภาษาพูดกับตัวอักษร รู้จักการแยกเสียงทีละหน่วยเสียงที่เรียงขึ้นเป็นคำและเชื่อมโยงหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำ หลังจากนั้นจึงให้อ่านเป็นคำ กลุ่มคำและอ่านเป็นประโยค วิธีการสอนโดยวิธีโฟนิคส์มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

2.1 การตระหนักในระบบเสียงพยัญชนะต้นอักษรกลาง คือ ก จ ด บ ป อ โดยฝึกจำแนกด้วยการดูภาพและออกเสียงพยัญชนะต้นของภาพ เช่น ภาพอ่าง พร้อมให้ดูรูปพยัญชนะ “อ” ให้นักเรียนออกเสียง ออ ไม่ใช่ “อ อ่าง”

2.2 การตระหนักในระบบเสียงสระเสียงยาว คือ $-า, -ิ, -ู$ โดยฝึกจำแนกด้วยการดูบัตรภาพสระและออกเสียงสระ เช่น ดูภาพ “า” ให้นักเรียนออกเสียง อา ไม่ใช่ “สระ อา”

2.3 การอ่านประสมเสียงพยัญชนะต้นและสระเสียงยาว

2.3.1 คำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระเสียงยาว $-า, -ิ, -ู$ เช่น คำว่า กา อ่านแจกลูกสะกดคำว่า กอ – อา – กา, จา อ่านแจกลูกสะกดคำว่า จอ – อา – จา

2.3.2 อ่านเป็นคำ โดยไม่ต้องแจกลูกสะกดคำแต่อ่านเป็นคำ เช่น กา จา ตา ตา บา ปา อา

2.3.3 อ่านเป็นกลุ่มคำ โดยนำคำจากการผันโดยวิธีโฟนิคส์เรียงต่อกัน เช่น ดาอาจา กิจิจิ

2.3.4 อ่านเป็นประโยค นำคำจากการผันโดยวิธีโฟนิคส์และเรียบเรียงเป็นประโยคให้เกิดความหมายให้นักเรียนอ่าน เช่น อาดูปู

2.4 การอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระเสียงยาว $-า, -ิ, -ู$ และผันวรรณยุกต์

2.4.1 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระเสียงยาว $-า, -ิ, -ู$ และผันวรรณยุกต์ เช่น กอ – อา – กา กา – เอก – กำ กา – โท – กำ กา – ตรี – กำ กา – จัตวา – กำ

2.4.2 อ่านเป็นคำ โดยไม่ต้องแจกลูกสะกดคำ เช่น กา ก้า ก๊า กั๊ กั๋

2.4.3 อ่านเป็นกลุ่มคำ โดยนำคำจากการผันโดยวิธีโฟนิคส์เรียงต่อกัน เช่น ตี๋บู๊จ๋า

2.4.4 อ่านเป็นประโยค นำคำจากการผันโดยวิธีโฟนิคส์และเรียบเรียงเป็นประโยค
ให้เกิดความหมายให้นักเรียนอ่าน เช่น ป่าตีจ๋า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการทำวิจัยครั้งนี้คือ

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสามารถอ่านคำ กลุ่มคำและประโยคได้แล้วสามารถทำให้นักเรียนเหล่านี้อ่านข้อความในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้นได้
2. ครูสามารถใช้เป็นแนวทางการสอนการอ่านให้กับครูเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ที่มีปัญหาด้านการอ่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียบเรียงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 1.1 ความหมายของการอ่าน
  - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
  - 1.4 ขอบข่ายเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.5 วิธีการสอนอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.1 ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.2 สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.3 ประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.4 การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.5 ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 2.6 ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
  - 2.7 หลักการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์
  - 3.1 ความหมายของวิธี โฟนิคส์
  - 3.2 ความสำคัญของวิธี โฟนิคส์
  - 3.3 รูปแบบการสอนวิธี โฟนิคส์
  - 3.4 การจัดการเรียนการสอน โดยวิธี โฟนิคส์
  - 3.5 วิธี โฟนิคส์กับการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโพนิกส์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ตั้งแต่ความหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ขอบข่ายเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และวิธีการสอนอ่าน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนและคุณภาพการอ่านของนักเรียนย่อมส่งผลกระทบต่อถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

การอ่าน คือ กระบวนการแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมาเป็นตัวอักษร คำ ข้อความ เป็นความคิดของตนเองโดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2542: 79; เตือนใจ กรุยกระโทก, 2543: 15; บันลือ พฤกษ์วัน, 2545: 6)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึงกระบวนการทางสมองในการรับสารโดยใช้อวัยวะคือตา แล้วแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และสามารถนำความหมายนั้น ๆ มาใช้ประโยชน์ได้ (วรณี โสมประยูร, 2537: 121; แม้นมาส ชวลิต, 2544: 3)

ส่วนสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 3) ได้นิยามการอ่านไว้ว่าเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้วจึงพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองซึ่งมีขั้นตอนคือการรับสารโดยใช้อวัยวะคือตา แล้วแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ออกมาเป็นตัวอักษร คำ ข้อความ เป็นความคิดของตนเอง เพื่อสื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้มีความคิด ความรู้และเข้าใจตรงกัน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาประกอบ แล้วนำความคิดความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการใช้เป็นเครื่องมือการแสวงหาความรู้ในทักษะวิชาการด้านอื่น ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อบุคคลต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้ (บันลือ พฤษะวัน, 2538; เสริมศรี หอทิมากุล, 2539; สนิท สัตโยภาส, 2545; กัลยา สหชาติโกสิทธิ์ และคณะ, 2545) 1) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ และใช้ในการวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ 2) การอ่านจะส่งเสริมให้คนฉลาดขึ้น ช่วยพัฒนาการคิดและยกระดับสติปัญญา ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิดดี เป็นที่ยอมรับและศรัทธาในสังคม 3) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านทราบและปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อพัฒนาตนเองและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ เพราะการอ่านจะทำให้บุคคลได้รับความรู้ ความสามารถประสบการณ์ และความชำนาญในวิทยาการใหม่ ๆ ในการทำงาน ฉะนั้นบุคคลใดที่พยายามแสวงหาความรู้ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ ๆ ก็ย่อมจะมีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง 4) การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การอ่านสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการระหว่างบุคคลกับบุคคล ตลอดจนสามารถนำมาแก้ปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหากฎหมาย ปัญหาการดูแลลูก เป็นต้น โดยการนำวิธีการแก้ไข ข้อเสนอแนะในหนังสือที่อ่านนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านไปได้อย่างราบรื่น 5) การอ่านเป็นกิจกรรมทำให้เกิดการจรจโลงใจ ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้แนวทางปฏิบัติอันดีงาม พัฒนาจิตใจและช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า 6) การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพ โดยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย และการปฏิบัติตนที่เหมาะสม ทันสมัย ซึ่งทำให้ผู้อ่านที่ได้นำข้อเสนอแนะนั้นมาทดลองปฏิบัติตามก็จะมีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

จากความสำคัญของการอ่านของนักการศึกษาต่าง ๆ สรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด สติปัญญา ทำให้ให้คนฉลาดขึ้น เกิดความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้ผ่อนคลายอารมณ์ ทำให้รู้แนวทางในการปฏิบัติตนและการปรับปรุงบุคลิกภาพ นำข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ไขที่อ่านมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านของแต่ละบุคคล แต่ละเพศแต่ละวัย และแต่ละอาชีพ ย่อมจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีนักการศึกษาได้เสนอแนะจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้หลายประการดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2544: 158) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้ คือ 1) อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ และค้นหาคำตอบ 2) อ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์ จับใจความสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง สรุปความหรือย่อความ 3) อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหรือข่าวสาร จัดทำรายงาน 4) อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่ง หรือวิธีการ 5) อ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์ 6) อ่านเพื่อความบันเทิง

สำหรับกัลยา สหชาติโกสีย์ และคณะ (2545: 4) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้คือ 1) อ่านเพื่อการค้นคว้าหรือการศึกษาหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือ ตำราวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น 2) อ่านเพื่อทราบข่าวสาร ข้อเท็จจริง หรือหาคำตอบในสิ่งที่เราสงสัย เช่น การอ่านฉลากยา การอ่านประกาศแจ้งความต่าง ๆ การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น 3) อ่านเพื่อความบันเทิงและจรรโลงใจ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี อ่านบทเพลง กวีนิพนธ์ เป็นต้น 4) อ่านเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และใช้ความรู้มาพัฒนาการงานอาชีพของตนเอง เช่น เกษตรกรอ่านตำราเพาะเห็ด เป็นต้น

ส่วนกอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 86-90) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้ 1) เพื่อค้นหาคำตอบหรือแสวงหาความรู้ ผู้อ่านสามารถรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยการอ่านเพื่อนำประโยชน์ที่ได้จากการอ่านนั้นมาพัฒนาศักยภาพทั้งทางการรับรู้ กระบวนการคิด การกระทำและทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี เช่น การอ่านข่าวการแข่งขันฟุตบอลโลก ก็จะทำให้ผู้อ่านรับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การค้นคว้าตำราวิชาการ จะทำให้รู้ข้อมูลที่เราต้องการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ 2) เพื่อความบันเทิงหรือตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ การอ่านนอกจากให้สาระประโยชน์แล้วยังมีส่วนช่วยตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของผู้อ่านด้วย เพื่อทำให้เกิดความสุขหรือมีอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวที่อ่าน เช่น อ่านนวนิยาย อ่านหนังสือการ์ตูน เป็นต้น 3) เพื่อประโยชน์ในทักษะการออกเสียงให้ถูกต้อง กรณีนี้ผู้อ่านจะต้องเปล่งออกเสียงออกมาตามอักษรที่ปรากฏเป็นถ้อยคำต่าง ๆ โดยจะต้องให้สื่อความหมายให้ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ เช่น ต้องการอ่านนวนิยาย เมื่อมีบทพูดผู้อ่านควรจะฝีกออกเสียงและใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละครมิใช่อ่านออกเสียงราบเรียบจะไม่ก่อให้เกิดอรรถรสอันใด 4) เพื่อประโยชน์ในการยกระดับจิตใจของผู้อ่าน การอ่านเพื่อยกระดับจิตใจของผู้อ่านนั้นจะเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิด จิตใจ และการกระทำต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางดี เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การอ่านเรื่องเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้มีชื่อเสียง การอ่านหนังสือคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นต้น

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้อ่านแต่ละคน ซึ่งจะมีจุดมุ่งหมายที่ไม่เหมือนกัน แต่จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านนั้นคือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง เพื่อทักษะการออกเสียงสื่อความหมาย เพื่อความบันเทิงหรือตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ตลอดจนเพื่อพัฒนาจิตใจ

4. ขอบข่ายเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาไทยเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดูและการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกพูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวจิตใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศักยภาพธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

4.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4.2 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

4.2.2 มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

4.2.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4.2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

4.2.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

4.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้น ๆ 2. บอกความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจองและข้อความที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานคือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย 1. คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ 2. คำที่มีตัวสะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตรา 3. คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ 4. คำที่มีอักษรนำ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ 1. นิทาน 2. เรื่องสั้น ๆ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน 7. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน 8. มีมารยาทในการอ่าน	3. บทร้องเล่นและบทเพลง 4. เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น 1. หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย 2. หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ประกอบด้วย 1. การอ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน 2. เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย มารยาทในการอ่าน เช่น 1. ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น 2. ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน 3. ไม่ทำลายหนังสือ

5. วิธีการสอนอ่าน

วิธีการสอนอ่านนั้นมีความหมายหลายวิธี แต่ละวิธีจะมีข้อดีและข้อบกพร่องแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนแต่ละวิธี เพื่อเลือกวิธีสอนอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหา และทักษะที่จะต้องพัฒนานักเรียนแต่ละคน หรือการเลือกนำวิธีที่ดีมาผสมผสานบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนได้มากที่สุด ซึ่งนักวิชาการได้เสนอไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2537: 131) ได้สรุปถึงวิธีการสอนอ่านแบบต่าง ๆ ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ที่ครูควรรนำมาผสมผสานและใช้ในการสอนอ่านมีดังนี้ 1) วิธีการสอนแบบแจกลูก เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักรูปและเสียงของตัวอักษรทุกตัวเพื่อให้รู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกลูกพยัญชนะ และสระ เช่น กะ กา กิ กิ กี้ กือ กู กู ฯลฯ และ กา ขา คา งา จา ฉา ซา ฯลฯ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกเสียงตามอักษร สูง กลาง ต่ำ เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า, ขา ข่า ข้ำ, คา ค่า ค้ำ เป็นต้น วิธีการสอนอ่านแบบแจกลูกเป็นวิธีการสอนที่ได้ผลดีช่วยให้นักเรียนเรียนคำใหม่ได้ง่าย สามารถอ่านออกเสียงได้ดี จากงานวิจัยของนพวรรณ ริระชลาสัย (2549: 94) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมแจกลูกประสมคำโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ จากการศึกษาพบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมแจกลูกประสมคำโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.02/86.88 สามารถพัฒนาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีคิดและทราบแนวทางการประสมพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์จนนักเรียนสามารถอ่านคำและเขียนคำได้ถูกต้อง 2) วิธีการสอนแบบสะกดคำ ทักษะการสะกดคำ (Spelling) เป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการอ่านและการเขียนในระดับประถมศึกษา วิธีการสอนแบบสะกดคำในภาษาไทย เป็นส่วนหนึ่งของการสอนอ่านแบบแจกลูกหรือประสมคำ นักเรียนที่สะกดคำเก่งก็มักจะเป็นนักเรียนที่อ่านเก่ง และนักเรียนที่อ่านสะกดคำไม่เก่งส่วนใหญ่ก็จะอ่านไม่เก่งด้วย 3) วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำ เป็นประโยค เป็นวิธีสอนที่จะช่วยให้นักเรียนสนใจอยากอ่านหนังสือ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำ ประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้ดี ทำให้นักเรียนอ่านได้เร็ว เพราะสามารถกวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจจากการอ่านไปใช้ด้วย แต่การใช้วิธีการสอนอ่านแบบเป็นคำ เป็นประโยคเพียงอย่างเดียวให้กับนักเรียนเริ่มเรียนหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก็อาจทำให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ไม่ดีเท่าที่ควร การใช้วิธีการสอนอ่านแบบแจกลูกบูรณาการเข้ารวมด้วย จะช่วยให้การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น 4) วิธีการสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ เป็นวิธีการสอนอ่านโดยครูและนักเรียนร่วมกันสร้างแผนภูมิประสบการณ์ขึ้นมา จะทำให้นักเรียนอ่านคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น นักเรียนสามารถนำความคิดที่ได้จากแผนภูมิไปใช้ประโยชน์ได้ดี แผนภูมิประสบการณ์มีหลายชนิด

ครูสามารถใช้แผนภูมิสอนอ่านควบคู่ไปกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ได้ทุกแบบและใช้ได้กับทุกกลุ่มประสบการณ์ด้วย แต่อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ถ้าหากครูสอนโดยให้นักเรียนอ่านแผนภูมิบ่อย ๆ

สำหรับหนังสือ พฤษะวัน (2538: 12-17) ได้เสนอว่าสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนก็คือการอ่าน ฉะนั้นในการสอนอ่านครูจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจมิติหรือขอบข่ายในการสอนอ่าน เช่น ต้องเข้าใจถึงธรรมชาติที่มาของอักษร ที่มาของวิธีสอนและวิธีสอนเด็ก เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าควรจะสอนอ่านด้วยวิธีใดจึงจะส่งเสริมให้เด็กได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมได้นำเสนอวิธีการสอนหลัก ๆ ไว้ 3 วิธี คือ 1) วิธีการสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) วิธีสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำนี้เป็นวิธีการสอนแบบดั้งเดิมชาวอเมริกันเรียกวิธีการสอนอ่านแบบนี้ว่า Discard Method 2) วิธีสอนอ่านแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยค (Basal Readers' Approach) เป็นวิธีการสอน ซึ่งสอดคล้องกับจิตวิทยาในการสอนอ่านตามทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Theory) ที่ว่าการเรียนรู้เป็นส่วนรวม คือ อ่านเป็นคำ ๆ เป็นประโยค แล้วจึงแยกสะกดตัวผสมคำ ฝึกอ่านภายหลังซึ่งมีส่วนสอดคล้องสนองความต้องการ ความสนใจ และทันใจของผู้เรียน ทำให้เด็กอยากอ่าน การสอนอ่านแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยค จะต้องสอนให้อ่านเรื่องราวทีละประโยค เพื่อมุ่งให้ฟังการอ่านแล้วรู้เรื่อง ฟังหลาย ๆ ประโยคก็สามารถสรุปเรื่องได้ (ฝึกทักษะในการฟังไปด้วย) จึงมีความสอดคล้องกับความหมายของการอ่าน คือ อ่านได้ หรือสอนอ่านเพื่อให้อ่านได้ และยังมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติที่มาของอักษรที่ใช้ภาพเป็นสื่อในการอ่านอีกด้วย การใช้ภาพเป็นสื่อในการอ่านช่วยบอกเรื่อง ทำให้นักเรียนสนใจช่วยให้เด็กอยากอ่าน จึงเป็นการส่งเสริมการสอนให้เด็กสามารถอ่านได้ 3) วิธีสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ (Experience Approach) เป็นการหลอมรวมประสบการณ์ของผู้เรียนไปสู่ข้อสรุปที่เป็นคำศัพท์รวมหรือคำศัพท์ที่มีการสรุปเป็นมโนทัศน์ (Concept Formation) โดยการนำประสบการณ์ที่เด็กเล่ามาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวโดยจัดรูปประโยค จังหวะ ลีลาให้นำอ่าน เหมาะกับช่วงความสนใจในการอ่าน แล้วมีบทหรือประโยคสรุปให้ได้ความกะทัดรัด

ส่วนผดุง อารยะวิญญู (2546: 49-73) ได้เสนอวิธีการสอนการอ่านแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการสอนการอ่านออกเสียง การเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ซึ่งมีทั้งหมด 8 วิธี ดังนี้ คือ 1) การฝึกให้รู้จักพยัญชนะและสระ (Consonant and Vowel Identification) ในการสอนการอ่านหนังสือสำหรับนักเรียนนั้น สิ่งที่สำคัญคือ เด็กต้องรู้จักพยัญชนะและสระทุกตัวในภาษาไทย 2) การจำแนกตัวอักษร (Letter Discrimination) นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ หรือมีปัญหาการอ่าน อ่านไม่ออก มักมีความสับสนระหว่างพยัญชนะที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน เช่น ก กับ ค การฝึกให้เด็กเห็นความแตกต่างของพยัญชนะคู่ที่คล้ายคลึงกันทุกตัวจึงมีความจำเป็นต่อเด็ก เมื่อเด็กจำแนกความแตกต่างได้แล้วทุกตัวจึงสามารถฝึกการอ่านต่อไปได้ 3) การสอนอ่านเป็นคำ (Word Attack)

เป็นการสอนโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครู ในขั้นนี้ยังไม่จำเป็นต้องประสมคำ เมื่อนักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ได้บ้าง จึงสอนวิธีประสมคำก็ได้ ซึ่งคำที่นำมาสอนควรเป็นคำง่าย ๆ เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยจัดหมวดหมู่ตามประเภทของคำศัพท์ เช่น ผัก ผลไม้ ของใช้ สัตว์ ฯลฯ ผลจากการศึกษางานวิจัยของฉวีวรรณ โยकिन (2550: 79) ซึ่งได้ศึกษาผลของการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำ มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้อธิษฐาน พุ่มพวง (2551: 58) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำจากหนังสือ ภาพประกอบ จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้มีความสามารถในการอ่านคำหลังจากสอนด้วยวิธีการสอนอ่านเป็นคำจากหนังสือภาพประกอบอยู่ในระดับดีและมีคะแนนในการอ่านหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอ่านเป็นคำจากหนังสือภาพประกอบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และงานวิจัยของศศิธร ชาญเจริญ (2552: 68) ซึ่งได้ศึกษาผลการสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่าหลังการสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนมีความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวได้สูงกว่าก่อนการสอนซึ่งปรากฏว่าสอดคล้องกับวิธีการสอนนี้ 4) การวิเคราะห์คำ (Word Analysis) นักเรียนจะอ่านคำได้เมื่อทราบว่าคำแต่ละคำประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และหรือ ตัวสะกด 5) วิธีโฟนิกส์ (Phonics Method) เป็นการนำหลักการทางภาษาศาสตร์มาใช้ในการสอนอ่าน สอนเขียน โดยวิธีฝึกอ่านคำจะใช้สีเป็นตัวกำหนดเสียง 6) การบันทึกชี้นำ (Guided Note) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนมากจะเรียนรู้ได้ดีโดยการใช้สายตามากกว่าการฟัง นักเรียนที่อ่านหนังสือได้บ้างแต่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ เพราะไม่สามารถแยกคำที่มีความสำคัญในประโยคได้ ควรขีดเส้นใต้คำสำคัญของเรื่องหรือพิมพ์ตัวหนาใส่คำ หรือตัวเอน เมื่อนักเรียนฝึกจนเกิดทักษะแล้วจึงลดขนาดอักษรให้ปกติ และไม่ขีดเส้นใต้คำ วิธีการฝึกโดยครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง ครูให้นักเรียนอ่านตามชี้คำสำคัญที่เน้นให้นักเรียนตอบคำถาม แล้วฝึกอ่านโดยละเอียดเพื่อเก็บใจความสำคัญ 7) วิธีก้างปลา (Herring Bone Method) เป็นการใช้สิ่งนำสายตาไปสู่ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยใช้รูปก้างปลา ก้างใหญ่ตรงกลางแทนใจความสำคัญ ก้างเล็กแทนรายละเอียดปลีกย่อย 8) วิธีกำหนดคำสำคัญของเรื่อง (Story Mapping) มีวิธีการโดยให้ใจความสำคัญอยู่ตรงกลาง แล้วให้นักเรียนหารายละเอียดที่เกี่ยวข้องอยู่รอบนอก โดยมีหลักการเดียวกับข้อ 6 และ 7

สำหรับการสอนอ่านเป็นคำให้ถูกต้องนั้น กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 247-259) ได้เสนอแนะวิธีการสอนไว้ดังนี้ คือ

5.1 วิธีโฟนิกส์ (Phonics) เป็นวิธีการสอนให้นักเรียนประสมคำโดยใช้การผันเสียง โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงพยัญชนะ จากนั้นจึงเรียนรู้รูปและเสียงของสระแต่ละตัว ผดุง อารยะวิญญู (2551 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 248) ได้เสนอขั้นตอนไว้ดังนี้

5.1.1 ครูสอนให้นักเรียนออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระแยกกัน

5.1.2 ครูต้องย้ำให้นักเรียนเปล่งเสียงของพยัญชนะตัวนั้น ไม่ใช่ออกเสียงตามชื่อตัวอักษร เช่น “ต” นักเรียนต้องอ่านว่า “ตอ” ไม่ใช่อ่านว่า “ต เต่า” เพราะถ้านักเรียนอ่านแบบผิด ๆ จนเคยชินนักเรียนก็จะผันเสียงไม่ได้

5.1.3 จากนั้น ครูจึงสอนให้นักเรียนประสมเสียงของพยัญชนะและสระเข้าด้วยกัน เช่น ตอ-อา-ตา เมื่อนักเรียนเริ่มประสมเสียงได้แล้ว ครูจึงฝึกให้ออกเสียงเร็วขึ้น

5.1.4 หากนักเรียนออกเสียงผิด ครูควรแก้ไขทันที

5.1.5 เมื่อนักเรียนเริ่มผันเสียงได้แล้ว ครูให้นักเรียนฝึกอ่านแบบนี้บ่อย ๆ โดยสอนให้อ่านคำใหม่ทุกวัน จากนั้นค่อยเริ่มกิจกรรมฝึกอ่านต่อไป

นอกจากนี้กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 248) ยังได้เสนอแนะว่าวิธีโฟนิกส์เป็นวิธีที่เหมาะสมกับเด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่เริ่มฝึกการอ่านและเด็กที่มีปัญหาในการอ่าน โดยได้เสนอแนะการนำวิธีโฟนิกส์ไปใช้ ดังนี้ 1) เริ่มสอนจากง่ายไปหายาก ครูควรเลือกคำที่อ่านง่ายมาสอนให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีนี้และฝึกให้นักเรียนเกิดความมั่นใจเสียก่อน 2) หากนักเรียนอยู่ในช่วงก่อนวัยเรียนหรือระดับอนุบาล ครูควรสอนและฝึกทุกวัน วันละประมาณ 15-20 นาที ส่วนนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านการอ่านล่าช้า ครูอาจต้องสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือตัวต่อตัว 3) ครูควรสอนซ้ำ ๆ ในระยะแรก แล้วค่อยเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ จนนักเรียนอ่านได้คล่อง 4) ครูควรฝึกการวิเคราะห์เสียงของคำ โดยให้นักเรียนหัดสังเกตว่าคำไหนออกเสียงคล้ายกันไปด้วย

จากการศึกษางานวิจัยของศิริญา สังข์โกมล (2553: 111) ซึ่งได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบฝึกเทคนิคโฟนิกส์ ผลจากการศึกษาพบว่า สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ การอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกเทคนิคโฟนิกส์ มีความสามารถหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และงานวิจัยของรุจิรา ลายเมฆ (2552: 66) ซึ่งได้ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบียร์รกรและการสอนแบบคู่มือครู ผลการศึกษา

พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบแบบโฟนิกส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบียร์รรถกรมีความสามารถการอ่านสะกดคำหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถการอ่านสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 การสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นวิธีสอนให้นักเรียนจำคำโดยไม่ต้องประสมคำ โดยการเลือกเรื่องที่น่าสนใจและคำที่นักเรียนพบได้บ่อยมาสอน การสอนภาษาแบบองค์รวมเริ่มโดยครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยเรื่องที่น่าสนใจ นักเรียนจะอ่านหรือเขียนได้โดยไม่ต้องประสมคำ การสอนต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ดังนี้คือ

5.2.1 นอกจากการสอนโดยครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังแล้ว ครูควรฝึกให้นักเรียนอ่านในใจทุกวัน

5.2.2 ให้นักเรียนอ่านออกเสียงทีละคน

5.2.3 ครูควรจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดและเขียนในสิ่งที่นักเรียนทำไปแล้ว

5.2.4 ครูควรจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ตามความสนใจและความสามารถ พร้อมทั้งหาหนังสือที่เหมาะสมโดยครูเป็นคนคอยชี้แนะ

5.2.5 ครูสาธิตการอ่านและเขียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนเพื่อให้นักเรียนมีตัวอย่างในการอ่านและการเขียนที่ดี

5.2.6 ครูควรให้โอกาสและสนับสนุนให้นักเรียนได้เขียนเรื่องที่สนใจโดยเน้นเนื้อหามากกว่ารูปแบบการเขียน

5.2.7 จัดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงผลงานการเขียนของตัวเอง

จากงานวิจัยของพรรณพร ศรีสังข์ (2555: 78-86) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อยโดยใช้วิธีการสอนภาษาแบบองค์รวม จากการศึกษาพบว่าวิธีการสอนภาษาแบบองค์รวมสามารถพัฒนาทักษะภาษาของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อยได้ โดยนักเรียนมีพัฒนาการทักษะภาษาดีขึ้นหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนภาษาแบบองค์รวม

5.3 การสอนการอ่านคำคุ้นตา (Sight-Word Vocabulary) เป็นการสอนให้นักเรียนจำทั้งคำด้วยการจำคำสำคัญและเป็นคำพบบ่อย โดยนักเรียนจะสามารถอ่านได้ทันทีโดยไม่ต้องวิเคราะห์คำ นักเรียนจะอ่านหนังสือได้คล่องเมื่อใช้คำศัพท์ที่เป็นคำคุ้นตาอย่างสม่ำเสมอ และในการสอนควรสอนให้เด็กเข้าใจความหมายของคำด้วย

5.4 ธนาคารคำ เป็นวิธีการสอนที่ครูนำคำศัพท์ที่มีอยู่ในหนังสือเรียนที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วหรือจะต้องเรียนต่อไป มาสอนให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงและสอนความหมายของคำเหล่านั้น จากนั้นให้นักเรียนทำบัตรคำศัพท์โดยการจดคำศัพท์เหล่านั้นลงไปในกระดาษพกพาได้ แล้ววาดรูปประกอบคำเหล่านั้น และอาจให้แต่งประโยคด้วย ต่อมาครูให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ที่เคยเรียนมาและทำบัตรคำศัพท์ไว้แล้ว หากคำใดที่อ่านไม่ได้ ครูจะจดบันทึกไว้จนครบ 5 คำ หรือ 10 คำ ตามแต่เกณฑ์ที่ครูกำหนดเมื่อครบเกณฑ์ ครูให้นักเรียนนำคำที่ยังอ่านไม่ได้ไปฝึกอ่านต่อที่บ้าน การเก็บรวบรวมคำที่อ่านได้ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจ และเกิดความพยายามในการสะสมคำให้ได้มากขึ้น

5.5 วิธีช่วยจำอื่น ๆ ครูอาจใช้วิธีการเชื่อมโยงคำศัพท์เข้ากับภาพในใจ โดยภาพที่นึกถึงอาจเป็นความหมายของคำนั่นเอง หรือคำที่ออกเสียงคล้ายกันหรือมีความหมายเหมือนกัน เช่น คำว่า “ญาติ” และ “อนุญาติ” ว่าคำใดที่มีสระ อี ครูจึงสอนวิธีการจำโดยบอกว่าถ้าเป็น “ญาติ” ให้ใส่หมวกได้ (หมวก หมายถึง สระอี) ส่วน “อนุญาติ” ไม่ให้ใส่หมวก

5.6 จากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า วิธีการสอนอ่านมีหลากหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะแตกต่างกัน การจะเลือกใช้วิธีการสอนแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาความบกพร่อง จุดที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนานักเรียน ครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้หรือนำแต่ละวิธีการสอนมาสอนหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน สำหรับผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธี โฟนิคส์ ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับเด็กที่มีปัญหาในการอ่านที่เพิ่งเริ่มฝึกการอ่าน เพื่อให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ เกิดความรู้ความเข้าใจในการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ซึ่งจะเป็นสะพานนำไปสู่การถอดรหัสสัญลักษณ์ในการอ่านและเขียนเพื่อเป็นการเริ่มต้นที่แท้จริงของการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตั้งแต่ความหมาย สาเหตุ ประเภท การคิดแยก ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และหลักการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) เป็นภาวะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั้งหลาย ได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การใช้ภาษา การพูด หรือการเขียน ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการใช้ภาษาทั้ง การฟัง การอ่าน การพูด การเขียนและการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ตลอดจนการรับรู้ แต่ไม่รวมถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนที่เกิดจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว ระดับสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน (ศรียา นิยมธรรม, 2540: 3; ผดุง อารยะวิญญู, 2542: 115; กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 33)

สำหรับเบญจพร ปัญญา (2542: 4) ได้อธิบายความหมายของความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) ว่าเป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกในรูปของความบกพร่อง การอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญา

ส่วนศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543: 38) ได้ให้ความหมายนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ว่า หมายถึง นักเรียนที่ไม่สามารถจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพ แต่ความบกพร่องนั้นไม่ได้เกิดจากสาเหตุทางร่างกาย เช่น ปัญหาทางการมองเห็น หรือปัญหาทางการได้ยิน นักเรียนกลุ่มนี้จะมีกระบวนการเรียนรู้ที่บกพร่องจะมีความยากลำบากในการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การพูด การสื่อสาร การใช้ภาษา และการใช้กล้ามเนื้อเคลื่อนไหว

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึงนักเรียนที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การใช้ภาษา การพูด หรือการเขียน ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการใช้ภาษาทั้ง การฟัง การอ่าน การพูด การเขียนและการสะกดคำหรือมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางด้านร่างกาย สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน

2. สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้

สำหรับสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ในปัจจุบันยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง ยังคงเป็นเพียงความเชื่อและมีการนำเสนอแนวคิดที่หลากหลายของนักวิชาการ ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2541: 23-24) ได้นำเสนอแนวคิดสาเหตุของความบกพร่องโดยอาศัยผลงานวิจัยเป็นสำคัญ ซึ่งพอประมวลสาเหตุได้ดังนี้ 1) เกิดจากการที่สมองถูกทำลายตั้งแต่ก่อนทารกจะเกิด ซึ่งอาจเป็นผลจากการติดเชื้อหรือเครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่หรือการใช้ยาบางชนิดในแม่ที่กำลังตั้งครรภ์ นอกจากนี้อาจเกิดได้ในระยะที่ทารกกำลังคลอด เนื่องจากคลอดยาก ใช้เวลาในการคลอดนานมาก การใช้เครื่องมือช่วย เช่น คีมคีบ (Forceps) หรือจากการที่ทารกขาดออกซิเจน (Anoxia) 2) เกิดจากการที่สมองทำงานบกพร่องหรือไม่ได้ทำหน้าที่ตามที่ควร จึงทำให้สมองได้รับข้อมูลได้ช้าหรือผิดปกติไป ส่งผลให้มีพัฒนาการล่าช้าจนเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ 3) พันธุกรรมที่ส่งผลต่อการทำงานของสมอง 4) เกิดจากความผิดปกติขององค์ประกอบทางชีวเคมีในร่างกายของบุคคล เช่น การขาดสารอาหารบางชนิดที่จำเป็น ตลอดจนการไม่กินอาหารบางชนิดหรือกินอาหารบางประเภทมากเกินไป

สำหรับผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงเล็ก (2554: 16) ได้กล่าวถึงสาเหตุของภาวะความบกพร่องได้ดังนี้ คือ 1) ปัญหาในการคลอด อาจเกิดการขาดออกซิเจนหรือสูญเสียเลือดในขณะที่คลอด หรือบางรายอาจได้รับบาดเจ็บทางสมอง ขณะอยู่ในครรภ์มารดา ซึ่งเป็นผลร้ายต่อสมองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษา 2) ได้รับสารตะกั่ว สารปรอทมากเกินไปขณะที่มารดาตั้งครรภ์ ซึ่งสารเหล่านี้ อาจมาจากแหล่งน้ำ เมื่อมารดาบริโภคสัตว์น้ำในแหล่งน้ำที่เจือสารเคมี หรือแม้แต่สนิมเหล็กจากท่อประปา สีทาบ้าน ของใช้ที่ทาหรือเคลือบด้วยสีหรือสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสมองของเด็ก 3) อุบัติเหตุทางสมอง สมองได้รับความกระทบกระเทือน เช่น การที่เด็กตกจากที่สูงหรือได้รับอุบัติเหตุที่ศีรษะ ทำให้สมองส่วนที่ควบคุมด้านภาษาได้รับบาดเจ็บ 4) กรรมพันธุ์ ความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถถ่ายทอดได้โดยทางยีนส์ ผลจากการสำรวจ นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้มักพบว่าบิดามารดา หรือคนในครอบครัวของเด็ก มีปัญหาในการอ่านการเขียนเช่นเดียวกัน (แต่อาจมีน้อยแตกต่างกันไป)

ส่วนเบญจพร ปัญญา (2543: 13) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ น่าจะมีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ ดังนี้ 1) พยาธิสมอง การศึกษาเด็กที่มีบาดแผลทางสมอง เช่น คลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย 2) ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าสมองซีกขวา แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สมองซีกซ้ายและ

สมองซีกขวาจะมีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่น ๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย 3) ความผิดปกติของคลื่นสมอง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่าเด็กปกติ 4) กรรมพันธุ์ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านบางราย มีความผิดปกติของโครโมโซมกลุ่มที่ 15 และสมาชิกของครอบครัวเคยเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่าเมื่อตอนเด็ก ๆ ตนเคยมีลักษณะคล้าย ๆ กัน 5) พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่านักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีผลจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันนี้ไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะเมื่อโตขึ้นก็ไม่ได้หายจากโรคนี้

จากสาเหตุดังกล่าวสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมองหรือความผิดปกติของสมอง กรรมพันธุ์ และสภาพแวดล้อมจากการขาดสารอาหารบางชนิดหรือกินอาหารบางประเภทมากเกินไป หรือการได้รับสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสมองขณะอยู่ในครรภ์

3. ประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้จำแนกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนของนักเรียน ได้ดังนี้ 1) ความบกพร่องทางการฟังและการพูด ซึ่งเรียกว่า อเฟเซีย นักเรียนที่มีปัญหาเช่นนี้เรียกว่า นักเรียนอเฟเซีย ความผิดปกติในการฟังและการพูดของนักเรียนอเฟเซีย เป็นผลมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง นักเรียนแต่ละคนจะมีปัญหาระดับความรุนแรงแตกต่างกันไป เช่น บางคนอาจพูดไม่ชัด พูดด้วยเสียงขึ้นจมูก หรือพูดติดอ่าง 2) ความบกพร่องทางการอ่าน ตามนิยามของการศึกษาพิเศษ โดยมีได้หมายถึงนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากองค์ประกอบหลายประการ เช่น นักเรียนเกียจคร้าน ขาดเรียนบ่อย ขาดแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนพูดและใช้ภาษาท้องถิ่นมาแต่กำเนิด เมื่อมาเรียนภาษาไทยกลางที่โรงเรียน จึงทำให้นักเรียนเรียนได้ไม่ดี ทำให้นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ แต่เมื่อได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงไป นักเรียนเหล่านี้ก็สามารถอ่านออกเขียนได้ 3) ความบกพร่องทางการเขียน การเขียนเป็นทักษะสูงสุดในกระบวนการทางภาษา การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งแนวความคิดของผู้เขียน โดยจะต้องนำคำในภาษามาร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามหลักภาษาไทย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มักมีความบกพร่องในการเรียงลำดับ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนหนังสือได้ 4) ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ประกอบขึ้นด้วยสัญลักษณ์เช่นเดียวกับวิชาภาษาไทย นักเรียนที่มีความบกพร่องในการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ อาจมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ 5) ความบกพร่องทางกระบวนการคิด นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นจำนวนมากมีความลำบากในการคิด

กระบวนการให้เหตุผล หรือการกำหนดแนวความคิดรวบยอด เช่น คนปกติทั่วไปจะมองที่ภาพรวมของวัตถุก่อนจึงมองส่วนย่อย จะมองดูคนทั้งตัวก่อนว่าเขาเป็นคน แล้วพิจารณารายละเอียดว่าเขาเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย เขาเหมือนญาติพี่น้องเราหรือไม่ เป็นต้น แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจไม่มองเช่นนั้น 6) ความบกพร่องทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ ความบกพร่องด้านการรับรู้ และความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว นักจิตวิทยาหลายคน กล่าวว่า ความบกพร่องทั้ง 3 ด้าน เป็นลักษณะหนึ่งของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ แต่มีนักจิตวิทยาอีกหลายคนที่ไม่เห็นด้วย

สำหรับบุญพร ปัญญาขง (2543) ได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็น 4 ประเภท คือ 1) ความบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ 2) ความบกพร่องด้านการอ่าน 3) ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ 4) ความบกพร่องหลาย ๆ ด้านร่วมกัน

ส่วนสันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ได้ระบุประเภทของความบกพร่องทางการเรียนรู้ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) ความบกพร่องทางการอ่าน (Reading Disorder) ความบกพร่องทางการอ่าน หรือเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เป็นความบกพร่องที่พบบ่อยที่สุด และมีผลกระทบต่อนักเรียนในวัยประถมศึกษาประมาณร้อยละ 2 ถึง 8 กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมองที่จำเป็นสำหรับการอ่าน และจะต้องเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ ฟังความสนใจไปยังตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์และควบคุมการเคลื่อนไหวทางสายตาของเราผ่านไปในแต่ละหน้า ตระหนักว่าเสียงนั้นสัมพันธ์กับตัวหนังสือเหล่านั้น เข้าใจคำและหลักภาษา สร้างความคิดและภาพจากสิ่งที่อ่าน เปรียบเทียบความคิดใหม่กับสิ่งที่เรารู้ที่อยู่แล้ว และเก็บความคิดต่าง ๆ นั้นไว้ในความทรงจำ ซึ่งกลไกหรือกระบวนการทางความคิด เช่นนี้จำเป็นจะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างกว้างขวางของเครือข่ายเส้นใยสมองซึ่งติดต่อเชื่อมโยงกับศูนย์การมองเห็น ภาษา ความจำในตำแหน่งของสมอง 2) ความบกพร่องทางการเขียน (Disorder of Written Expression) ความบกพร่องทางการเขียนที่เรียกว่า ดิสกราเฟีย (Dysgraphia) เป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีความยากลำบากในการเขียนตัวอักษร หรือเขียนบนพื้นที่ที่กำหนดให้ คนที่มีความบกพร่องทางการเขียนต้องใช้เวลา และต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนอื่นในการที่จะเขียนให้ประณีต แม้ว่าเขาจะใช้ความพยายามมากเพียงใดก็ตาม ลายมือของเขาก็อ่านแทบไม่ออกเลย 3) ความบกพร่องทางด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Disorder) การคิดคำนวณเลขเป็นขั้นตอนที่สลับซับซ้อนมาก แม้ว่าจะเป็นแค่ปัญหาโจทย์เลขง่าย ๆ เช่น 25 หารด้วย 3 เท่านั้นก็ตาม การคิดคำนวณเลขเป็นความเกี่ยวข้องกับการตระหนัก จดจำจำนวน สัญลักษณ์ และการจดจำข้อเท็จจริง เช่น การจำสูตรคูณ การเรียงลำดับตัวเลข และยังเกี่ยวข้องกับความเข้าใจความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม เช่น หลักการต่าง ๆ ภาพของจำนวนและเศษส่วน เป็นต้น 4) ความสามารถที่ไม่เฉพาะเจาะจง (Learning Disorder Not Otherwise Specified) โดยให้รายการความบกพร่องในการเรียนรู้ประเภทอื่น ๆ อีก ที่ไม่เข้ากฎเกณฑ์

ของความบกพร่องในการอ่าน เขียน คำอ่าน ซึ่งอาจจะหมายถึงความบกพร่องทั้ง 3 ประเภทเกิดขึ้นร่วมกัน หรือความบกพร่องที่ไม่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากนัก

จากการศึกษาข้อมูลการแบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แบ่งได้หลายประเภท ซึ่งจะจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะมีความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียนและสะกดคำ การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ การฟังและการพูด ปัญหาทางกระบวนการคิด หรือหลาย ๆ ด้านร่วมกัน

4. การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การคัดแยก (Identification) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อจัดประเภทนักเรียนเข้ารับบริการทางการศึกษาพิเศษ นักเรียนที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะได้รับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อการสอน ตลอดจนวิธีสอนที่เหมาะสมสอดคล้องตามความต้องการและปัญหาของนักเรียน

ซึ่งศรียา นิยมธรรม (2540 อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า ในการคัดแยกบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้น ไม่มีวิธีใดที่ง่าย ทุกวิธีมีข้อจำกัด และวิธีการในการคัดแยกอาจใช้วิธีการมากกว่า 1 วิธีก็ได้ สำหรับกระบวนการในการคัดแยกและรายละเอียดของวิธีการต่าง ๆ มีดังนี้ 1) วิธีดูความแตกต่าง (The Discrepancy Method) จะพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของนักเรียน 2) วิธีคำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง (The Specific Abilities Method) จะพิจารณาจากนักเรียนที่มีสติปัญญาปกติหรือดีกว่าปกติแต่มีปัญหาในการเรียนหรือมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในการเรียนรู้ที่ดูจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาซึ่งระบุว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 3) วิธีคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (The Intraindividual Differences Method) จะสังเกตความแตกต่างในแต่ละวิชา คือนักเรียนจะไม่มีปัญหาในวิชาการในภาพรวมแต่จะมีความยุ่งยากสับสนเฉพาะบางเรื่องหรือบางด้านเท่านั้น 4) วิธีหาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (The Low Achievement Cut-off Method) นักเรียนทุกคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในระดับหนึ่งของวิชาใดก็ตาม อาจได้รับความช่วยเหลือโดยไม่คำนึงถึงสาเหตุว่าทำไมจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่น อาจกำหนดจุดของผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ 10% นักเรียนคนใดที่ได้คะแนนต่ำใน 10% ก็จะถูกระบุว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

4.1 วิธีการคัดแยก

สำหรับผดุง อารยะวิญญู (2542: 35-44) ได้อธิบายถึงวิธีการคัดแยกนักเรียน 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ และการคัดแยกอย่างเป็นทางการ

4.1.1 การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียน โดยไม่ใช่แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกต ประมาณ 2-3 คน แล้วลงมติร่วมกันว่านักเรียนที่สังเกตมีปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถประกอบ การตัดสินใจคัดแยกประเภทนักเรียนได้เป็นอย่างดี อีกวิธีหนึ่งคือการบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน ของนักเรียนว่ามีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการมี 2 วิธี ดังนี้

1) พฤติกรรมด้านการเรียน แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1) ด้านภาษาไทย ครูสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้หรือไม่
  - 1.1.1) นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครูได้หรือไม่ เพียงใด
  - 1.1.2) เวล่านักเรียนใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ครูฟังคำพูดของ นักเรียนแล้วครูเข้าใจหรือไม่เพียงใด
  - 1.1.3) ลักษณะการพูดของนักเรียน นักเรียนพูดเป็นคำ เป็นประโยคที่ ชัดถ้อยชัดคำหรือไม่ เพียงใด
  - 1.1.4) นักเรียนอ่านคำง่าย ๆ ได้หรือไม่
  - 1.1.5) ความสามารถในการอ่านของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับ เพื่อนในชั้น ต่ำหรือต่ำกว่าเพื่อนในชั้นหรือไม่
  - 1.1.6) นักเรียนอ่านข้ามบรรทัดหรือไม่
  - 1.1.7) นักเรียนอ่านข้ามข้อความหรือไม่
  - 1.1.8) นักเรียนอ่านสลับตัวอักษรหรือไม่
  - 1.1.9) นักเรียนลอกคำศัพท์จากกระดานได้หรือไม่
  - 1.1.10) นักเรียนเขียนตามคำบอกได้หรือไม่
  - 1.1.11) ลายมือของนักเรียน อ่านยากหรือไม่เพียงใด
  - 1.1.12) นักเรียนเขียนตัวอักษรกลับหลังหรือไม่
  - 1.1.13) นักเรียนเขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่
- 1.2) ด้านคณิตศาสตร์ ครูสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้หรือไม่
  - 1.2.1) นักเรียนนับเลขได้หรือไม่
  - 1.2.2) นักเรียนเข้าใจความหมายของจำนวนหรือไม่
  - 1.2.3) นักเรียนนับจำนวนตามครูได้หรือไม่ เพียงใด เช่น ครูให้ นักเรียนพูดตาม 1 5 2 3 6 9 4 8 1 7 6 3 .....
  - 1.2.4) นักเรียนบอกขนาดของสิ่งของได้หรือไม่
  - 1.2.5) นักเรียนบอกความแตกต่างของรูปทรงเรขาคณิตได้หรือไม่

- 1.2.6) นักเรียนเข้าใจความหมายของเงินตราหรือไม่
- 1.2.7) นักเรียนเข้าใจ มาตรการชั่งตวงวัดหรือไม่
- 1.2.8) นักเรียนทำเลขได้หรือไม่ เพียงใด ในการบวก ลบ คูณ หาร
- 1.2.9) นักเรียนทำเลขโจทย์ปัญหาได้หรือไม่ เพียงใด

1.3) ด้านพฤติกรรม

- 1.3.1) นักเรียนเสียสมาธิง่ายหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.2) นักเรียนมีช่วงความสนใจสั้นหรือไม่เพียงใด
- 1.3.3) นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.4) นักเรียนอยู่นิ่งเฉยได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.5) นักเรียนเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่ว หรือไม่เพียงใด
- 1.3.6) นักเรียนหยิบจับดินสอเขียนหนังสือได้ หรือไม่
- 1.3.7) นักเรียนมีความอดทนต่อการรอคอยได้หรือไม่เพียงใด
- 1.3.8) นักเรียนจำสิ่งของได้หรือไม่ เช่น เกมการจำสิ่งของ
- 1.3.9) นักเรียนแสดงความสับสนระหว่างซ้าย – ขวา หรือไม่
- 1.3.10) นักเรียนทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ เพียงใด

2) การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสังเกตว่านักเรียนในชั้นเรียนของตนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง นักเรียนทำตามคำสั่งของครูได้หรือไม่ หากทำได้ ทำได้มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไรเป็นต้น ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียนอาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนในการเรียน โดยรวบรวมจากครู 2-3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน

4.1.2 การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งส่วนมากเป็นแบบทดสอบมาตรฐาน หรือแบบคัดแยกที่เชื่อถือได้มีคุณภาพดี มีความเที่ยงตรงและมีเกณฑ์ปกติสำหรับใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มักมีการประเมินนักเรียนใน 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1) การวัดระดับความสามารถของนักเรียน ความสามารถในที่นี้หมายถึงความสามารถทางสมองนั่นคือ ระดับสติปัญญา ผู้วัดส่วนใหญ่เป็นนักจิตวิทยาซึ่งอาจใช้แบบทดสอบต่อไปนี้

- 1.1) Stanford
- 1.2) WISC
- 1.3) WAIS
- 1.4) Progressive Matrices

แบบทดสอบมาตรฐานที่จะนำมาใช้ในการทดสอบระดับสติปัญญา เพื่อตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือไม่ จะใช้แบบทดสอบที่ไม่มีการทดสอบความสามารถด้านภาษา เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจด้อยความสามารถในการทำแบบทดสอบที่มีภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ไม่ได้ระดับสติปัญญาที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แบบทดสอบที่นิยมใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจเป็น Color Progressive Matrices เพราะเป็นแบบทดสอบที่ไม่วัดทักษะด้านภาษา

2) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 3 ด้านเป็นอย่างน้อย คือ ด้านการอ่าน การเขียนและคณิตศาสตร์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะมีบริการสำนักทดสอบและประเมินต่าง ๆ ซึ่งมีชื่อเรียกกันมากมาย แบบทดสอบหนึ่งที่มีคนนำมาใช้มากคือ Wide Range Achievement Test (WRAT) โดยการนำคะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบกับระดับสติปัญญาของนักเรียน และเทียบตามชั้นหรืออายุ นักวิชาการมีความเชื่อมั่นว่านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ถ้านักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแสดงว่านักเรียนอาจมีปัญหาบางอย่าง โดยทั่วไปแล้วนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าชั้นที่ตนเรียนอยู่ประมาณ 2 ปี เช่น นักเรียนเรียนอยู่ชั้น ป.3 แต่อ่านเขียนหนังสือแบบเรียนชั้น ป.3 ไม่ได้เป็นต้น ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วยเพื่อไม่ให้เกิดการคัดแยกนักเรียนผิดพลาดได้

4.2 เครื่องมือในการคัดแยก

ผดุง อารยะวิญญู (2554: 25-29) ได้กล่าวถึง เครื่องมือในการคัดแยกว่าในการคัดแยกผู้ทดสอบต้องเลือกเครื่องมือที่เหมาะสม มีคุณภาพ และแสวงหาข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมีดังต่อไปนี้

4.2.1 Wide Range Achievement Test (WRAT)

เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในต่างประเทศ ใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นการทดสอบความสามารถในการอ่าน การสะกดคำ และคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กอายุ 5-12 ปีขึ้นไป เป็นการทดสอบรายบุคคล มีเกณฑ์ปกติ เพื่อการตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนรู้หรือไม่ ใช้ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ชั้นปี นั่นคือ ถ้านักเรียนเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถ้ามีความสามารถทางการเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยนักจิตวิทยาเป็นผู้ทดสอบ ครูทดสอบเองไม่ได้ ต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้เครื่องมือนี้ก่อนจึงจะมีสิทธิ์ทำการทดสอบได้

4.2.2 แบบสำรวจความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูล (ครป.)

ใช้เพื่อสำรวจหาความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูลของนักเรียน โดยการสังเกตจากอัตราความถี่ของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก แบบสำรวจนี้สร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีที่ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูลที่ได้รับเข้ามาสู่สมองทางด้านสายตาและทางการฟัง ทำให้แปลผลสิ่งที่ได้ยิน สิ่งที่เห็นได้ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์ ภาษาและคณิตศาสตร์ แบบสำรวจนี้ประเมินความสามารถของนักเรียน 8 ด้าน คือ

- 1) การรับและแปลผลข้อมูลทางการฟัง
- 2) การรับและแปลผลข้อมูลทางสายตา
- 3) การจัดหมวดหมู่ข้อมูล
- 4) การรับรู้ความคิดรวบยอด
- 5) ความเร็วในการแปลผลข้อมูล
- 6) การเคลื่อนไหว
- 7) ทักษะทางสังคม
- 8) สมาธิ

ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียนตามรายการที่กำหนด ครูผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้เคยสอนเด็กที่จะถูกประเมินมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน หากข้อมูลใดไม่ชัดเจนจะต้องมีการทดสอบเพิ่มเป็นรายบุคคลจนกว่าจะแน่ใจ หลังจากกรอกข้อมูลตามรายการแล้ว ครูรวบรวมคะแนนในกระดาษคำตอบแล้วนำคะแนนแต่ละด้านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดของแบบทดสอบ หากคะแนนในแต่ละหมวดและคะแนนรวม (ทั้ง 8 หมวด) เท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ตัดสินว่าเด็กคนนั้นเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เมื่อพบข้อบกพร่องในการแปลผลข้อมูลด้านใด (จากทั้ง 8 ด้าน) ครูฝึกทักษะด้านนั้น ๆ ให้ดีขึ้น ความบกพร่องทางการเรียนรู้ก็จะลดลง ทำให้พร้อมที่จะเรียนหนังสือได้ดีขึ้น

4.2.3 แบบทดสอบการอ่านและการสะกดคำ (อสค.)

ใช้ทดสอบการอ่านและการสะกดคำ เป็นการทดสอบการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งสอดคล้องตามความยากง่ายของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา โดยนำนักเรียนมาทดสอบการอ่านปากเปล่าและเขียนตามคำบอก เพื่อหาระดับความสามารถในการอ่านการเขียนและการสะกดคำของนักเรียน การทดสอบการอ่านรวมทั้งการอ่านออกเสียง

การเข้าใจความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน ครูอาจตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หากนักเรียนตอบคำถามตามเนื้อหาได้ แสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนตามคำบอกโดยใช้คำที่กำหนด ซึ่งเป็นคำศัพท์ในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตร เกณฑ์การตัดสินใช้เกณฑ์ 50% จึงจะถือว่าผ่านการทดสอบ นักเรียนที่จะถูกตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าชั้นที่เรียนอยู่อย่างน้อย 2 ระดับชั้น

4.2.4 แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน (ปรด.)

เป็นการสำรวจปัญหาของนักเรียน ในการเรียนวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อสำรวจหาระดับของปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำและด้านคณิตศาสตร์ ว่ามีระดับความรุนแรงมากน้อยเพียงใด ครูเป็นผู้ให้ข้อมูล ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน (การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์) ครูผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้เคยสอนนักเรียนที่จะถูกประเมินมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน เกณฑ์การประเมินใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่อง ครุรวมคะแนนในแต่ละช่อง แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ถ้าคะแนนเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่ามีปัญหาในการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์

4.2.5 DIBEL (Dynamic Indicators of Basic Early Literacy)

ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ เป็นที่นิยมใช้กันมากในการให้บริการด้วยระบบบอาร์ทีไอ (Rti) แบ่งการทดสอบออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) Phonics Awareness การตระหนักในระบบเสียง (ในภาษา) นั่นคือนักเรียนจะต้องรู้ว่าภาษาประกอบด้วยเสียงและสัญลักษณ์
- 2) Phonics หน่วยของเสียงในภาษา นั่นคือ รู้ว่าคำ/พยางค์ ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ และ/หรือตัวสะกด พยัญชนะและสระ มีรูปร่างและเสียงเฉพาะตัว
- 3) Nonsense Word คำไร้ความหมาย
- 4) Comprehension ทดสอบการเข้าใจความหมายของข้อความเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก
- 5) Fluency ความคล่อง

การทดสอบตั้งแต่ข้อ 1)-5) ข้างต้นมีการจับเวลา เด็กที่อ่านคล่องตั้งแต่ข้อ 1)-4) จะถือว่ามีความสามารถในการอ่าน

4.2.6 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น (Test of Early Reading Ability: TERA)

แบบทดสอบ TERA สร้างขึ้นตามแนวของ DIBEL ซึ่งได้มาจากคณะกรรมการแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาว่าด้วยการอ่าน ซึ่งให้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยด้านการอ่านว่านักเรียนที่จะ

อ่านได้ดี อ่านได้คล่อง อ่านออกเขียนได้ จะต้องมีความพร้อมด้านการอ่านตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ซึ่งระดับนี้เน้นการเข้าใจและตระหนักรู้ว่า ภาษามีรูปและเสียง นั่นคือเสียงสระ เสียงพยัญชนะ เสียงวรรณยุกต์ และจะต้องออกเสียงให้สอดคล้องกับสัญลักษณ์ (รูปพยัญชนะ รูปสระ รูปวรรณยุกต์) และเสียงของสัญลักษณ์นั้น จะต้องมีความคล้องแคล้วค้ำด้านนี้จึงจะนำไปสู่การอ่าน ซึ่งรวมทั้งอ่านออกเสียง การอ่านในใจ การเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและอ่านได้คล่อง เน้นระดับอนุบาล 2 จนถึงระดับชั้น ป.1-3 เมื่อนักเรียนอ่านได้ขณะเรียนอยู่ในระดับชั้นนี้ อ่านจนคล่องแล้ว ปัญหาในการอ่านในชั้นที่สูงขึ้นก็จะลดลง แบบทดสอบ TERA จะประกอบด้วยแบบทดสอบ 8 ชุด ดังต่อไปนี้

- 1) TERA 1 แบบทดสอบระบบเสียงในภาษา มีจำนวน 30 ข้อ ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน ใช้ทดสอบความสามารถของเด็กว่ามีทักษะการตระหนักในระบบเสียงของภาษาเพียงพอ ที่จะบอกได้ว่าคำคำหนึ่งประกอบด้วยเสียง ภาษามีเสียงและสัญลักษณ์ สัญลักษณ์แต่ละตัวมีเสียงเฉพาะ เสียงและสัญลักษณ์เหล่านี้เมื่อรวมกันเข้าจะประกอบเป็นคำหรือพยางค์ ซึ่งในชุดทดสอบจะให้นักเรียนดูภาพแล้วบอกว่าภาพนี้ (คำนี้) ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะใด
- 2) TERA 2 รู้จักพยัญชนะ คำหนึ่งคำ หรือหนึ่งพยางค์ ในภาษาไทย ประกอบด้วย 4 หน่วยเสียง คือ พยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ ชุดนี้เป็นแบบทดสอบหน่วยเสียงพยัญชนะ โดยให้นักเรียนดูพยัญชนะข้อละ 8 ตัว ครูบอกชื่อพยัญชนะทีละตัวและให้นักเรียนชี้ที่พยัญชนะตอบถูกได้ตัวละ 1 คะแนน ครบ 5 ข้อ รวม 40 คะแนน
- 3) TERA 3 รู้จักสระ เป็นการทดสอบรูปและเสียงของสระ ว่าสระตัวใด รูปร่างอย่างไร ออกเสียงอย่างไร โดยให้นักเรียนดูสระข้อละ 5 ตัว ครูบอกชื่อสระทีละตัวและให้นักเรียนชี้ที่สระ ตอบถูกได้ตัวละ 1 คะแนน ครบ 4 ข้อ รวม 20 คะแนน
- 4) TERA 4 การแยกหน่วยเสียง (ภาษาไทย ประกอบด้วย 4 หน่วยเสียง) ชุดนี้ทดสอบความสามารถในการสะกดคำ การประสมคำในภาษาไทย (แยกหน่วยเสียงได้ ประสมคำได้) โดยครูจะชี้ไปที่คำซึ่งมีทั้งหมด 6 ข้อ ให้นักเรียนอ่านจากซ้ายไปขวาข้อละ 5 คำ จำนวน 30 คำ ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน
- 5) TERA 5 การถอดรหัส คำศัพท์ในชุดนี้เป็นคำที่ไม่มีความหมาย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะอ่านหรือสะกดคำในชุดนี้ไม่ได้ เพราะไม่สามารถถอดรหัสคำได้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่อ่านจากการจำ (รูปร่างของคำ) หากนักเรียนไม่รู้จักพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ จะไม่สามารถอ่านออกเสียงเป็นคำ ๆ ได้ ซึ่งจะมีทั้งหมด 6 ข้อ ให้นักเรียนอ่านจากคำซ้ายไปขวาข้อละ 5 คำ จำนวน 30 คำ ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน

6) TERA 6 การอ่านจับใจความและการเขียน เป็นขั้นสำคัญในการอ่าน เพราะนักเรียนจะต้องนำไปใช้ในการศึกษาและในชีวิตประจำวัน ชุดนี้ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียน โดยให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วจับใจความ ทดสอบโดยให้ตอบคำถามและเขียนตามคำบอก จะมี 6 ชุด คือสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ให้นักเรียนอ่านตามระดับชั้น หากอ่านไม่ได้ก็ลดระดับลงไปจนกว่านักเรียนจะอ่านได้

7) การอ่านคำคุ้นตา ใช้ทดสอบเพิ่มเติมโดยไม่ต้องมีคะแนนทดสอบความเร็วในการอ่านของนักเรียน คำเหล่านี้เป็นคำที่นักเรียนคุ้นเคยมองเห็นแล้วอ่านได้ทันทีโดยไม่ต้องใช้ทักษะในการประสมคำ

8) แบบทดสอบความคล่องในการอ่าน ใช้ทดสอบเพิ่มเติม ไม่มีคะแนน เริ่มจากการอ่านออกเสียง การอ่านในใจ เป็นการอ่านคำหรือข้อความในทันทีที่มองเห็นคำ (ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์) มีความยากง่ายตามระดับชั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (อนุบาล-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ในการทดสอบให้นักเรียนอ่านคำศัพท์เป็นคำไม่ต้องสะกดตัวและต้องจับเวลาว่าคำที่กำหนดให้ 30 คำ ในแบบทดสอบนักเรียนใช้เวลาอ่านเท่าใด คิดเป็นนาทีละกี่คำ นักเรียนจะอ่านได้ดีจะต้องรู้จักโครงสร้างของคำทุกโครงสร้างในภาษา เช่น คำโดด คำควบกล้ำ อักษรนำ คำที่มีตัวสะกด/การันต์ ฯลฯ

สำหรับการทดสอบความสามารถทางภาษาโดยยึดหลักการเสาหลัก 5 ต้น (Five Pillars) ซึ่งเป็นเสาหลักของการอ่าน (ผดุง อารยะวิญญู อ้างถึงใน พัชร จิวพัฒนกุล, 2557) มีขั้นตอนในการทดสอบ ดังนี้ คือ 1) ตระหนักในระบบเสียงของภาษา (Phonics Awareness) 2) หน่วยเสียงของภาษา (Phonics) 3) การอ่านคล่อง (Fluency) 4) คำศัพท์ (Vocabulary) 5) ความเข้าใจภาษา (Comprehension)

นอกจากนี้ในปัจจุบันมีแบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) ซึ่งแบบคัดกรองดังกล่าวเริ่มการทำวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2549 (กรมสุขภาพจิต, 2550) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของ 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School, Center for Educational Research and Development - KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital - SI) เพื่อใช้คัดกรองนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 อายุระหว่าง 6-13 ปี 11 เดือน ที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder - ADHD) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disorders - LD) และออทิซึม (Autism and Pervasive Developmental Disorders - PDDs)

ส่วนประกอบของแบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) มีข้อความที่บ่งบอกพฤติกรรมรวม 130 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พฤติกรรมภาวะสมาธิสั้น (KUS - SI Rating Scales1: ADHD) มีข้อความ 30 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น (ADHD)

ด้านที่ 2 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (KUS - SI Rating Scales 2: LD - Reading) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (LD - Reading Disorder)

ด้านที่ 3 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (KUS - SI Rating Scales 3: LD - Written Expression) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (LD - Disorder of Written Expression)

ด้านที่ 4 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ (KUS - SI Rating Scales 4: LD - Mathematics) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ LD - Mathematics Disorder)

ด้านที่ 5 พฤติกรรมภาวะออทิซึม (KUS - SI Rating Scales 5: Autism/PDDs) มีข้อความ 40 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม (Autism and PDDs)

เกณฑ์การประเมินและแปลผลคะแนนที่ ADHD/LD

กลุ่มที่ 1 คะแนน ≤ 50 กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย

กลุ่มที่ 2 คะแนน 51-60 กลุ่มเฝ้าระวัง ติดตาม ทำซ้ำ

กลุ่มที่ 3 คะแนน 61-70 กลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษา

กลุ่มที่ 4 คะแนน ≥ 71 กลุ่มที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน

เกณฑ์การประเมินและแปลผลคะแนนที่ Autism / PDDs

กลุ่มที่ 1 คะแนน ≤ 60 กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย

กลุ่มที่ 2 คะแนน 61-70 กลุ่มเฝ้าระวัง ติดตาม ทำซ้ำ

กลุ่มที่ 3 คะแนน 71-80 กลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษา

กลุ่มที่ 4 คะแนน ≥ 81 กลุ่มที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน

จากการศึกษาวิธีการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ในการใช้แบบคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การประเมินอย่างเป็นทางการ และการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการคัดแยกก็มีหลายแบบ อย่างไรก็ตามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรพิจารณาเลือกแบบคัดแยกได้ตามความเหมาะสมกับนักเรียน พร้อมทั้งศึกษาขั้นตอนการดำเนินการคัดแยกนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่

ถูกต้องตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง ก่อนการตัดสินใจว่านักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้

สำหรับผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการประเมินอย่างไม่เป็นทางการและการประเมินอย่างเป็นทางการ โดยใช้แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม หรือ KUS - SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น (TERA) และคู่มือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญา สำหรับเด็กอายุ 2-15 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลเพื่อพิจารณาว่าความบกพร่องของนักเรียนสอดคล้องกันหรือไม่ และมีลักษณะความบกพร่องอย่างไร เพื่อนำผลจากการคัดแยกไปวางแผนในการช่วยเหลือจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน

5. ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละคนจะมีลักษณะในด้านการรับและแปลผลข้อมูลซึ่งเกิดขึ้นในสมองแตกต่างกัน ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 118-121) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีปัญหาในด้านต่อไปนี้ 1) ปัญหาในการเรียน ในด้านการเรียนนั้น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียนและคณิตศาสตร์ สำหรับปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์นั้น นักเรียนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ 1.1) ขนาด นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของขนาดและรูปร่างได้ 1.2) การนับ นักเรียนอาจจะนับเลขไม่ได้ 1.3) การใช้เครื่องหมาย เช่น การบวก การลบ การคูณ และการหาร 1.4) การคำนวณ คำวนผัด แม้ว่านักเรียนจะใช้เครื่องหมายถูกต้องตาม 1.5) ด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์โดยทั่วไป 2) ปัญหาทางภาษา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่วนมากมีปัญหาในด้านการพูด การใช้ภาษา ซึ่งอาจแบ่งออกได้ดังนี้ 2.1) การอ่าน นักเรียนอาจอ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแทบขีดหน้า สันสิริขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่ง อาจารย์ให้ 2.2) การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านซ้ำ อ่านไม่ออก 2.3) ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้ 2.4) ลักษณะอื่น ๆ เช่น อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านด้วยเสียงที่สูง มีปัญหาในการอ่านคำที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยเด็กมักอ่านทีละพยางค์ จึงไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เข้าใจความหมายรวมไปถึงการไม่เว้นวรรคในขณะอ่าน หรือเว้นวรรคผิด เป็นต้น 3) ความบกพร่องทางการรับรู้ การรับรู้มี

ความหมายไปถึงการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อจำแนก จำและแปลความหมาย เด็กไม่สามารถกระทำดังกล่าวได้ แสดงว่ามีปัญหาในการรับรู้ โดยเฉพาะในด้านต่อไปนี้ 3.1) การรับรู้ทางสายตา นักเรียนมีปัญหาในการใช้สายตา เช่น มองเห็นภาพแต่ไม่สามารถอธิบายภาพที่เห็นให้ครูฟังได้ 3.2) การจำแนกโดยใช้สายตา นักเรียนมีปัญหาในการจำแนกภาพโดยใช้สายตา เช่น ไม่สามารถบอกครูได้ว่าภาพสองภาพแตกต่างกันอย่างไร 3.3) การจำโดยใช้สายตา หมายถึง การมองเห็นวัตถุหรือสิ่งของแล้วจำได้ว่าเป็นอะไรบ้าง นักเรียนประเภทนี้มีปัญหาในการจำโดยใช้สายตา เพราะจำสิ่งที่เห็นไม่ได้ จำการเรียงลำดับของตัวอักษรไม่ได้ เป็นต้น 3.4) การรับรู้ทางการฟัง นักเรียนมีปัญหาในการฟัง นักเรียนได้ยินเสียงแต่บอกไม่ได้ว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง ดังนั้นนักเรียนอาจมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู 3.5) การจำแนกโดยการฟัง นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงที่คล้ายคลึงกัน เช่น คำว่า กิน นิน ดิน 3.6) การจำโดยการฟัง นักเรียนที่จำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ ฟังแล้วลืม เช่น ครูอ่านให้ฟัง นักเรียนได้ยินแล้ว อ่านตามได้ ถ้าให้เด็กอ่านเอง เด็กอาจอ่านไม่ได้ 4) ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว จำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ 4.1) Hyperactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ นักเรียนประเภทนี้มักอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ซุกซนผิดปกติ และอาจเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะหรือกระทำซ้ำและเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย 4.2) Hypoactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า หรือน้อยกว่าปกติ นักเรียนประเภทนี้ ไม่เคลื่อนไหวมากเหมือนนักเรียนประเภทแรก แต่อาจนั่งอยู่กับที่นาน ๆ โดยไม่ทำอะไรเลย 4.3) Incoordination การควบคุมกล้ามเนื้อไม่ได้ นักเรียนมีปัญหาในการเดิน เช่น เดินไม่ตรง รับลูกบอลไม่ได้ กระโดดเป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ นักเรียนประเภทนี้มักอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ซุกซนไม่ได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ ตัดกระดาษไม่ได้ เป็นต้น เด็กประเภทนี้มีปัญหาทั้งในด้านกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเดิน และการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือในการหยิบจับสิ่งของ 5) ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมควบคู่กันไปด้วย นักเรียนประเภทนี้ จะมีความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางที่ถดถอยต่อต้านสังคม หลีกเลี่ยงการทำงาน ทำงานช้า เป็นต้น เนื่องจากประสบการณ์ล้มเหลวด้านการเรียนอยู่เสมอ ทำให้เป็นคนก้าวร้าวและมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง พัฒนาการทางอารมณ์อาจช้ากว่านักเรียนปกติ นักเรียนประเภทนี้อาจไม่มีเพื่อน เพราะไม่มีนักเรียนคนใดอยากคบด้วย 6) ปัญหาในการจำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีปัญหาในด้านความจำ ทั้งการจำในสิ่งที่ได้ยินและจำจากสิ่งที่มองเห็น ดังนั้นนักเรียนจึงมีปัญหาในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะกดคำ การทำตามคำสั่ง ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ 7) ปัญหาในด้านความสนใจ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีช่วงความสนใจสั้น และขาดสมาธิไม่มีสมาธินานพอที่จะเรียนบทเรียนได้

สำหรับ เบลูจพร ปัญญา (2543) ได้แบ่งลักษณะความบกพร่องทางการเรียนรู้ของนักเรียน เป็น 4 ลักษณะคือ 1) ความบกพร่องด้านการเขียน และสะกดคำ นักเรียนจะแสดงลักษณะต่างออกมา คือ 1.1) การเขียนพยัญชนะ นักเรียนจะลากเส้นวน ๆ ไม่รู้ว่าจะมีวนหัวเข้าในหรือออกนอก จีดวน ๆ ซ้ำ ๆ 1.2) เรียงลำดับอักษรผิด เช่น สถิติ เป็น สถิติ 1.3) เขียนพยัญชนะหรือตัวเลขสลับกัน เช่น ม-น, ค-ก, b-d, p-q, 6-9 1.4) เขียนพยัญชนะ ก-ฮ ไม่ได้ แต่บอกให้เขียนเป็นตัว ๆ ได้ 1.5) เขียนพยัญชนะสลับกัน คล้ายมองจากกระจกเงา 1.6) เขียนคำตามตัวสะกด เช่น บอริกัน (คำที่ถูกคือ บริการ) 1.7) สะกดผิด โดยเฉพาะคำพ้องเสียง คำสะกดตัวกรันต์ เช่น บดบาด (บทบาท) แพด (แพทย์) เป็นต้น 1.8) เขียนหนังสือ ลอกโจทย์จากกระดาษซ้ำ เพราะกลัวสะกดผิด 1.9) เขียนไม่ตรงบรรทัด เขียนต่ำหรือเหนือเส้น ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน ไม่เว้นขอบ ไม่เว้นช่องไฟ 1.10) จับดินสอหรือจับปากกาแน่นมาก 1.11) ลบบ่อย ๆ เขียนทับคำเดิมหลายครั้ง เขียนหนังสือตัวโต 2) ความบกพร่องด้านการอ่าน มีลักษณะที่แสดงออกคือ 2.1) อ่านช้ามีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ ต้องสะกดคำจึงจะอ่านได้ 2.2) อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน 2.3) ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากอักษรตัวแรก 2.4) อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยค หรือผิดตำแหน่ง 2.5) อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน 2.6) จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้ 2.7) ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้ 2.8) เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ 2.9) จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ 2.10) ไม่รู้จักเดาคำจากคำ หรือประโยคที่อยู่หน้า หรือหลังคำ หรือย่อหน้า 3) ความบกพร่องด้านการคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ นักเรียนจะมีลักษณะดังนี้ 3.1) ไม่เข้าใจค่าของตัวเลข (Concept of Number) 3.2) นับเลขไปข้างหน้า หรือนับเลขย้อนหลังไม่ได้ 3.3) คำนวณ + - ด้วยการนับนิ้ว 3.4) จำสูตรคูณไม่ได้ 3.5) เขียนเลขสลับกัน เช่น 13 เป็น 31 3.6) ลบเลขผิด โดยเอาตัวเลขจำนวนน้อย ลบออกจากจำนวนมาก เช่น $25 - 7 = 22$ นักเรียนจะเอา 5 ลบออกจาก 7 แทน เพราะคิดว่า 5 เป็นเลขจำนวนน้อยแทนที่จะคิดว่า 5 เป็นตัวแทนของ 15 3.7) ยุ่งยากกับการตีโจทย์ปัญหา หรือการอ่านตัวเลขหลายตัว 3.8) บางคนอาจใช้วิธีท่องจำแต่เมื่อให้แก้ไขโจทย์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันกลับทำไม่ได้ 3.9) ไม่สามารถทำตามขั้นตอนการคูณ/หารได้ 3.10) การคำนวณเลขทำจากซ้ายไปขวา แทนที่จะทำจากขวาไปซ้าย 3.11) ไม่เข้าใจเรื่องเวลา สอนเรื่องเวลาได้ยาก 4) ปัญหาพฤติกรรม และอารมณ์ที่อาจพบร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคำนวณ มักรู้สึกหงุดหงิด และรู้สึกด้อยที่ตนเองทำได้ไม่ทัดเทียมเพื่อน ๆ ดังนั้น อาจแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 4.1) หลีกเลี่ยงการอ่าน การเขียน 4.2) ทำสมุดการบ้านหายบ่อย ๆ 4.3) บางคนอาจต่อต้านแบบดื้อเงียบไม่ทำตามที่ครูสั่ง 4.4) ไม่มีสมาธิในการเรียน ทำงานช้า ทำงานไม่เสร็จในชั้นเรียน 4.5) ทำงานสะเพร่า 4.6) ความจำไม่ดี เรียนได้หน้าลืมหลัง 4.7) ออดอ้อน 4.8) กลัวครูดุ กลัวเพื่อนล้อว่า อ่านหนังสือช้า 4.9) กลัวว่าครูสอนไม่ดี เพื่อนแกล้ง 4.10) รู้สึก

เมื่อหน้าท้อแท้ 4.11) รู้สึกว่าตนเองไม่เก่ง “รู้สึกด้อย” และไม่มั่นใจในตนเอง 4.12) ทำตัวเป็นตัวตลกในห้องเรียนเพื่อกลบเกลื่อน 4.13) อารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ หงุดหงิดง่าย ไม่อดทน 4.14) ก้าวร้าวกับเพื่อนที่น้อง ครู พ่อแม่ 4.15) ไม่ลึกซึ้งในความหมายของคำ 4.16) ไม่รู้สึกจำในคำพูดตลก “โจ๊ก”

ส่วนสันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะที่มักจะพบในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือภาวะที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเท่ากับสติปัญญาของเขา นักเรียนเหล่านี้มักจะมีความบกพร่องในการเคลื่อนไหว ปัญหาทางด้านทักษะทางสังคม และปัญหาทางจิตใจร่วมด้วย ซึ่งส่งผลให้ศักยภาพลดลง ขาดความมั่นใจในตนเองและเกิดปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับสังคม และมักจะพบลักษณะความบกพร่อง ดังต่อไปนี้ 1) การจัดระบบ ได้แก่ การจัดระบบเวลาของตนเอง การรู้เวลา รู้วัน รู้ปี การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ การจัดระบบความคิด การตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง การเรียงลำดับเหตุการณ์ 2) การประสานงานหรือประสานความสัมพันธ์ของร่างกาย ได้แก่ การจับต้องและใช้สิ่งของที่มีขนาดเล็ก การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง การตัด การวาด การคัดลายมือ การปีนป่าย การวิ่ง และความสามารถในการเล่นกีฬาต่าง ๆ 3) ภาษาพูดและภาษาเขียน ได้แก่ การออกเสียงคำต่าง ๆ การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ การทำตามคำสั่ง การเข้าใจสิ่งที่ขอจากผู้อื่น การเชื่อมโยงความสัมพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ การแยกแยะระหว่างเสียงต่าง ๆ การตอบสนองต่อคำถาม การเข้าใจความคิด ความคิดรวบยอด หลักการต่าง ๆ การเข้าใจในสิ่งที่อ่านหรือการอ่านจับใจความ การสะกดคำ การเล่าเรื่องหรือการเขียนเรียงความ 4) สมาธิและความสนใจ เป็นภาวะความบกพร่องที่พบร่วมกันได้บ่อยกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะคือไม่สามารถจะทำงานจนเสร็จ ลงมือทำก่อนที่จะคิดให้รอบคอบ เป็นคนที่ไม่สามารถจะทำงานเป็นระบบระเบียบได้ มีความวุ่นวายในการจัดระบบ มีปัญหาในการรอคอย อดทนรอไม่ได้ กระสับกระส่าย เหม่อลอย วอกแวก เสียสมาธิง่าย 5) ความจำ ได้แก่ การจดจำทิศทาง การเรียนรู้ข้อความทางคณิตศาสตร์ การเรียนรู้กระบวนการใหม่ ๆ การเรียนรู้ตัวอักษร การจดจำชื่อต่าง ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ และการสะกดคำ 6) พฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนใหม่ และการคงมิตรภาพของเพื่อนใหม่ไว้ได้ การตัดสินใจปัญหาในชีวิตประจำวัน การมีพฤติกรรมที่ผลิผลาม หุนหันพลันแล่น ความอดทนต่อความกดดัน ความเครียด การยอมรับการเปลี่ยนแปลงในกิจวัตรประจำวัน ความสามารถที่จะตีความภาษาที่ไม่ใช่ภาษาเขียน เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และการทำงานเป็นทีม

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป.: 12) ได้อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งจะมีลักษณะดังนี้ 1) มีความบกพร่องทางการพูด 2) มีความบกพร่องทางการสื่อสาร 3) มีปัญหาในการเรียนวิชาทักษะ 4) มีปัญหาในการสร้างแนวความคิดรวบยอด 5) การทดสอบผลการเรียนให้ผลไม่แน่นอน ยกแก่การพยากรณ์ 6) มีความบกพร่อง

ทางการรับรู้ 7) มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว 8) มีอารมณ์ไม่คงที่ บางครั้งระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่น 9) โยกตัวหรือผกศิริยะบ่อย ๆ 10) ลักษณะการนอนไม่คงที่ บางครั้งหลับ บางครั้งไม่หลับ ไม่เป็นเวลาที่ไม่แน่นอน 11) มีพัฒนาการทางร่างกายไม่คงที่ 12) มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา 13) เสียสมาธิง่าย 14) แสดงพฤติกรรมแปลก ๆ 15) มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน

สำหรับ Lerner (2003: 16) ได้สรุปถึงลักษณะของความบกพร่องในการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) มีสมาธิสั้น 2) มีความผิดปกติในด้านการเคลื่อนไหว 3) มีปัญหาในกระบวนการรับรู้ และการให้ข้อมูล 4) มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย หรือความรู้ความเข้าใจ 5) มีความยุ่งยากในการแสดงออกทางด้านภาษา 6) มีความยุ่งยากในการอ่าน (อ่านไม่ได้) 7) มีความยุ่งยากในการเขียน (เขียนไม่ได้) 8) มีความยุ่งยากในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ดังนั้นจากลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่กล่าวมาแล้วจึงพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญา นักเรียนเหล่านี้จะมีลักษณะความบกพร่องทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนสะกดคำ การคิดคำนวณ การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ความบกพร่องทางการสื่อสาร ทางสังคมและพฤติกรรม ซึ่งเป็นลักษณะรวม ๆ ในด้านพุทธิพิสัย ด้านภาษา ด้านกลไกการเคลื่อนไหว และด้านสังคม

6. ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disability) ซึ่งมีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) นักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2538: 12-13) ได้กล่าวถึง ลักษณะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (Reading Disorder) ไว้ดังนี้คือ 1) มีความยากลำบากในการอ่าน 2) อ่านช้า อ่านคำต่อคำ ต้องสะกดคำจึงจะออกเสียงได้ 3) สะกดคำไม่คล่อง อ่านตะกุกตะกัก 4) อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน 5) อ่านข้ามคำยาก หรือคำที่อ่านไม่ออก อ่านข้ามบรรทัด 6) อ่านไม่เน้นคำ 7) อ่านช้า อ่านผิด โดยอาจใช้การเดา หรือแทนที่คำที่อ่านไม่ออกด้วยคำอื่น 8) จำสระไม่ได้ ผันคำไม่ได้ สับสนตัวสะกดแม่ต่าง ๆ สับสนเสียงวรรณยุกต์ ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้ เช่น ออกเสียงเอกเป็นเสียงโท เสียงโทเป็นเสียงเอก 9) จำคำไม่ได้ จำการผสมคำได้ช้า 10) จับประเด็นสำคัญในการอ่านไม่ได้หรือได้น้อย ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน 11) แสดงอาการหงุดหงิด กังวล ไม่สบายใจระหว่างที่อ่าน 12) อิดออด หรือพยายามหลีกเลี่ยงการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหามาก ๆ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545: 363) ได้ให้ความหมาย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (Dyslexia) หมายถึง พฤติกรรมที่มีความบกพร่องในการอ่านคำหรือประโยค เพราะมีปัญหาความผิดปกติของสมอง ทำให้ประสาทสัมผัสและการรับรู้บกพร่อง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่ปรากฏดังนี้ 1) อ่านหนังสือข้ามตัว ซึ่งเป็นเพราะเขามองไม่เห็นตัวหนังสือจริง ๆ 2) ไม่เข้าใจเนื้อหาสาระที่อ่าน 3) ขาดความสนใจในการเรียนรู้และแบบฝึกหัดที่ต้องทำ 4) ไม่มีการประสานงานกันของการเห็นและการได้ยิน

สำหรับ ผดุง อารยะวิญญู (2546: 10) กล่าวถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านว่าน่าจะมีสาเหตุจากความบกพร่องของสมองซีกซ้าย ทำให้มีความลำบากในการจัดเก็บข้อมูล นักเรียนมีปัญหาในการประสมคำไม่ได้ อ่านซ้ำ จำรายละเอียดของสิ่งที่อ่านไม่ได้ ขาดสมาธิในการเรียน เสียสมาธิง่าย หากสมองซีกขวาบกพร่อง เด็กอาจมีปัญหาการอ่าน เช่น ไม่เข้าใจข้อความเปรียบเทียบ คำพังเพย หรือการพูดกระทบกระทั่งเปรียบเทียบเปรย และไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

ส่วนศรียา นิยมธรรม (2549: 43) ได้กล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคือนักเรียนจะขมวดคิ้วนี้หน้าเวลาอ่าน อ่านหลงบรรทัด อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ อ่านสลับตัวอักษร การอ่านซ้ำ อ่านถอยหลัง อ่านออกเสียงไม่ชัด จำใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

จากการศึกษาลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านดังกล่าวสรุปคือ นักเรียนเหล่านี้จะมีปัญหาทางสมอง ประสาทสัมผัสการรับรู้ในการจำและการจัดเก็บข้อมูลบกพร่อง ทำให้มีพัฒนาการด้านการอ่านแตกต่างจากนักเรียนทั่วไป ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และทำให้ผลการเรียนในกลุ่มสาระอื่น ๆ ต่ำด้วย นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมในการอ่านในลักษณะต่าง ๆ คือ ขมวดคิ้วนี้หน้าเวลาอ่าน ไม่รู้จักพยัญชนะ สระ อ่านประสมคำไม่ได้ สับสนตัวสะกดแม่ต่าง ๆ สับสนเสียงวรรณยุกต์ ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้ อ่านสลับตัวอักษร สลับคำ ข้ามคำ ซ้ำคำ ข้ามบรรทัด อ่านออกเสียงเบา ซ้ำ ผิด อ่านไม่ชัด ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญและเล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

7. หลักการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรจะต้องศึกษาแนวคิดหลักการที่เหมาะสมตามระดับความสามารถของนักเรียน ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน นักวิชาการศึกษาได้เสนอหลักการสอนดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2546) ได้แนะนำหลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านไว้ ดังนี้ 1) ให้เวลานักเรียนมากขึ้น เพื่อให้เด็กมีเวลารับรู้ข้อมูลโดยใช้สายตา เช่น ให้เวลาเพิ่มในการดู ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ หรือแม้แต่การเขียน 2) เอกสารหรือข้อสอบที่แจกให้นักเรียน จะต้องเป็นตัวอักษร ขนาดใหญ่กว่าปกติ 3) ให้เด็กยืมเอกสารหรือแผ่นใสที่ครูใช้สอนเพื่อให้นักเรียนจะได้ศึกษาเพิ่มเติม 4) ให้เวลามากขึ้น ในการทำแบบฝึกหัดและทำการบ้าน 5) มีการสรุปเรื่องที่จะเรียนให้เด็กฟังก่อนที่ เด็กจะเรียนเรื่องนั้น เมื่อครูเริ่มสอนจริง นักเรียนจะได้เข้าใจมากขึ้น 6) ในการทำแบบฝึกหัดทาง คณิตศาสตร์ ควรให้นักเรียนทำลงบนกระดาษกราฟทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เขียนตัวเลข และตัวอักษร อยู่ในแนวเส้นบรรทัด 7) มีการระบายสีหรือขีดเส้นใต้ในหนังสือหรือเรื่องราวที่ครูจะมอบให้นักเรียน อ่าน ทั้งนี้เพื่อเน้นข้อความสำคัญ 8) ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าการฟังการสอนจากครู 9) มอบงาน ให้ทำครั้งละไม่มากนัก แต่อาจมอบบ่อยขึ้น (เพื่อให้เท่ากับนักเรียนอื่น) 10) อัดเทปเนื้อหาที่จะให้ นักเรียนเรียนแล้วเปิดให้นักเรียนฟัง 11) ให้นักเรียนสอบในห้องที่เงียบสงบเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียน เสียสมาธิ 12) ให้นักเรียนสอบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องจะบันทึกคำตอบได้แม่นยำ หากใ้ นักเรียนระบายสีด้วยดินสอค่าลงในกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์ นักเรียนอาจสับสนได้ 13) ทดสอบ ด้วยวาจา ไม่สอบด้วยการให้นักเรียนเขียนบรรยาย 14) ใช้เครื่องคิดเลขสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ 15) ใช้ “Talking Dict” สำหรับวิชาภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

วันฉดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.: 42) ได้เสนอหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้ 1) สอนให้สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะ เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสการใช้มือ กิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นประเภทลงมือทำ เช่น ตัด ปะ นิก ตัดภาพ ปั้น ระบายสี ฯลฯ จากงานวิจัยของนวลใย ปฎิโก (2551: 40-41) ซึ่งได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะ พัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถ ในการเขียนสะกดคำหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะสูงกว่าก่อนการสอน 2) สอนให้สอดคล้องกับ ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์เดเนอร์ (Gardner's Multiple Intelligence) ส่วนมากนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ ชอบดนตรี ศิลปะ กีฬา จึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความสามารถของผู้เรียน 3) สอนให้สอดคล้องกับทำงานของสมอง นักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้เกือบทั้งหมดมีสมองซีกขวาทำงานได้ดีกว่าซีกซ้าย จึงให้เด็กเรียนรู้ได้มากผ่านการทำงาน ของสมองซีกขวา (ศิลปะ ดนตรี วาดรูป ทำอาหาร ฯลฯ) จากงานวิจัยของหนึ่งรอดฤทธิ์ รอดพันธ์ (2552: 56-57) ซึ่งได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านคำที่มี สระประสมของนักเรียนที่มีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่าความสามารถในการอ่านคำที่มี สระประสมของนักเรียนที่มีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลง

ประกอบหลังการจัดการเรียนรู้มีความสามารถสูงขึ้นคิดเป็นคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 70 จากตัวอย่างงานวิจัยดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนคือสอนให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองของเด็กก็จะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ 4) สอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เกือบทั้งหมดชอบคอมพิวเตอร์ชอบเล่นเกม จึงควรนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากงานวิจัยของศิริพร แกมขุนทด (2552: 67-68) ซึ่งได้ศึกษาการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่าหลังการทดลองเรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการเขียนสะกดคำนักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง สามารถพัฒนาการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ 5) ส่งเสริมการพูดเชิงบวก หลีกเลี่ยงการตำหนิ เพราะการตำหนิทำให้นักเรียนไม่อยากอ่านหนังสือ เบื่อการอ่าน การเขียน เบื่อครู เบื่อโรงเรียนและออกกลางคันในที่สุด ครูควรฝึกทักษะในการพูดเชิงบวกกับเด็กกลุ่มนี้

และวันดดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.: 46-47) ได้มีข้อเสนอแนะหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้คือ 1) สอนให้นักเรียนรู้จักตัวพยัญชนะ หัดจับคู่พยัญชนะที่เหมือนกัน และจำแนกตัวพยัญชนะที่มีลักษณะคล้ายกันให้ได้ เช่น ถ-ท, พ-ผ เป็นต้น 2) ให้นักเรียนหัดออกเสียงตามพยัญชนะ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว เสียงตัวสะกดให้ถูกต้องชัดเจน 3) อ่านพยัญชนะหรือคำคู่กับภาพ จนนักเรียนจำคำได้ จากนั้นปิดรูปแล้วให้ดูพยัญชนะหรือคำให้นักเรียนอ่านเพื่อจำตัวพยัญชนะและคำให้ได้ 4) เขียนพยัญชนะหรือคำ ให้นักเรียนเขียนตามพร้อมกับการอ่านออกเสียง ถ้าเป็นคำให้สะกดคำ พยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด 5) ดัดพยัญชนะหรือคำที่จำยากตามที่ต่าง ๆ ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เห็น และทบทวนบ่อย ๆ 6) ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้สอดคล้องกับคำจนคล่อง 7) ให้นักเรียนอ่านคำพ้องเสียง ตามด้วย คำพ้องรูป 8) หัดให้นักเรียนนึกภาพตัวอักษรจากเสียงที่ได้ยินและนึกเสียงจากคำที่เห็น 9) ช่วยนักเรียนฝึกแยกช่องไฟในแต่ละประโยค 10) อ่านให้ฟังและให้นักเรียนอ่านตาม อ่านซ้ำคำที่อ่านไม่คล่องจากนั้นให้อ่านคู่กับครูเมื่อนักเรียนอ่านได้ดีขึ้น ลดระดับเสียงลง และให้นักเรียนอ่านเอง 11) เริ่มให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ให้นักเรียนหัดใช้พจนานุกรม เคารพความหมายของคำจากประโยคแวดล้อมได้ จำความหมายของคำให้ได้ 12) หัดอ่านเป็นประโยค ผสมคำที่กำหนดให้ให้เป็นประโยคจากประโยคสั้น ๆ ไปถึงประโยคยาว ๆ 13) ฝึกการอ่านจับใจความ จนสามารถเล่าเรื่องและตอบคำถามได้ 14) เลือกเรื่องที่นักเรียนมีความสนใจ เช่น เรื่องนิทาน สัตว์เลี้ยงหรือ กีฬา มาอ่านในช่วงโมงเรียน 15) อาจจัดวิชาห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกหนังสือที่นักเรียนจะอ่านได้ตามใจชอบ ช่วยให้นักเรียนได้รู้สึว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ไม่ต้องถูกบังคับ 16) ให้นักเรียนได้สนุกกับคำศัพท์โดยเล่นเกมคำศัพท์ทายบัตรคำ แข่งขันเปิดพจนานุกรม

เกมเติมตัวอักษรในช่องว่าง 17) ถ้านักเรียนอ่านได้ถูกต้อง หรือดีขึ้นให้คำชมทันที 18) ในการสอบ เด็กนักเรียนที่ยังอ่านหนังสือไม่ออกคุณครูควรช่วยเหลือโดยการอ่านโจทย์ให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กตอบเอง 19) ในการสอบเด็กนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรได้มีเวลาในการสอบนานกว่าเด็กปกติ 20) คุณครูควรเข้าใจว่าการที่นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษนั้น ไม่ได้หมายความว่านักเรียนผู้นั้นมีอภิสิทธิ์เหนือนักเรียนคนอื่นเพียงแต่ว่าเขามีความพิการทางสมองอย่างหนึ่งที่จะต้องได้รับการดูแลที่แตกต่างออกไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นั้นครูจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง บทบาทของครูต้องเป็นไปในทิศทางบวก เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ทำให้เกิดกำลังใจที่จะเรียนรู้ และช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ครูควรเลือกหลักการและเทคนิคหลายวิธีเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนตามระดับความสามารถของแต่ละคน เช่น การให้เวลามากขึ้นในการทำแบบฝึกหัดหรือการทดสอบ การทดสอบด้วยวาจาไม่ใช่วิธีการเขียนบรรยาย การระบายสีหรือขีดเส้นใต้ในหนังสือหรือเรื่องราว การอ่านพยางค์หรือคำคู่กับภาพ การสอนให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าการฟัง การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การอ่าน โจทย์ หรือข้อสอบให้เด็กฟังและการพูดเชิงบวก หลีกเลี่ยงการตำหนินักเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ความหมาย ความสำคัญ รูปแบบการสอน การจัดการเรียนการสอน โฟนิคส์ และวิธีโฟนิคส์กับการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. ความหมายของวิธีโฟนิคส์ (Phonics)

Morrison (1968 อ้างถึงใน จีรนันท์ เมฆวงษ์, 2547: 138) กล่าวถึงโฟนิคส์เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนที่ใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนได้วิเคราะห์เสียง และรู้จักตัวอักษร การสอนหน่วยเสียงเน้นการฝึกหน่วยย่อยของตัวอักษร ซึ่งจะสอนก่อนที่จะมีการสอนอ่านอย่างจริงจัง วิธีสอนเน้นการสรุปกฎเกณฑ์หลังจากการที่เด็กได้พบคำหลาย ๆ คำที่มีรูปแบบการสะกดคำคล้ายกันเพื่อนำไปใช้ในการอ่านคำ วิธีนี้จึงเหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

ผดุง อารยะวิญญู (2545: 25) ได้ให้ความเห็นว่า โฟนิคส์เป็นเรื่องของเสียง เพราะ “Phonics” มาจากคำว่า “Phone” ที่แปลว่าเสียง แต่ในที่นี้ โฟนิคส์หมายถึงเสียงในภาษา ซึ่งเน้นที่เสียงของตัวอักษร

โดยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป เมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปและเสียงครบทุกหน่วยเสียงในภาษา นักเรียนสามารถนำหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำ ทำให้นักเรียนจำรูปคำและเสียงตัวอักษรได้ นักเรียนจึงสามารถอ่านเป็นคำได้ในที่สุด

Pollock, Patton and Serna (2005: 232-233 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 44) ได้ให้ความหมายว่า โฟนิคส์เป็นวิธีการสอนอ่านวิธีหนึ่งที่เน้นทักษะการถอดรหัส การวิเคราะห์การออกเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสนใจในส่วนย่อย ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของคำ ได้แก่ พยางค์ (Syllables) ตัวสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง (Phonograms) กลุ่มตัวอักษร (Letter Strings) หรือตัวอักษรเดี่ยว (Single Letters) เป้าหมายของโฟนิคส์ คือ ต้องการให้นักเรียนมองเห็นภาพ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับเสียง เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์คำได้ (Word Attack) โดยเฉพาะคำที่ไม่รู้จักหรือไม่เคยพบมาก่อน การสอนวิธีนี้จะเป็นการสอนทักษะย่อย ๆ เรียงไปตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ความรู้เกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาจนนำไปสู่การอ่านที่แท้จริง คือ การอ่านเพื่อความเข้าใจ

สำหรับเจษฎา กิตติสุนทร (2553: 1) ได้กล่าวถึงโฟนิคส์ว่าเป็นระบบเสียงอักขระในภาษาที่มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยอักขระ (Grapheme) แต่ละตัวจะมีเสียงเฉพาะของตัวเองที่เรียกว่า “หน่วยเสียง” (Phoneme) ในการอ่านผู้เรียนจะเรียนรู้การอ่านคำโดยจำเสียงและรูปของตัวอักขระนั้น ๆ ดังนั้นการสอนด้วยวิธี โฟนิคส์ก็คือการสอนให้ผู้เรียน ได้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและรูปของตัวอักขระนั้น ๆ เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักถอดรหัสดำ (Decode) ของตัวอักษรที่เป็นภาษาเขียนไปสู่เสียงที่เป็นภาษาพูด ทำให้นักเรียนเข้าใจหน่วยเสียงของภาษา เช่น เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถสะกดคำได้อีกด้วย ผู้เรียนก็จะเรียนรู้จักคำที่ไม่คุ้นเคยโดยการเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรหรือกลุ่มของตัวอักษร

นอกจากนี้ กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 248) ได้สรุปว่าวิธี โฟนิคส์เป็นวิธีการสอนให้นักเรียนประสมคำด้วยการผันเสียง โดยให้นักเรียนเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปพยัญชนะ 44 ตัว และเสียงพยัญชนะ 32 เสียง จากนั้นจึงเรียนรู้รูปและเสียงของสระแต่ละตัว

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบโฟนิคส์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์เสียงในภาษาพูดกับรูปตัวอักษร และสามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร ทำให้นักเรียนสามารถถอดรหัสตัวอักษรที่เห็นออกมาเป็นคำ เมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปและเสียงครบทุกหน่วยเสียงในภาษา ก็จะทำได้สามารถนำหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำโดยการผันเสียง ทำให้นักเรียนสามารถสะกดคำ และอ่านเป็นคำได้ในที่สุด

2. ความสำคัญของวิธีโฟนิคส์

วิธีการสอนแบบโฟนิคส์มีความสำคัญสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียน ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอไว้ดังนี้

Hughes (1972: 2-3 อ้างถึงใน วันเพ็ญ เดียวสมคิด, 2551: 21) ได้เสนอแนะว่า การสอนอ่านด้วยวิธีโฟนิคส์ต้องอาศัยพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ซึ่งเป็นการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบบตัวอักษร กระบวนการสอนเป็นการสร้างความสนใจของนักเรียนให้รู้จักตัวอักษรซึ่งเป็นตัวพิมพ์ในภาษาเขียน แล้วรู้จักเสียงของตัวอักษรเหล่านั้น แม้ในความเป็นจริง เมื่อนักเรียนเห็นคำ นักเรียนก็จะเดาความหมายโดยใช้บริบทหรือรูปภาพประกอบ แต่บางครั้งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะพบเห็นคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการแปลรหัสที่ไม่คุ้นเคย

ส่วน Jannuzzi (1997 อ้างถึงใน จารุวรรณ สายสิงห์, 2546: 38) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักของการสอนภาษาแบบโฟนิคส์ว่าเป็นวิธีที่อธิบายอย่างกระชับและสอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับความตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ซึ่งตระหนักรู้ว่าภาษาพูดประกอบด้วยเสียงลำดับต่อเนื่องกันของหน่วยเสียงต่าง ๆ จากนั้นจึงเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับแบบแผนการสะกดคำในภาษาเขียน การเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ เกิดจากความรู้ความเข้าใจ การตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ซึ่งเป็นสะพานนำไปสู่การถอดรหัสสัญลักษณ์ในระบบภาษาเขียนและเป็นการเริ่มต้นที่แท้จริงของการอ่านออกเขียนได้

สำหรับ Eldredge (2005: 19 อ้างถึงใน สุปรมา ลีลามณี, 2553: 44) ได้อธิบายความสำคัญของวิธีโฟนิคส์ว่าเป็นวิธีการรู้จักและจดจำคำ ผู้เรียนสามารถใช้โฟนิคส์ เพื่อช่วยจำ และจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างการสะกดคำกับการอ่านออกเสียงคำ วิธีโฟนิคส์เป็นวิธีการสอนที่ได้รับการยอมรับว่าเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน และนักเรียนกลุ่มเสียงต่อปัญหาการอ่าน เพราะจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการตระหนักรับรู้ระบบเสียงในภาษา ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการอ่าน และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรื่องความสัมพันธ์รูปแบบคำพูดกับรูปแบบคำเขียน

จากที่กล่าวในข้างต้น แสดงให้เห็นว่า โฟนิคส์เป็นวิธีสอนอ่านวิธีหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องตัวอักษร มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำไปสู่การอ่านออกเขียนได้ วิธีโฟนิคส์ยังได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และนักเรียนกลุ่มเสียงต่อปัญหาการอ่าน เพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์รูปแบบคำพูดกับรูปแบบคำเขียน และเป็นวิธีที่กระตุ้นให้เกิดการตระหนักรับรู้ระบบเสียงในภาษาซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการอ่าน

3. รูปแบบการสอนวิธีโฟนิคส์

รูปแบบการสอนวิธีโฟนิคส์ที่นิยมใช้สอนการอ่าน มี 2 รูปแบบ ดังนี้คือ

3.1 โฟนิคส์รูปแบบ Explicit Phonics คือ การสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงที่แทนด้วยตัวอักษรทีละเสียง ตัวอย่างเช่น ครูสอนให้นักเรียนรู้จักตัวอักษร m ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นตัวแทนเสียง /m/ ในคำว่า man. ซึ่ง Beck and Juel (1992: 112 อ้างถึงใน สุไพเราะ ลีลามณี, 2553: 46) ได้กล่าวว่าการสอนโฟนิคส์รูปแบบนี้ เป็นการสอนที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียงอย่างชัดเจน โดยครูสอนแยกเสียงทีละหน่วยเสียง หลังจากนั้นจึงสอนกระบวนการนำเสียงเหล่านั้นมาประสมให้เป็นพยางค์ หรือคำ และอ่านออกเสียง ครูผู้สอนแสดงให้นักเรียนเห็นตั้งแต่พื้นฐานเบื้องต้นของการประสมหน่วยเสียงให้เป็นคำ เช่น c ออกเสียง /k/, a ออกเสียง /a/ และ t ออกเสียง /t/ เมื่อประสมหน่วยเสียงจะอ่านออกเสียงคำว่า “cat” ส่วน Eldredge (2005: 43-44 อ้างถึงใน สุไพเราะ ลีลามณี, 2553: 44) กล่าวว่า การสอนโฟนิคส์รูปแบบนี้เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงที่มีตัวอักษรเป็นตัวแทนเสียง นักเรียนต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป และรู้จักหน่วยเสียงแต่ละเสียง รวมทั้งการประสมหน่วยเสียงหรือสะกดตัวอักษรให้เกิดเป็นคำรูปแบบต่าง ๆ การสอนรูปแบบนี้นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องรหัสหรือตัวอักษรก่อน ซึ่งการสอน โฟนิคส์ที่จะให้ประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนคือวิธีสอนอย่างกระจ่างชัดแจ้ง (Explicit Approaches) ซึ่งเป็นการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักหน่วยเสียงทุก ๆ ลำดับที่เรียงขึ้นเป็นคำ การแยกหน่วยเสียง และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงกับตัวอักษร ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้เพื่อนำประสมให้เกิดเป็นคำและอ่านออกเสียงคำได้ในที่สุด

3.2 โฟนิคส์รูปแบบ Implicit Phonics เป็นการสอนอ่านคำโดยให้นักเรียนเห็นคำทั้งคำ ซึ่งเป็นคำที่มีการสะกดรูปแบบเหมือนกัน เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงที่แทนด้วยตัวอักษร ไม่มีการสอนแยกเสียงทีละหน่วยเสียง สอนให้นักเรียนอ่านคำในเรื่องสั้น ๆ หรือรายการคำที่มีรูปแบบการสะกดคำตามเสียง (Spelling - Sound Patterns) ที่มีลักษณะคล้ายกันหลาย ๆ คำ จนเด็กสามารถสร้างข้อสรุปได้เอง เช่น ครูอ่านออกเสียงพร้อมทั้งชี้คำที่อ่าน ได้แก่ man, make และ mother จากการเชื่อมโยงเสียงที่ได้ยินกับเสียงที่เคยได้ฟังมาก่อน และการมองเห็นคำที่ประกอบด้วยตัวอักษร นักเรียนจะสรุปได้ว่า เสียง /m/ แทนด้วยตัวอักษร m จากตัวอย่างข้างต้น หากนักเรียนที่รู้จักคำ และเคยได้ยินเสียงคำว่า man และ make ที่เคยเรียนรู้มาแล้วว่าตัวอักษร m ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเสียง /m/ นักเรียนก็จะนำความรู้ที่เคยเรียนจากคำที่ขึ้นต้นด้วย m ไปใช้อ่านคำใหม่ได้ นักเรียนจะสามารถแยกแยะเสียงของคำพูดและนำเสียงมาเชื่อมโยงกับตัวอักษรที่เห็นได้ จะสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำ และเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรหรือกลุ่มตัวอักษรที่เห็นบริบทของคำ ซึ่งหลักสำคัญของการถอดรหัส

รูปแบบนี้จะทำให้นักเรียนวิเคราะห์บริบทของคำ (Beck and Juel, 1992: 112; Eldredge, 2005: 44-45; Ruddell, 2001: 192 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 47)

จากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า วิธีการสอนโฟนิคส์ จะมี 2 รูปแบบ คือ โฟนิคส์รูปแบบ Explicit Phonics ซึ่งเป็นการสอนที่ชี้ให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียง โดยแยกสอนทีละตัวอักษร และชี้ให้เห็นชัดเจนว่าตัวอักษรตัวหนึ่งแทนเสียงอะไรบ้าง เพื่อนำมาประสมเชื่อมโยงให้เกิดเป็นคำและอ่านออกเสียงคำได้ในที่สุด ส่วนอีกรูปแบบคือ โฟนิคส์รูปแบบ Implicit Phonics เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนเห็นคำทั้งคำ ซึ่งเป็นคำที่มีการสะกดรูปแบบเหมือนกัน เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ เชื่อมโยง และสรุปได้ด้วยตนเองว่า ตัวอักษรนั้นแทนเสียงอะไร โดยไม่มีการสอนแยกเสียงทีละเสียงที่ประกอบเป็นคำนั้นออกจากกัน

4. การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีโฟนิคส์

ในการจัดการเรียนการสอนวิธีโฟนิคส์ ได้มีนักการศึกษาให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้คือ

วิธีโฟนิคส์เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมที่ครูผู้สอนสามารถนำไปสอนนักเรียนในทุกระดับชั้น โดยใช้เป็นวิธีการเบื้องต้นของการเรียนการสอนอ่านสำหรับเด็กเล็กที่เริ่มเรียนอ่านหรือสามารถนำไปใช้เป็นวิธีการสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่คุ้นเคยคำศัพท์ที่เป็นคำคุ้นตา แต่ไม่สามารถอ่านคำศัพท์ที่ไม่รู้จักได้ (Polloway, Patton and Serna, 2005: 249 ; Beck and Juel, 1992: 109-121 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 44) ได้เสนอว่าวิธีโฟนิคส์จะต้องฝึกฝนซ้ำ ๆ เพื่อแสดงให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวอักษรกับเสียง ด้วยการเห็นรูปตัวอักษรและฟังเสียง เพื่อให้เด็กเข้าใจและรู้จักของความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง กฎของการออกเสียงที่ถูกต้อง (Pronunciation Rules) และนำกฎความสัมพันธ์ดังกล่าวไปใช้ในการอ่านออกเสียง นักเรียนต้องฝึกกิจกรรมลักษณะดังกล่าวซ้ำไปซ้ำมา การสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงที่มีตัวอักษรเป็นตัวแทนเสียง ไม่จำเป็นต้องสอนแยกเสียงทีละเสียงอย่างชัดเจน ครูสามารถสอนโดยเริ่มจากคำที่นักเรียนรู้จัก และคุ้นเคยจากภาษาพูดมาก่อน เพื่อให้เด็กแยกเสียงของคำ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนเชื่อมโยงเสียงกับรูปตัวอักษรที่ปรากฏในคำที่เห็น ตัวอย่างเช่น การสอนเสียงของตัวอักษร d ครูควรสร้างความสนใจให้แก่เด็กโดยใช้คำที่นักเรียนรู้จัก คือ duck ซึ่งอาจจะเป็นคำที่นักเรียนเคยรู้จักจากนิทานที่ครูเคยสอน หรือการใช้คำที่มีเสียงพ้องกัน diddle, dumpling หลังจากนั้นครูควรอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า พยัญชนะต้นของคำเหล่านั้น ชื่อว่า d ใช้แทนเสียง /d/ ซึ่งในการสอนประสมคำวิธีโฟนิคส์ มี 2 วิธี ดังตัวอย่างคือ 1) การที่ครูสาธิตการอ่านคำใหม่ โดยเริ่มจากการออกเสียงแรก และผสานเสียงทีละเสียงจนประสมรวมเป็นคำ เช่น ครูสอนคำว่า met ครูเขียนค่านบนกระดาน และสาธิตการออกเสียงให้นักเรียนฟังก่อน หลังจากนั้นจึงอธิบายว่าพยัญชนะต้น คือ m เป็นตัวสัญลักษณ์แทนเสียง /m/ เหมือนเสียงที่ปรากฏในคำว่า

“mittens” หลังจากนั้นครูออกเสียง /m/ และเพิ่มเสียงสระ /e/ เสียงสั้นเสียงที่ทอดเสียงเป็น /mnee/ ผสานเสียงเป็น /me/ หลังจากนั้นครูเพิ่มเสียงตัวสะกด /t/ และออกเสียงเป็น /met/ 2) การสอนโดยใช้การแทนเสียง (Letter Substitution) เช่น ครูวางตัวสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง (Phonograms) คือ an บนกระดาน และนำตัวพยัญชนะวางไว้ข้างหน้า หลังจากนั้นเปลี่ยนพยัญชนะเป็นตัวอื่น ๆ และให้เด็กอ่านคำที่เห็น เช่น can, man เป็นต้น หรือครูอาจจะใช้ตัวอักษร 3 ตัว ได้แก่ s, a, t บนกระดาน และให้อ่านคำ sat ครูเปลี่ยนสระ a เป็น i เด็กจะอ่านคำว่า sit ครูเปลี่ยนสระอีกเป็น set จากการเปลี่ยน หรือการเทียบเสียง จะทำให้เด็กได้ฝึกการประสมคำได้คำใหม่ ๆ เช่น คำว่า sat, sit, hit, hot, hop, mop, map นอกจากการเปลี่ยนตัวอักษร ครูอาจใช้วิธีการเพิ่ม ลด หรือสลับสับเปลี่ยนลำดับตัวอักษรในคำ เพื่อเพิ่มความซับซ้อน เช่น จากคำว่า back ,black เป็นต้น

ในการนำวิธีโฟนิกส์มาประยุกต์ใช้สอนให้สอดคล้องตามความต้องการของนักเรียน ตามตัวอย่างการสอนของ Grossen and Carnine (1993: 2-24 citing Pollock, Patton and Serna, 2005: 249-251 อ้างถึงใน สุไพบรมาภิลาภณี, 2553: 49) ได้วางเค้าโครงการสอนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1) การสอนการแทนกันของตัวอักษรกับเสียงทีละตัว ซึ่งการสอนควรเป็นการสอนให้นักเรียนรู้และเข้าใจโดยตรง ไม่ใช่ให้นักเรียนสรุปความคิดเอง ตัวอย่างเช่น สอนตัวอักษร S ซึ่งออกเสียง/s/ แทนที่จะสอนโดยยกตัวอย่างเป็นคำ “sun” หรือ “soap” ครูสอนโดยเขียนตัวอักษร S แยกให้นักเรียนเห็นชัดเจน พร้อมทั้งออกเสียงให้นักเรียนฟัง sss ผู้สอนหลายคนเห็นว่า เมื่อสอนแยกตัวอักษรและเสียงเช่นนี้แล้ว ครูควรเชื่อมโยงตัวอักษร และเสียงที่ปรากฏในคำให้นักเรียนเห็นทันทีจะเป็นประโยชน์มากขึ้น 2) การสอนประสมเสียงเพื่ออ่านคำ หลังจากที่นักเรียนเรียนได้ 2 เสียงที่สามารถนำมาประสมเป็นคำได้แล้ว เช่น a กับ m ครูจะให้นักเรียนประสมเสียงและออกเสียงเป็นคำ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงช่วยให้ครูทราบเมื่อนักเรียนอ่านผิด และครูสามารถแก้ไข หรือให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้ทันที 4) การฝึกฝนสม่ำเสมอ ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนเสียงใหม่ที่เรียนไปแล้ว โดยแยกฝึกทุก ๆ วัน หลังจากนั้นจึงนำเสียงนั้นเข้ามาใช้ในกิจกรรมการอ่าน เช่น อ่านคำที่มีเสียงนั้นประสมอยู่ด้วย

การสอนอักษรวีธีหนึ่งของ Kaluger and Kolson (1969 citing Pollock, Patton and Serna, 2005: 249-251 อ้างถึงใน สุไพบรมาภิลาภณี, 2553: 50) แบ่งการสอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นนำ

4.1.1 ครูเขียนตัวอักษร t

4.1.2 หลังจากนั้นครูอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนเสียงของพยัญชนะตัวนี้

4.1.3 ครูเขียนคำ 3-4 คำ ที่ขึ้นต้นด้วย t ซึ่งเป็นคำที่นักเรียนเคยเห็นมาก่อนแล้ว เช่น

take, tent, toe เป็นต้น

4.1.4 ครูอ่านคำออกเสียงโดยเน้นที่เสียง /t/

4.1.5 ครูให้นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย t มาเพิ่มเติม

4.1.6 หลังจากนั้นครูเขียนคำที่นักเรียนเพิ่มเติมลงในรายการคำ และขีดเส้นใต้ตัว t

4.2 ชั้นสังเกตและรู้จักคำ (Identify)

4.2.1 ครูให้นักเรียนมองดูคำทั้งหมด และให้นักเรียนสังเกตว่าคำเหล่านั้นมีอะไรที่เหมือนกัน

4.2.2 ครูให้นักเรียนออกเสียงตัวอักษร t ที่นักเรียนได้ยินเสียงจากคำว่า “tent”

4.2.3 ครูอ่านคำในรายการอีกครั้ง พร้อมทั้งชี้ที่ตัว t ในคำแต่ละคำ โดยออกเสียงของตัว t และอ่านคำ

4.3 การชี้แนะทางสายตา (Visually Cue)

4.3.1 ครูแจกบัตรสี่เหลี่ยมขนาด 3 นิ้ว ให้นักเรียนคนละ 1 ใบ

4.3.2 ครูให้นักเรียนวาดรูปเด่นที่ และเขียนตัวอักษร t ลงบนบัตร

4.4 ชั้นสังเคราะห์ (Synthesize) ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียนไปแล้ว

4.5 ชั้นเสริมเน้นย้ำให้นักเรียนได้ฝึกฝนจนคล่องแคล่ว (Reinforce)

4.5.1 ครูให้นักเรียนฝึกฝนโดยครูควรให้คำแนะนำ

4.5.2 ครูให้นักเรียนเขียนคำ และพยางค์ตามที่ครูบอก ซึ่งมีตัวอักษรตัวใหม่ที่เรียนไปแล้วประสมอยู่ด้วย

4.6 ชั้นทบทวน (Review)

4.6.1 ครูทบทวนตัวอักษร และเสียงว่าตัวอักษร t มีเสียง /t/ ในคำว่า tent

4.6.2 ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำที่ขึ้นต้นด้วย t เพิ่มเติม

สำหรับผศ. อารยะวิญญู (2545: 25-26) ได้แนะนำวิธีโฟนิกส์มาใช้สอนภาษาไทย ดังนี้

- 1) การสอนเสียงสระและพยัญชนะที่มีความถี่ในการใช้ก่อน เช่น เสียงพยัญชนะ บ คำว่า “บ้าน” “บอล” “บิน” เสียงพยัญชนะ ม คำว่า “แม่” “ม้า” “หมู” เสียงพยัญชนะ ป คำว่า “ปู” “ปี” “ป่า” เสียงสระ -า คำว่า “กา” “ป่า” “จาน” เสียงสระ -ี คำว่า “ปี” “สี” “มีด” และเสียงสระ -ู คำว่า “หู” “งู” “รูป”
- 2) การสอนเสียงสระและพยัญชนะที่ออกเสียงง่ายก่อน เช่น เสียงสระ อ อี อุ เอ และเสียงพยัญชนะ บ ป ว น
- 3) จัดระบบการสอนเสียงสระ และเสียงพยัญชนะตามลำดับจากง่ายไปสู่ยากควรสอนคาบละไม่เกิน 5 หน่วยเสียง เมื่อนักเรียนอ่านได้จึงเพิ่มหน่วยเสียงใหม่ ทีละน้อยจนครบทุกหน่วยเสียงในภาษา
- 4) การสอนเป็นคำโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ และเสียงพยัญชนะในแต่ละคำ
- 5) การสอนควรเน้นการสอนเสียงพยัญชนะก่อนการสอนเสียงสระ
- 6) การสอนเสียงสระเสียงยาวก่อนเสียงสระสั้น

7) การสอนเสียงพยัญชนะที่สังเกตอวัยวะการออกเสียงได้ชัดเจนขณะออกเสียงก่อนคือ เสียงพยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะส่วนหน้าของช่องปาก เช่น เสียง /ม/ /น/ /ว/ /ล/ ก่อนเสียงพยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะส่วนหลังที่อยู่ในช่องปาก เช่น เสียง /ก/ /ค/ /ท/ (8) การสอนเสียงสระแท้ก่อนเสียงสระประสม (9) การสอนเสียงพยัญชนะควบสองเสียงพยัญชนะต้นก่อนพยัญชนะควบกล้ำและพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) (10) การสอนเสียงสระปกติก่อนเสียงสระลดรูป (11) การสอนคำที่มีความหมาย และเป็นคำที่ปรากฏในประโยคที่มีความหมายด้วย เช่น การสอนสระ อา ครูให้เด็กออกเสียง มา นานา ลา และควรมีคำเหล่านี้ในประโยคที่มีความหมาย เช่น “ตา มา หา อา” “ยา ทา ตา อยู่ในตู้” “ลา เล็กกว่า ม้า” เป็นต้น (12) การสอนคำที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางภาษาก่อนการสอนคำขวนที่ไม่นับเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เช่น “กิน อ่านว่า ก - ิ - น” “ตฤณ อ่านว่า ต-ริ-น” เป็นต้น

นอกจากนี้เจษฎา กิตติสุนทร (2553) ได้เสนอแนะตัวอย่างการสอนโดยวิธีโฟนิคส์บางประเภทที่น่าสนใจ ดังนี้ 1) การออกเสียงโดยการสังเคราะห์ (Synthetic Phonics) เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้อย่างชัดเจนในการแปลงตัวอักษรสู่เสียง (หรือหน่วยเสียง - Phoneme) แล้วจึงประสมเสียงออกมาเป็นคำ ตัวอย่าง เช่น การสอนคำว่า กะ ให้แยกเสียงคำว่า กะ ออกเป็น ก/ะ ต่อจากนั้นจึงประสมเสียงออกเป็นคำว่า กะ และการสอนคำว่า งาน ให้แยกเสียงคำว่า งาน ออกเป็น ง/า/น ต่อจากนั้นจึงประสมเสียงออกเป็นคำว่า งาน 2) การออกเสียงโดยเปรียบเทียบ (Analogy Phonics) เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้ระลึกถึงว่า สิ่งที่คล้องจองกันในคำที่ไม่คุ้นเคยเป็นสิ่งที่เหมือนกันในคำตอบที่ตนเองคุ้นเคยหรือเคยรู้จักมาก่อน ตัวอย่างเช่น คำที่รู้จัก คือ ตา คำใหม่ คือ นา คำที่รู้จัก คือ กอด และคำใหม่ คือ จอด

สำหรับแนวทางในการสอนด้วยวิธีโฟนิคส์นี้นักการศึกษาได้วิจัยและจากประสบการณ์ของครูผู้สอน ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนด้วยวิธีโฟนิคส์ไว้ดังนี้ 1) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรใหม่กับเสียงของตัวอักษรนั้น ๆ ในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยควรให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรใหม่กับเสียงของตัวอักษรนั้น ในทุก ๆ สองหรือสามวันและควรให้ ได้ฝึกฝนสิ่งเหล่านี้ทุก ๆ วัน จนเมื่อนักเรียนรู้จักตัวอักษรกับเสียงที่ได้เรียนรู้มาความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรใหม่กับเสียงของตัวอักษรนั้น 2) ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปพยัญชนะกับเสียงพยัญชนะก่อนแล้วจึงให้ ได้เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปสระกับเสียงสระในภายหลัง แต่อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสระกับเสียงสระ ก็ควรเริ่มต้นโดยเร็วเมื่อนักเรียนมีความพร้อม 3) สำหรับนักเรียน ๆ ที่ไม่สามารถถอดรหัสคำได้เหมือนนักเรียนคนอื่น ๆ การสอนโดยเริ่มจากคำที่มีหนึ่งพยางค์ โดยอาศัยวิธีโฟนิคส์จะมีประโยชน์มากกว่าวิธีอื่น 4) การสอนให้นักเรียนรู้จักคำโดยเริ่มจากพยัญชนะต้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากกว่าเริ่มต้นที่สระ 5) เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และสามารถประสมคำที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียว

ประสมกับสระโดยไม่มีและมีตัวสะกดแล้ว ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว ในลำดับต่อไป แต่ก็ควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียนด้วย

จากงานวิจัยของ Smith (1998 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 57) ซึ่งได้ศึกษาทดลองสอนอ่านนักเรียนที่อยู่ในเขตเมืองชั้นใน โดยใช้วิธีองค์รวมทางภาษาและวิธีโฟนิคส์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับอนุบาล จำนวน 114 คน จากโรงเรียน 4 แห่ง เป็นนักเรียนชาย 57 คน และนักเรียนหญิง 57 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับการสอนด้วยวิธีองค์รวมทางภาษา ส่วนกลุ่มที่สองได้รับการสอนวิธีโฟนิคส์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือนักเรียนที่ได้รับการสอนวิธีโฟนิคส์มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีองค์รวมทางภาษา

ส่วนสุไพบรมา ลีลามณี (2553: 113) ซึ่งได้ศึกษาความสามารถในการอ่านคำและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์ (Phonics) กับวิธีพหุสัมผัส (Multi - Sensory Approach) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีความสามารถในการอ่านหลังจากได้รับวิธีการสอนอยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการอ่านหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน และมีแรงจูงใจในการอ่านหลังการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิคส์กับวิธีพหุสัมผัสอยู่ในระดับมาก

สำหรับชลารินทร์ สุรินจักร์ (2554: 76) ได้ศึกษาการสอนภาษาแบบโฟนิคส์ประกอบกับการสอนภาษาไทยแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ผลการศึกษาความสามารถในการออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และนักเรียนมีคะแนนความสามารถอ่านคำผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 60

จากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีโฟนิคส์เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมที่ครูผู้สอนสามารถนำไปสอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะวิธีการเรียนการสอนอ่านเบื้องต้นของนักเรียนที่เริ่มเรียนอ่าน หรือสามารถนำไปใช้เป็นการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ไม่สามารถอ่านคำศัพท์ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนได้ นักเรียนจะเข้าใจและรู้กฎความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับเสียงของตัวอักษรนั้น ๆ ซึ่งจะเริ่มต้นจาก

พยัญชนะก่อน แล้วจึงตามด้วยสระ และประสมเสียงของพยัญชนะและสระให้เกิดเป็นคำ ซึ่งจะป็นสะพานนำไปสู่การถอดรหัสสัญลักษณ์ในระบบภาษาเขียน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้

5. วิธีฟิสิกส์กับการตระหนักรู้หน่วยเสียง (Phonemic / Phoneme Awareness)

5.1 ความหมายการตระหนักรู้หน่วยเสียง

Griffith and Olson (1992: 518) ได้ให้ความหมายการตระหนักรู้หน่วยเสียง คือ การที่มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างของภาษาพูด โดยรู้ว่าเสียงของคำพูดสามารถแยกย่อยออกเป็นหน่วยเสียงได้

ส่วน Eldredge (2005: 30 อ้างถึงใน สุไพรมหา พิลาภมณี, 2553: 53) ได้กล่าวว่า การตระหนักรู้หน่วยเสียง คือ การเข้าใจธรรมชาติของภาษาพูด โดยบอกได้ว่าคำประกอบด้วยเสียงที่ละเอียด (หน่วยเสียง) ที่เรียงต่อกัน และสามารถแบ่งแยกหน่วยเสียงที่อยู่ในคำได้ หากนักเรียนมีความสามารถตามที่กล่าวข้างต้น ก็จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน และการเขียนต่อไปในอนาคต

กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาความสามารถการตระหนักรู้หน่วยเสียงมีมากมาย ซึ่ง Reutzel and Cooter (2002: 172 อ้างถึงใน สุไพรมหา พิลาภมณี, 2553: 53) ได้แนะนำกิจกรรมการตระหนักรู้หน่วยเสียงซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ได้แก่ 1) การรู้จักคำคล้องจอง 2) การฟังเสียงคำและให้แยกแยะคำที่มีเสียงเหมือนกันหรือแตกต่างกัน 3) การนับพยางค์ และหน่วยเสียง 4) การแยกแยะหน่วยเสียงที่อยู่ตำแหน่งต้นคำ ท้ายคำ หรือตรงกลางของคำ 5) การแทนเสียง หรือตัดลดเสียงที่อยู่ในคำ หรือพยางค์ 6) การประสมพยางค์ให้เป็นคำ การประสมเสียงต้นและเสียงท้ายที่เป็นเสียงสัมผัสคล้องจองให้เป็นคำ และการประสมหน่วยเสียงให้เป็นคำ 7) การแบ่งแยกคำให้ออกเป็นพยางค์ (Syllables) เป็นเสียงต้นกับเสียงท้ายที่เป็นเสียงสัมผัสคล้องจอง (Onset-Rime) และเป็นหน่วยเสียง (Phonemes) 8) การเขียนสะกดคำ โดยรู้จักนำตัวอักษรที่แทนเสียงมาเขียนเป็นคำที่ได้ยิน

สำหรับ Gillon (2004: 5-7 อ้างถึงใน สุไพรมหา พิลาภมณี, 2553: 53) ได้ให้ความหมายของการตระหนักรู้หน่วยเสียงว่าเป็นกิจกรรมลำดับหนึ่งในการตระหนักรู้ระบบเสียงในภาษา ซึ่งการตระหนักรู้หน่วยเสียงเป็นการแบ่งแยกคำออกเป็นหน่วยเสียงที่เล็กที่สุด ซึ่งมีอิทธิพลต่อความหมายของคำ เช่น คำว่า “tree” ประกอบด้วย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /t/ /r/ /e/ ถ้าเปลี่ยนหน่วยเสียงใดหน่วยเสียงหนึ่งในคำนี้ก็จะทำให้เกิดคำใหม่หรือพยางค์ที่ไม่มีความหมายได้ เช่น เปลี่ยนหน่วยเสียงแรก /t/ เป็น /f/ จะได้คำว่า “free” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมาย หากเปลี่ยนหน่วยเสียงท้ายสุด /e/ เป็น /ei/ ได้คำว่า “tray” ดังนั้น หน่วยเสียงแต่ละหน่วยเสียงจึงมีความสำคัญ หากมีการเปลี่ยนหน่วยเสียงใดเสียงหนึ่งของคำก็จะมีผลให้คำนั้น ๆ เปลี่ยนความหมายไป

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน เจษฎา กิตติสุนทร, 2553: 3) ได้ อธิบายความหมายว่าของการตระหนักรู้หน่วยเสียงว่า หน่วยเสียงเป็นเสียงซึ่งทำให้คำมีความหมาย ต่างกันได้ เช่น ในภาษาไทย คำว่า ปา/paa/ ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะ ป /p/ หน่วยเสียง –า /aa/ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญซึ่งไม่ต้องใช้เครื่องหมาย แสดงคำว่า ปา จึงมีหน่วยเสียง 3 หน่วยเสียง คำว่าปาเป็นคำที่มีความหมายในภาษาไทย ถ้าเปลี่ยนเสียง ป /p/ เป็น ฟ /ph/ เป็นอีกคำหนึ่ง ซึ่งมี 3 หน่วยเสียง เช่นเดียวกันคือ หน่วยเสียง พยัญชนะ ฟ /ph/ หน่วยเสียงสระ –า /aa/ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ในทำนองเดียวกันถ้าเปลี่ยนหน่วยเสียงสระ –า /aa/ เป็นหน่วยเสียงสระอี /ii/ จะได้คำว่า ปี /pii/ หรือถ้าเปลี่ยนวรรณยุกต์สามัญ เป็นวรรณยุกต์เอก ก็จะได้อีกคำหนึ่งคือ ป่า /pa'a/หรือ ปี้ /pii/ ซึ่งมีความหมายต่างกับคำว่า ปา พา หรือ ปี

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การตระหนักรู้หน่วยเสียงเป็นขั้นตอนหนึ่งในการตระหนักรู้ระบบเสียงในภาษา ความสามารถในการตระหนักรู้หน่วยเสียง คือ การแบ่ง หน่วยเสียงออกจากคำ การนำหน่วยเสียงมาประสมให้เกิดเป็นคำ หรือการตัดลด เพิ่ม สลับเปลี่ยน หน่วยเสียงบางหน่วยเสียงในคำ เพื่อให้เกิดคำใหม่ได้

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีโฟนิคส์ และการตระหนักรู้หน่วยเสียงกับการอ่าน

Polloway, Patton and Sema (2005: 248) ได้กล่าวถึงการสอนวิธีโฟนิคส์ เป็นการสอน ให้นักเรียนตระหนักรู้หน่วยเสียงเป็นพื้นฐานสำคัญของการเข้าใจ และนำไปใช้ในการเชื่อมโยง เสียงในภาษาพูดกับตัวอักษร

ส่วน Collins and Cheek (1993: 245-246 อ้างถึงใน สุไปรมา ลิลามณี, 2553: 56) ได้ อธิบายว่าการตระหนักรู้หน่วยเสียงเป็นพื้นฐานนำไปสู่การถอดรหัสสัญลักษณ์ในภาษาเขียน เป็น จุดเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้ และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จในการอ่านของนักเรียน ดังนั้นหากการสอนช่วยให้นักเรียนพัฒนาการตระหนักรู้หน่วยเสียงได้จะเป็นการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน ได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับ Eldredge (2005: 33-34) สรุปว่าการตระหนักรู้หน่วยเสียงเป็นพื้นฐานที่ จำเป็นสำหรับการเรียน โฟนิคส์ตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้หรือพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน การเขียน และการสะกดคำได้ ทักษะการอ่านการเขียนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการตระหนักรู้หน่วยเสียง และ ความรู้เรื่องโฟนิคส์ เพราะการอ่านการเขียนเป็นเรื่องการเข้ารหัส โดยการใส่ตัวอักษรแทนเสียงหลัง จากนั้นจึงถอดรหัส โดยใส่เสียงให้ตัวเขียน คือ การแปลงตัวอักษรให้เกิดเป็นเสียงตามคำพูดดังนั้น จึงถือได้ว่า การตระหนักรู้หน่วยเสียง และโฟนิคส์เป็นวัตถุดิบของการอ่าน และการเขียน

วิธีโฟนิคส์และการตระหนักรู้หน่วยเสียงสามารถแยกการสอนได้ กล่าวคือการฝึก การตระหนักรู้หน่วยเสียง สามารถฝึกสอนโดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีโฟนิคส์ เช่น การสอนแยก

หน่วยเสียงแต่ละหน่วยเสียงในคำ หรือการสอนประสมหน่วยเสียงให้เป็นคำ ไม่จำเป็นต้องสอน การเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร แต่อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าหากมีการผสมผสาน กิจกรรมการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปตัวอักษร (โฟนิคส์) และนำมาสอนอ่านพบว่าจะให้ผลที่ดี วันเพ็ญ เดียวสมคิด (2551: 46-47) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการสอน ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิคส์ เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาควา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างแผนการจัดประสบการณ์ ตามแนวการสอนแบบโฟนิคส์ และเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 8 คน จากการศึกษาพบว่า หลังจากใช้แผนการจัดประสบการณ์ ตามแนวการสอนแบบโฟนิคส์ จำนวน 4 แผน นักเรียนมีความพร้อมทางภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .01 และมีความสามารถจำแนกภาพ จำแนกเสียง การรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง และสามารถใส่สายตารับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

ในปัจจุบันมีการศึกษางานวิจัยมากมาย โดยเฉพาะเรื่องการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความบกพร่องในการรับรู้หน่วยเสียงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความบกพร่องทางการอ่าน (Mann, 2003: 217) ซึ่งสอดคล้องกับ Kuder (2003: 75) ที่อ้างถึงงานวิจัยมากมายที่เป็นหลักฐานแสดงให้เห็น โดยทั่วไปว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมักมีความยากลำบากในการประมวลข้อมูลในระบบเสียง ซึ่งพบว่ามีข้อจำกัดหรือมีปัญหาที่เรียกว่า การตระหนักรับรู้ระบบเสียงในภาษา

ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนโฟนิคส์จากที่กล่าวข้างต้น แล้วนำมาออกแบบการสอนการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางด้าน การอ่าน โดยคาดว่าจะสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านคำ กลุ่มคำและประโยคได้ดีขึ้น ซึ่งในการสอน การอ่านนั้นผู้วิจัยเลือกใช้วิธี โฟนิคส์ซึ่งเป็นการสอนแยกเสียงทีละหน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ ต้น (ก จ ค ต บ ป อ) หน่วยเสียงสระเสียงยาว (- ำ, ำ, ำ) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หลังจากนั้นจึงนำ หน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมให้เป็นคำ และอ่านออกเสียง มีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน ซึ่งได้ปรับ มาจากขั้นตอนการสอนของผดุง อารยะวิญญู (2551 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 248) ดังนี้

- 1) การตระหนักในระบบเสียงพยัญชนะต้นอักษรกลาง คือ ก จ ค ต บ ป อ โดยฝึกจำแนกด้วยการดู ภาพและออกเสียงพยัญชนะต้นของภาพ เช่น ภาพอ่าง พร้อมให้ดูรูปพยัญชนะ “อ” ให้นักเรียนออก เสียง ออ ไม่ใช่ “อ อ่าง”
- 2) การตระหนักในระบบเสียงสระเสียงยาว คือ อา อู อี โดยฝึกจำแนกด้วยการ ดูบัตรคำและออกเสียงสระ เช่น บัตรคำ “า” ให้นักเรียนออกเสียง อา ไม่ใช่ “สระ อา”
- 3) สอน การอ่านประสมเสียงพยัญชนะต้นและสระเสียงยาว 3.1) คำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระ เสียงยาว อา อี อู เช่น คำว่า กา อ่านแจกลูกสะกดคำว่า กอ –อา-กา 3.2) อ่านเป็นคำ โดยไม่ต้องแจกลูก

สะกดคำ เช่น กา จา คา ตา บา ปา อา 3.3) อ่านกลุ่มคำ โดยนำคำจากการผันด้วยวิธีโฟนิคส์มาเรียบเรียงให้นักเรียนอ่าน เช่น ตาอา กิจิ นูดู 3.4) อ่านเป็นประโยค นำคำจากการผันด้วยวิธีโฟนิคส์และเรียบเรียงเป็นประโยคให้เกิดความหมายให้นักเรียนอ่าน เช่น อาดูปู 4) สอนการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระเสียงยาวและผันวรรณยุกต์ 4.1) อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระเสียงยาว อา อี อุ และผันวรรณยุกต์ เช่น กอ-อา-กา กา-เอก-ก่า กา-โท-ก้า กา-ตรี-ก้า กา-จัตวา-ก้า 4.2) อ่านเป็นคำ โดยไม่ต้องแจกลูกสะกดคำ เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า 4.3) อ่านกลุ่มคำ โดยนำคำจากการผันด้วยวิธีโฟนิคส์มาเรียบเรียงให้นักเรียนอ่าน เช่น ดูคู จิจิ อุบู้ด้า 4.4) อ่านเป็นประโยค นำคำจากการผันด้วยวิธีโฟนิคส์และเรียบเรียงเป็นประโยคให้เกิดความหมายให้นักเรียนอ่าน เช่น ตีคูปี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโพนิกส์ ใช้ระเบียบวิธีของการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249) มีขั้นตอนการทดลองตามแผนการทดลองดังนี้

กลุ่ม	ประเมินก่อน	ทดลอง	ประเมินหลัง
E	T ₁	X	T ₂
เมื่อ E	แทน	กลุ่มตัวอย่าง	
T ₁	แทน	คะแนนก่อนการเรียนโดยวิธีโพนิกส์	
T ₂	แทน	คะแนนหลังการเรียนโดยวิธีโพนิกส์	
X	แทน	การสอนโดยวิธีโพนิกส์	

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน จำนวน 7 คน กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านโคกหมา อำเภอบางคล้า จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 2.1 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- 2.2 ได้รับการเสนอชื่อจากครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่ามีปัญหาการอ่านสะกดคำ
- 2.3 ผ่านการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) สรุปว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
- 2.4 ผ่านการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น (TERA) พบว่ารู้จักพยัญชนะ แต่ไม่รู้จักสระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ ไม่สามารถสะกดคำ และประสมคำได้
- 2.5 ประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา โดยใช้คู่มือประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา สำหรับเด็กอายุ 2-15 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีระดับสติปัญญาตั้งแต่ 90 ขึ้นไป
- 2.6 ผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมในการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เพศ	อายุ	IQ
1	ชาย	7 ปี 10 เดือน	94
2	ชาย	8 ปี	96
3	ชาย	7 ปี 11 เดือน	93
4	ชาย	7 ปี 11 เดือน	93
5	ชาย	8 ปี	104
6	หญิง	7 ปี 2 เดือน	98
7	หญิง	7 ปี	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโฟนิคส์
- 1.2 แบบประเมินความสามารถในการอ่าน

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโฟนิคส์ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้
  - 2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครู แบบเรียนและแบบฝึกหัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
  - 2.1.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์
  - 2.1.3 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญการวัดและประเมินผล (รายนามดังภาคผนวก ก หน้า 84) พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ในด้านความเที่ยงตรง

เชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องหรือไม่ ในเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้สาระสำคัญและการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล โดยใช้เกณฑ์พิจารณา

คะแนน +1 แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.1.5 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ปรากฏว่าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1.0 (ภาคผนวก จ ตาราง 6 หน้า 111-112) ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า 0.5 ขึ้นไป จึงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่นำไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับกิจกรรมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มากเกินไปให้ลดลงเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา และควรเพิ่มเติมกิจกรรม เกมที่น่าสนใจให้กับนักเรียน พร้อมทั้งควรจัดทำแบบทดสอบในแต่ละครั้งที่สอนด้วย

2.1.6 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโฟนิคส์มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบประเมินความสามารถในการอ่าน ได้ดำเนินการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนบ้านโคกหมา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านจากเอกสาร และตำรา

2.2.3 นำความรู้ที่ได้มาสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่าน

2.2.4 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านภาษาไทย และด้านการวัดผลการศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่วัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.5 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องที่เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาตั้งแต่ 0.5

ขึ้นไป ปรากฏว่าแบบประเมินความสามารถในการอ่าน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8-1.0 (ภาคผนวก จ ตาราง 7 หน้า 113-114) ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.5 ทุกรายการ พร้อมนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ คือควรนำคำหรือพยางค์ที่เป็นกลุ่มคำมากกว่า 1 หรือ 2 พยางค์มาเพิ่มเติมในแบบประเมินความสามารถในการอ่านด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแผนการสอนที่กำหนดไว้

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยได้นำคำหรือพยางค์ที่เป็นกลุ่มคำมากกว่า 1 หรือ 2 พยางค์มาเพิ่มเติมในแบบประเมินความสามารถในการอ่านด้วย เพื่อให้แบบประเมินความสามารถในการอ่านมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.7 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.8 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง โดยอ่านเป็นคำ จำนวน 15 คำ 15 คะแนน และอ่านคำจากกลุ่มคำและประโยค 15 คำ 15 คะแนน รวม 30 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

อ่านถูก ได้ 1 คะแนน

อ่านผิดหรือไม่อ่าน ได้ 0 คะแนน

2.2.9 เกณฑ์การพิจารณาความสามารถในการอ่านคำมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 101)

คะแนน 24-30 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดีมาก

คะแนน 21-23 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี

คะแนน 18-20 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 15-17 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 0-14 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต้อง

ปรับปรุง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

1. ก่อนที่จะดำเนินการทดลอง ได้ขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือเพื่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกเมมา เพื่อทำการทดลองเครื่องมือและดำเนินการวิจัย

2. ดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ตั้งแต่วันจันทร์-วันศุกร์ เป็นเวลา 30 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในเวลา 15.30 น.-16.20 น. โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้ คือ

2.1 ประเมินความสามารถในการอ่าน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนที่จะดำเนินการทดลองและบันทึกผลแบบบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

2.2 ดำเนินการทดลองตามกำหนดการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโฟนิกส์ จำนวน 8 แผน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดการจัดการเรียนรู้

ครั้งที่	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา
1	ประเมินความสามารถในการอ่าน	ประเมินผลก่อนเรียนอ่านคำและประโยคที่มีคำ ประสมสระ อา อี อุ และวรรณยุกต์
2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เตรียมพร้อม รู้จักพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์	ทบทวนการฝึกอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ และ สระ อา อี อุ
3-6	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อ่านคำประสมสระอา	ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอา อ่าน เป็นคำ และประโยค
7-10	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 อ่านคำประสมสระอี	ทบทวนอ่านคำประสมสระอา ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอี อ่าน เป็นคำ และประโยค
11-14	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อ่านคำประสมสระอุ	ทบทวนอ่านคำประสมสระอี ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอุ อ่าน เป็นคำ และประโยค

ตาราง 3 (ต่อ)

ครั้งที่	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา
15-18	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 อ่านคำประสมสระอา ผันวรรณยุกต์	ทบทวนอ่านคำประสมสระอา ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอา และผันวรรณยุกต์ อ่านเป็นคำและประโยค
19-22	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 อ่านคำประสมสระอิ ผันวรรณยุกต์	ทบทวนอ่านคำประสมสระอิ ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอิ และ ผันวรรณยุกต์ อ่านเป็นคำและประโยค
23-26	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 อ่านคำประสมสระอุ ผันวรรณยุกต์	ทบทวนอ่านคำประสมสระอุ ฝึกทักษะอ่านประสมคำที่มีพยัญชนะ-สระอุ และ ผันวรรณยุกต์ อ่านเป็นคำ และประโยค
27-29	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 อ่านคำประสมสระอา อี อุ ผันวรรณยุกต์	ทบทวนการอ่านคำประสมสระอา อี อุ และผัน วรรณยุกต์ อ่านเป็นคำและประโยค
30	ประเมินความสามารถใน การอ่าน	ประเมินผลหลังเรียน อ่านคำและประโยคที่ ประสมสระ อา อี อุ และวรรณยุกต์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยใช้สถิติค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยควอไทล์ (Inter-Quartile Range)

1.2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียน โดยวิธี โฟนิคส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิตินอนพาราเมตริก ทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test (นิกา ศรีไพโรจน์, 2533: 92)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือและข้อมูลดังนี้ คือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถในการอ่านเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543: 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้วิธีโฟนิคส์ใช้สถิติดังนี้

1) หาค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง คะแนนที่อยู่ตรงกลางเมื่อคะแนนของข้อมูลเรียงไว้ตามลำดับโดยใช้สูตร ดังนี้ (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533: 61-62)

$$Mdn = \frac{N+1}{2}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
	N	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูล

2) ค่าพิสัยควอไทล์ (Inter-Quartile Range) ของคะแนนความสามารถในการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ โดยใช้สูตร (ยุทธพงษ์ กัวยรรณ, 2543: 152) ดังนี้

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ	IQR	แทน	พิสัยควอไทล์
	Q_3	แทน	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 75% หรือ $\frac{3}{4}$ ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าที่ใช้ในสูตร $\frac{N}{4} \times 3$
	Q_1	แทน	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 25% หรือ $\frac{1}{4}$ ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าที่ใช้สูตร $\frac{N}{4}$
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.2.2 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านคำโดยการสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิตินอนพารามตริก ทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test คำนวณจากสูตร (นิกา ศรีไพโรจน์, 2553: 92)

$$D = Y - X$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าความแตกต่างของผลคะแนน X และ Y ก่อนและหลังการทดลอง
	X	แทน	คะแนนของการประเมินก่อนการเรียน
	Y	แทน	คะแนนของการประเมินหลังการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลความหมายในครั้งนี ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- Mdn แทน ค่ามัธยฐาน
- IQR แทน ค่าพิสัยควอไทล์
- T แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed -Ranks Test

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์ โดยใช้สถิตินอนพารามตริก The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เรียนโดยวิธีโฟนิคส์ ดังรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียนโดยวิธีโฟนิคส์

คนที่	ความสามารถในการอ่าน			
	ก่อนการเรียน (คะแนนเต็ม =30)	ความหมายของ คะแนน	หลังการเรียน (คะแนนเต็ม = 30)	ความหมายของ คะแนน
1	6	ปรับปรุง	30	ดีมาก
2	0	ปรับปรุง	15	พอใช้
3	12	ปรับปรุง	27	ดีมาก
4	8	ปรับปรุง	28	ดีมาก
5	10	ปรับปรุง	28	ดีมาก
6	13	ปรับปรุง	30	ดีมาก
7	10	ปรับปรุง	28	ดีมาก
Mdn	10	ปรับปรุง	28	ดีมาก
IQR	4		1	

ตาราง 4 ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียนโดยวิธีโฟนิคส์ พบว่าก่อนเรียนมีคะแนนระหว่าง 0-13 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 4 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุง หลังเรียนโดยวิธีโฟนิคส์มีคะแนนระหว่าง 15-30 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 28 ค่าพิสัยควอไทล์ เท่ากับ 1 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียนโดยวิธีโฟนิคส์ ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนและหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์

คนที่	คะแนนเต็ม (30คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน	ลำดับที่ ความต่าง	ลำดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 30)	หลังเรียน (คะแนนเต็ม 30)			บวก	ลบ
1	6	30	24	7	7	-
2	0	15	15	1.5	1.5	-
3	12	27	15	1.5	1.5	-
4	8	28	20	6	6	-
5	10	28	18	4.5	4.5	-
6	13	30	17	3	3	-
7	10	28	18	4.5	4.5	-
					T+ = 28	T- = 0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 พบว่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุป

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์อยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ พบว่าหลังเรียน โดยวิธีโฟนิคส์นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นผลเนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่มีขั้นตอนการสอน 4 ขั้น ตั้งแต่ขั้นตระหนักในหน่วยเสียงพยัญชนะ ขั้นตระหนักในหน่วยเสียงสระ ขั้นการสอนการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระเสียงยาว และขั้นการสอนการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระเสียงยาวและผันวรรณยุกต์ การสอนด้วยวิธี โฟนิคส์นั้นมีหลักการสอนที่สำคัญคือการเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปตัวอักษร เมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปและเสียงครบทุกหน่วยเสียงในภาษา นักเรียนก็จะสามารถนำหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำ และเมื่อนักเรียนจำรูปคำ พร้อมเสียงตัวอักษรได้ นักเรียนก็จะสามารถอ่านออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2545: 25) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธี โฟนิคส์นั้นจึงเริ่มต้นจากการฝึกฝนให้นักเรียนได้ฝึก

การตระหนักรู้หน่วยเสียงจนกระทั่งนักเรียนเกิดจากความรู้ความเข้าใจในหน่วยเสียง แล้วเชื่อมโยงหน่วยเสียงกับตัวอักษร นำไปสู่การถอดรหัสสัญลักษณ์การอ่าน การเขียนซึ่งจะเป็นการเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้อย่างแท้จริง ผู้การอ่านเป็นคำได้ จนทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน (Jannuzi, 1997 อ้างถึงใน จารุวรรณ สายสิงห์, 2546: 38)

งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยหนึ่งที่ได้ศึกษาการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลบ้านปลาดาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนที่เรียนแบบโฟนิกส์จะมีความพร้อมทางภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (วันเพ็ญ เดียวสมคิด, 2551: 47) นอกจากนี้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ยังมีความสัมพันธ์กับทักษะในการเรียน ไม่ว่าจะเป็นฟัง พูด อ่าน เขียนและสะกดคำ ทำให้ผู้เรียนแยกแยะหน่วยเสียงเป็น ผู้เรียนเข้าใจและสามารถอ่านสะกดคำได้ดีขึ้น วิธีการเรียนแบบโฟนิกส์จึงเป็นวิธีการเรียนที่ทำให้นักเรียนถอดรหัสตัวอักษรที่เห็นออกมาเป็นคำ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปและเสียงครบทุกหน่วยเสียงในภาษา ก็จะทำให้สามารถนำหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำ และอ่านเป็นคำได้ (รุจิรา ลายเมฆ, 2552: 67-68)

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัย พบว่ามีนักเรียน 1 คนที่มีพัฒนาการด้านการอ่านหลังเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งต่ำกว่านักเรียนในกลุ่มเดียวกัน จากผลคะแนนก่อนเรียน มีคะแนน 0 คะแนน นักเรียนไม่สามารถอ่านคำได้เลย เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมของนักเรียนขณะให้อ่านนักเรียนจะยืนนิ่ง ก้มหน้า ไม่พูดอะไรเลย ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นธรรมชาติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เมื่ออ่านไม่ได้ก็จะแสดงพฤติกรรมรู้สึกว่าเขาเองไม่เก่ง “รู้สึกด้อย” และไม่มั่นใจในตนเอง (เบญจพร ปัญญา, 2543) แต่หลังการสอนนักเรียนสามารถอ่านได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีคะแนนการอ่านเท่ากับ 15 คะแนน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเป็นผลมาจากการสอนการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ ประกอบกับการฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอทุกวัน โดยอ่านช้า ๆ และย่ำทวนอยู่บ่อย ๆ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้น

2. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังเรียนโดยวิธีโฟนิกส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากวิธีการสอนแบบโฟนิกส์เป็นการสอนวิเคราะห์เสียง ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้กลวิธีการถอดรหัสของคำที่นักเรียนไม่เคยพบมาก่อนได้ดี ในการสอนภาษาแบบโฟนิกส์เป็นการสอนเรื่องเสียงในภาษาซึ่งเป็นเสียงของพยัญชนะและสระ พยัญชนะและสระแต่ละตัวจะมีเสียงเฉพาะ ผู้เรียนจะต้องเปล่งเสียงพยัญชนะและสระให้ถูกต้อง ดังนั้นถ้าผู้เรียนมีการฝึกฝนการออกเสียงบ่อย ๆ ก็จะทำให้นักเรียนมีทักษะด้านการออกเสียงที่ดีขึ้น Collins and Check (1993: 245-246 อ้างถึงใน สุไปรมา ลีลามณี, 2553: 55) ได้อธิบายว่าการตระหนักรู้หน่วยเสียงจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การถอดรหัส

สัญลักษณ์ หากช่วยพัฒนาการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงได้ ก็จะทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่อง และ Eldredge (2005: 33-34) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่าน การเขียนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงและความรู้เรื่องโฟนิคส์ เพราะการอ่าน การเขียนเป็นเรื่องการเข้ารหัส โดยการใส่ตัวอักษรแทนเสียง หลังจากนั้นจึงถอดรหัสโดยแปลงตัวอักษรให้เกิดเป็นเสียงตามคำพูด การตระหนักรับรู้หน่วยเสียงและโฟนิคส์จึงเป็นวัตถุดิบของการอ่านและเขียนนั่นเอง ดังนั้นการสอนวิธีโฟนิคส์จึงเป็นวิธีการสอนการอ่านที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่เริ่มฝึกการอ่านในระยะแรกๆ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน นอกจากนี้ขั้นตอนวิธีโฟนิคส์ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนจดจำคำได้ดียิ่งขึ้น เช่นในขั้นตอนการจำแนกเสียงสระและพยัญชนะ ทำให้นักเรียนรู้จักการวิเคราะห์สังเกต รู้จักสรุปความคิดรวบยอดทำให้ง่ายต่อการอ่านและทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถในการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการศึกษางานวิจัยการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและเขียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบฝึกเทคนิคโฟนิคส์ พบว่าความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (ศิริยา สังข์โกมล, 2553: 111)

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้และการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้คือ

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ต้องเป็นการสอนการอ่านผันเสียงในจังหวะที่เร็วเพื่อจะทำให้นักเรียนเกิดความคล่องในการผันเสียงให้ถูกต้อง
2. การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ต้องสอนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนฝึกผันเสียงบ่อยๆ ก็จะทำให้นักเรียนอ่านได้คล่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป สำหรับผู้ที่สนใจในการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและทำวิจัยในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ควบศึกษาวิธีการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้การสอนสะกดคำที่มีตัวสะกดในสระภาษาไทยหรือกลุ่มสระภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. ควบศึกษาวิธีการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนการอ่านกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาในระดับเล็กน้อย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ป.). การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี. ครั้งที่ 8. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต.
- _____. (2550). นักวิจัยไทยพัฒนาแบบคัดกรองเด็กสมาธิสั้น ออทิซึม (Online). <http://www.dmh.go.thy-libnews/news/view.asp?id=6881>, 10 ธันวาคม 2555.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา สหชาติโกสีห์ ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และศรีวรรณ ช้อยหิรัญ. (2545). ภาษาไทย 1. นนทบุรี: บริษัทไทยร่มเกล้า จำกัด.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- จารุวรรณ สายสิงห์. (2546). การผสมผสานการเรียนการสอนแบบโฟนิคส์และการสอนภาษาโดยรวม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียง ความเข้าใจในการอ่าน การเขียนสะกดคำ และความคิดเห็นต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินดา อุ่นทอง. (ม.ป.ป.). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรนนท์ เมฆวงษ์. (2547). การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิคส์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจษฎา กิตติสุนทร. (2553). “การสอนด้วยวิธีโฟนิคส์กับการอ่านสำหรับเด็ก LD.” (Online). <http://www.myfirstbrain.com/teacher-view.aspx?ID=80930>, 30 มิถุนายน 2555.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาการ.

- ฉวีวรรณ โยकिन. (2550). ผลของการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชลารินทร์ สุรินจักร์. (2554). การสอนภาษาแบบโพนิกส์ประกอบการสอนภาษาไทยแบบองค์รวม เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เตือนใจ กรุยกระโทก. (2543). การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2542). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- นพวรรณ ชีระชลาชัย. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมแจกลูกประสมคำโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลใจ ปฎิโก. (2551). การใช้กิจกรรมศิลปะพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2553). สถิตินอนพารามตริก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บันลือ พฤษะวัน. (2538). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร ปัญญาขง. (2542). คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). คู่มือช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ประกายแก้ว มุกดาดี. (2552). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะประสมด้วยภาพกับ
แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยศึกษา
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงเล็ก. (2554). วิธีสอนเด็กแอลดี. นครปฐม: บริษัท ไอ.คิว.บุ๊ก
เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ไร่ไฟเพรส จำกัด.
- _____. (2545). ชุดแก้ไขความบกพร่องทางการอ่านและการเขียนชุดที่ 20 วิถีโฟนิคส์.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- _____. (2546). วิธีสอนเด็กเรียนยาก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- _____. (2554). แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
ดีลิงค์ จำกัด.
- พัชรี จิวพัฒนกุล (2557). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. เอกสารประกอบคำบรรยาย
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนพิเศษเรียนรวม, 20 มิถุนายน
2557.
- พรรณพร ศรีสังข์. (2555). “การพัฒนาทักษะภาษาของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับ
เล็กน้อยโดยใช้วิธีการสอนภาษาแบบองค์รวม.” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
35 (เมษายน – มิถุนายน), 78-86.
- มนต์ธีรพัฒน์ พัฒนาวงศ์. (2548). การศึกษาความสามารถของการอ่านและการเขียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แมนมาส ชวลิต. (2544). แนวทางส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ 1991
จำกัด.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- รุจิรา ลายเมฆ. (2552). ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านสะกดคำของเด็กที่มีปัญหาทางการ เรียนรู้
โดยวิธีการสอนแบบโฟนิคส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร
และการสอนแบบคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2543). เทคนิคการวัดผลสาขาวิชาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรัญญา เอี่ยมสำอางค์. (2551). การศึกษาผลการสอนอ่านภาษาไทยจากนิทานอ่านง่ายต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันเพ็ญ เดียวสมคิด. (2551). การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโพนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาตาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันิดดา ปิยะศิลป์. (2538). คู่มือคุณครูเพื่อเด็กที่มีปัญหาการเรียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ที ซี จี พรินติ้ง จำกัด
- _____. (ม.ป.ป.). คู่มือพ่อแม่ คุณครู ตอน ความบกพร่องด้านการเรียน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี.
- วิมล เถาว์ลัย. (2550). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบดีไอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2540). ปัญหายุ่งยากทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2541). ปัญหายุ่งยากทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- _____. (2549). ปัญหายุ่งยากทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หอมชาวบ้าน.
- ศศิธร รัชญูเจริญ. (2552). การสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- คันสนีย์ ถัตรกุลปต์. (2543). ความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือแอลดี: ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด.
- _____. (2544). ความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือแอลดี: ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด.
- ศิรินยา สังข์โกลม. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบฝึกเทคนิคโฟนิคส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริพร แกมขุนทด. (2552). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน
สะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี
จำกัด.
- สมควร น้อยเสมา. (2549). การพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา
การเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมคิด บุญบูรณ์. (2546). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทาง
การเรียนรู้ด้านการอ่าน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนอ่านตามแบบ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556. สงขลา: โรงเรียนบ้านโคกเฒ่า.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุไพรมา ลีลามณี. (2553). ศึกษาความสามารถในการอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจากการสอนโดยผสมผสานวิธี
โฟนิคส์กับวิธีพหุสัมผัส. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุภาภรณ์ สิงห์คำ. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชาวไทยภูเขา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อประสม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีเชียงใหม่.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา ฉบับปรับปรุงแก้ไข. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศรี หอทิมาวกุล. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 1-8.
กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- โสภิต พันธุ์วิริยะกุล. (2552). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนในแม่ ก. กา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบ
STAD. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- หนึ่งฤทัย รอดพัน. (2552). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบเพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่าน
คำที่มีสระประสมของนักเรียนที่มีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หรรษา บุญนาเย็น. (2546). การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเรียนร่วม โดยใช้แบบฝึก
สะกดคำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริษฐาน พุ่มพวง.(2551) การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญาในระดับเรียนได้โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำจากหนังสือภาพป๊อปอัพ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรรัตน์ วารินกุล. (2551). ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้โดย
การสอนด้วยบัตรคำกับการสอนด้วยบัตรคำประกอบภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Beck, Isabel L. and Juel, Connie. (1992). "The Role of Decoding in Learning to Read." In
What Research Has to Say about Reading Instruction. 2nd ed. Edited by Samuels, S. Jay;
Farstrup, Alan E. pp. 101-123. Newark, Dalaware: International Reading Association.
- Bender, William N. (2004). **Learning Disabilities**. 5th ed. Boston: Pearson Education.
- Browne, Ann. (1996). **Developing Language and Literacy 3-8**. London: P. Chapman.by Samuels,
S. Jay; & Farstrup, Alan E. pp. 101-123. Newark, Dalaware: Concordia University Portland

(Online). <http://www.cu-portland.edu/coe/thesis/documents/julie%20bettis%20ar.pdf>, 9 march 2012.

Collins, Martha D.; and Cheek, Earl H. (1993). **Diagnostic Prescriptive Reading Instruction: A Guide for Classroom Teachers**. Madison, Wis.: Brown & Benchmark.

Eldredge, J. Lloyd. (2005). **Teach Decoding: Why and How**. 2nd ed. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.

Gillon, Gail T. (2004). **Phonological Awareness: From Research to Practice**. New York: Guilford.

Griffith, Priscilla; and Olson, Mary W. (1992). **Phonemic Awareness Helps Beginning Readers Break The Code**. *The Reading Teacher*. 45(7), 516-23. [EJ 439 120]

Hughes, John M. (1972). **“Phonics and The Teaching of Reading.”** London: Evans In *What Research Has to Say about Reading Instruction*. 2nd ed. Edited International Reading Association.

Kuder, S. Jay. (2003). **Teaching Students with Language and Communication Disabilities**. 2nd ed. Boston: Pearson Education.

Lerner, Janet. (2003). **Learning Disabilities: Theories Diagnosis and Teaching Strategies**. 8th ed. New York:Houghton Mifflin Company.

Mann, Virginia A. (2003). **Language Processes: Keys to Reading Disabilities**. In **Handbook of Learning Disabilities**. Edited by Swanson, H. Lee; Harris, Karen R. and Graham, Steve. pp. 213-228. New York: Guilford.

Morrison, I.E. (1968). **Teaching reading in the elementary school**. New York: The Ronald Press Company.

Polloway, E.A., Patton, J.R., and Serna, L. (2005). **Strategies for teaching learners with special needs** . 8th ed. Columbus, OH: Merrill/Prentice Hall. Reading Class. Retrieved (Online). <http://www.etd.lib.ukn.edu.tw>, 29 August, 2012.

Reutzell, D. Ray and Cooter, B. Robert, Jr. (2002). **Strategies for Reading Assessment and Instruction Helping Every Child Succeed**. 2nd ed. Pearson Education, Inc: Prentice Hall Professional Technical.

Ruddell, Robert B. (2001). **Teaching Children to Read and Write**. 3rd ed. Boston: School Student. New York: Center of Applied Research in Education, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ (อดีตผู้อำนวยการ) วุฒิการศึกษา Ph.D (Development Education) Central Luzon State University Philippines สถานที่ทำงาน สถาบันพัฒนาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ดร.ปรีดา เบ็ญการ ตำแหน่ง อาจารย์ วุฒิการศึกษา วท.ด. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. นางสาวฉัฐรินทร์ แซ่จุง ตำแหน่ง ประธานโปรแกรมการจัดการศึกษาพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. นางวรรณิ คกะสุวรรณ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านวัดเลียบ วุฒิการศึกษา ค.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2
5. นางศิริพร สุขอนันต์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโคกเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0069

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

1 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงส์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0821 / 2557

วันที่ 1 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปริดา เบ็ญการ

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงส์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0822 / 2557

วันที่ 1 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ณัฐรินทร์ แซ่จุง

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงส์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0069

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

1 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเลียบ

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคล์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงส์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาแล้วเห็นว่านางวรรณิ คณะสุวรรณ บุคลากรใน
สังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะ
ได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948
<http://bundit.skru.ac.th/>
www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0069

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

1 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากร ในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกหมา

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษณา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นางศิริพร สุขอนันต์ บุคลากรใน
สังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะ
ได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948
<http://bundit.skru.ac.th/>
www.facebook.com/gsskru

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในโรงเรียน

ที่ ศธ 0560.06 / 0163

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

19 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขออนุญาตขอให้ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโลกมา

ด้วย นางสาวภาวิณี อัมโร รหัส 53G1831014 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.กฤษณา ก่อสุวรรณ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระจะโหมวงค์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกระบวนการวิจัย จึงพิจารณาเลือกหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงใคร่ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือส่งผลเสียหายต่อการทำงานและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 74-33 6933 ต่อ 246

โทรสาร. 0 74-33 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโฟนิคส์

แผนการจัดการเรียนรู้

การสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์
 สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำและประโยคมาตรา ก กา ประสมสระ อา อี อุ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อ่านพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ และสระ อา อี อุ
 วันที่สอน.....เดือน.....พ.ศ.....

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้นๆ

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดในการเรียนวิชาภาษาไทย จะช่วยให้อ่านคำได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะตัว ก จ ด ต บ ป อ ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงสระ อา อี อุ ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

พยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ และสระ อา อี อุ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพยัญชนะ และสระ
3. ครูทบทวนพยัญชนะไทยว่ามีทั้งหมด 44 ตัว ให้นักเรียนบอกพยัญชนะที่รู้จักว่ามีพยัญชนะอะไรบ้าง ถ้านักเรียนบอกไม่ครบ 44 ตัว ครูก็บอกว่ามีพยัญชนะอะไรอีก

4. ครูก็อธิบายว่าพยัญชนะไทยประกอบด้วยอักษร 3 หมู่ ซึ่งเรียกว่า ไตรยางศ์ จะมีอักษรกลาง อักษรสูงและอักษรต่ำ แต่เราจะเรียนอักษรกลางซึ่งมีพยัญชนะ 9 ตัว คือ ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ แต่จะเรียนแค่ 7 ตัว คือ ก จ ด ต บ ป อ ส่วน ฎ และฏ เป็นพยัญชนะที่ไม่นิยมใช้ในการอ่านหรือเขียนคำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ครูนำภาพ ไม้ ตีคบนกระดานให้นักเรียนดู พร้อมให้นักเรียนคูบัตรพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ และสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับภาพที่นักเรียนเห็นว่าคือภาพไม้ และนักเรียนจะเลือกพยัญชนะอะไรมาติดข้างภาพ (ก) ถ้านักเรียนเลือกพยัญชนะหรือตอบได้ถูกต้องครูกล่าวชมเชย

2. ครูให้นักเรียนดูภาพไม้และพยัญชนะ ก พร้อมอธิบายว่า นี่คือ ก.ไม้ แต่การอ่านพยัญชนะเราอ่านว่า กอ เท่านั้น จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียง กอ พร้อมกันตามครูและให้นักเรียนออกเสียงทีละคน พร้อมการฝึกเขียน พยัญชนะ ก ตามครู โดยการใช้นิ้วเขียนบนพื้นโต๊ะ

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม พร้อมนำรูปภาพของ จาน เด็ก เต่า ใบไม้ ปลา อ่าง และบัตรพยัญชนะ จ ด ต บ ป อ จำนวน 2 ชุด ให้นักเรียนช่วยกันนำพยัญชนะไปติดให้ตรงกับบัตรภาพ ถ้านักเรียนกลุ่มไหนติดได้ถูกต้องทุกคำครูกล่าวชมเชย แต่ถ้ายังไม่ถูกต้องก็ให้นักเรียนลองใหม่อีกครั้ง และชมเชยนักเรียนเมื่อทำได้ถูกต้อง

4. ครูนำบัตรภาพและบัตรพยัญชนะที่นักเรียนจับคู่กันแล้วชูให้นักเรียนดู พร้อมอ่านออกเสียงให้นักเรียนอ่านตามทีละตัว คือ ค อ่านว่า คอ

ค อ่านว่า คอ

บ อ่านว่า บอ

ป อ่านว่า ปอ

อ อ่านว่า ออ

5. ครูนำบัตรพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ และหีบบัตรพยัญชนะให้นักเรียนอ่านออกเสียง กอ จอ คอ ตอ บอ ปอ ออ ให้ถูกต้องหลายๆครั้ง หลังจากนั้น ครูสลับบัตรพยัญชนะให้นักเรียนอ่านเรื่อย ๆ จนคล่อง

6. ครูให้นักเรียนเล่นเกม นั่นคือใคร โดยให้นักเรียนส่งบัตรพยัญชนะพร้อมร้องเพลงประกอบการส่งบัตรคำ ถ้าเพลงหยุด บัตรพยัญชนะอยู่ที่ใครคนนั้นจะต้องเป็นผู้อ่านบัตรพยัญชนะ หากนักเรียนอ่านได้ถูกต้องครูกล่าวชมเชย เช่น เก่ง เก่งมาก ดีเยี่ยม เยี่ยมไปเลย หากนักเรียนอ่านไม่ได้ครูคอยบอกนักเรียนและถามใหม่จนกว่านักเรียนจะอ่านได้ถูกต้อง

7. ครูทบทวนสระในภาษาไทย โดยให้นักเรียนดูแผนภูมิสระในภาษาไทย และอ่านสระตามครู จากนั้น

8. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนคูบัตรสระอา พร้อมแนะนำว่าสระอาเป็นสระเสียงยาวออกเสียง อา พร้อมให้นักเรียนฝึกลาก -า บนพื้นโต๊ะและอ่านออกเสียง อา ตามครู

9. ครูสอนสระอีและสระอุโดยทำกิจกรรมเช่นเดียวกับในข้อ 8

10. ครูหยิบบัตรสระสลับไปมาให้นักเรียนอ่านหลายๆครั้งจนนักเรียนอ่านได้ถูกต้อง

11. ให้นักเรียนเล่นเกม ฉันคือใคร โดยให้นักเรียนส่งบัตรสระพร้อมร้องเพลงประกอบการส่งบัตรคำ ถ้าเพลงหยุดบัตรสระอยู่ที่ใครคนนั้นจะต้องเป็นผู้อ่านบัตรสระ หากนักเรียนอ่านได้ถูกต้องกล่าวชมเชย หากนักเรียนอ่านไม่ได้ครูคอยบอกนักเรียนและถามใหม่จนกว่านักเรียนจะอ่านได้ถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ครูทบทวนการอ่านพยัญชนะต้นอักษรกลาง ก (กอ) จ (จอ) ค (คอ) ต (ตอ) บ (ตอ) ป (ปอ) อ(ออ) และสระ อา อี อุ อีกครั้ง

2. ครูทดสอบการอ่านพยัญชนะและสระทีละคน

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. รูปภาพของไก่ จาน เด็ก เต่า ไข่ ปลา อ่าง

2. บัตรพยัญชนะ ก จ ค ต บ ป อ

3. บัตรสระ อา อี อุ

4. เกม ฉันคือใคร

5. เพลง ส่งบัตรคำและส่งอีม

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการ

1. ประเมินความสามารถในการอ่าน

2. สังเกตการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินความสามารถในการอ่าน

2. แบบสังเกต

เกณฑ์การผ่าน

1. เกณฑ์การให้คะแนน

อ่านออกเสียงพยัญชนะและสระ ได้ถูกต้อง 1 ตัว ให้ 1 คะแนน

อ่านออกเสียงพยัญชนะและสระ ผิดหรือไม่อ่าน ให้ 0 คะแนน

2. เกณฑ์การผ่าน (คิดจากพยัญชนะและสระรวม 10 ตัว)

อ่านได้ 7- 10 ตัว หรือร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่าน

อ่านได้น้อยกว่า 7 ลงมา หรือต่ำกว่าร้อยละ 70 ไม่ผ่าน

ความเห็นของผู้บริหาร

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวภาวิณี อัมโร)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโคกเมา

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้

การสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำอักษรกลาง (ก จ ต บ ป อ)

ประสมสระอา อี อุ ผันวรรณยุกต์

แผนการสอนที่ 2 ครั้งที่ 1 เรื่องการอ่านคำอักษรกลางประสมสระอา

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้น ๆ

สาระสำคัญ

กระบวนการสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคำในมาตราแม่ ก กา ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นอักษรกลาง ก จ ต บ ป อ ประสมสระอา อี อุ และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงประสมคำที่ประสมพยัญชนะต้น ก จ ต บ ป อ กับ สระอา ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านประโยคที่มีคำที่ประสมสระอาได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

การอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลางประสมสระอา

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนพยัญชนะ โดยการสุ่มให้นักเรียนหยิบบัตรพยัญชนะต้นอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) พร้อมอ่านออกเสียงทีละคน
2. ทบทวนสระอา โดยการดูบัตรคำสระอา (-า) พร้อมเขียนบนพื้นโต๊ะและอ่านออกเสียง อา
3. ครูและนักเรียนร้องเพลง สระอา และทำท่าทางประกอบเพลง แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง

เพลงกา

ก สระอา อ่านว่า	กา	อ่านว่า	กา
กา ไผ่ผินบินมา ร้อง	กา กา	บินร้อง	กา กา
ม สระอา อ่านว่า	มา	อ่านว่า	มา
กา ไผ่ผินบินมา ร้อง	กา กา	บินร้อง	กา กา

4. ครูบอกวัตถุประสงค์ว่าวันนี้จะสอนคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา ด้วยวิธีการอ่านคำแบบ โฟนิคส์ คืออ่านแจกลูก อ่านสะกดคำและอ่านเป็นคำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ครูแนะนำสระ -า โดยครูเขียนสระอา (า) บนกระดานพร้อมกับอ่านและให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกัน ครูอธิบายต่อว่า สระ-า นี้จะเป็นสระที่อยู่หลังพยัญชนะจะทำให้พยัญชนะนั้นออกเสียง -า พร้อมกับยกตัวอย่างให้ดู เช่น ก-า กา (กอ ออ กา) จากนั้นครูให้นักเรียนทุกคนฝึกอ่านเขียนสระอาตามครูพร้อมกันทุกคน
2. ครูนำพยัญชนะต้น คือ ก จ ด ต บ ป อ มาประสมด้วยสระ อา (-า) ทีละตัว แล้วสอนการอ่านแจกลูกให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม ดังนี้

ก -า กา

จ -า จา

ด -า ดา

จนครบทั้ง 7 คำ

หมายเหตุ ; ถึงแม้จะสอนพยัญชนะอักษรกลาง 7 ตัว แต่ขณะฝึกจะให้นักเรียนฝึกกับพยัญชนะตัวอื่นด้วย เพื่อให้สามารถผันได้คล่อง

3. ครูสอนอ่านคำแบบโฟนิกส์โดยครูเริ่มเขียนคำและสอนอ่านสะกดคำนำ เช่น กา อ่านว่า กอ-อา-กา แล้วให้นักเรียนอ่านตาม กอ – อา – กา ทีละตัวจนครบทุกตัว ดังนี้

กา อ่านสะกดคำ กอ – อา – กา

จา อ่านสะกดคำ จอ – อา – จา

ดา อ่านสะกดคำ ดอ – อา – ดา

จนครบทั้ง 7 คำ

4. ครูให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน เมื่อนักเรียนอ่านอย่างตั้งใจครูให้คำชมเชย

5. ครูสุ่มนักเรียนให้อ่านทุกคำโดยไม่เรียงลำดับ ทีละคนจนครบทุกคน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมร้องเพลง กา และ สรุปบทเรียนการอ่านคำประสมสระอา อีกครั้ง

2. ก่อนหมดชั่วโมงสอนครูให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์การเรียนของตนเองให้เรียบร้อย และร่วมกันทำความสะอาดชั้นเรียนเพื่อเตรียมห้องไว้จัดกิจกรรมในคาบเรียนถัดไป

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. บัตรพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ
2. บัตรสระ อา
3. เพลง สระอา

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการ

1. ประเมินความสามารถในการอ่านคำ
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินความสามารถในการอ่าน
2. แบบสังเกต

เกณฑ์การผ่าน

1. เกณฑ์การให้คะแนน

อ่านออกเสียงคำ ได้ถูกต้อง 1 ตัว ให้ 1 คะแนน

อ่านออกเสียงคำผิดหรือไม่อ่าน ให้ 0 คะแนน

2. เกณฑ์การผ่าน (คิดจากพยัญชนะและสระรวม 10 ตัว)

อ่านได้ 5- 7 คำ หรือร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่าน

อ่านได้น้อยกว่า 5 ลงมา หรือต่ำกว่าร้อยละ 70 ไม่ผ่าน

ความเห็นของผู้บริหาร

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวภาวิณี อัมโร)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโคกมา

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้

การสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

สาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านคำอักษรกลาง (ก จ ต บ ป อ)

ประสมสระอา อี อุ ผันวรรณยุกต์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ครั้งที่ 1 เรื่องการอ่านคำอักษรกลางที่ประสมด้วยสระออี ผันวรรณยุกต์

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาใน

การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้น ๆ

สาระสำคัญ

กระบวนการสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคำในมาตราแม่ ก กา ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นอักษรกลาง ก จ ต บ ป อ ประสมสระอา อี อุ และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นตัวอักษร ก จ ต บ ป อ ซึ่งประสมด้วยสระ อีและผันวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

การอ่านแจกลูกคำที่มีที่มีพยัญชนะต้นเป็นตัวอักษร ก จ ต บ ป อ ซึ่งประสมด้วยสระ อี และผันวรรณยุกต์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

(106)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาบททวนบทเรียนที่ได้เรียนผ่านมาแล้ว คือ คำที่มีพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด บ ป อ ประสมด้วยสระอิ โดยครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำที่มีพยัญชนะต้น และสระดังกล่าว พร้อมกัน และสุ่มอ่านบัตรคำ 4-5 คำ ทีละคน จนครบทุกคน

2. ครูบอกวัตถุประสงค์ว่าวันนี้จะการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นอักษรกลาง ก จ ด บ ป อ ประสมสระอิและมีการผันวรรณยุกต์ซึ่งจะสามารถผันได้ครบทั้ง 5 เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา

ขั้นสอน

1. ครูเขียนคำว่า กิ และอธิบายว่าสิ่งที่ทำให้คำๆนี้เปลี่ยนแปลงไปเรียกว่า วรรณยุกต์ วรรณยุกต์ เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับเสียง แสดงเสียงสูง ต่ำ ของคำในภาษาไทย ซึ่งจะมี 4 รูป คือ

เอก	โท	ตรี	จัตวา
ˊ	ˋ	ˊˊ	ˋˋ

และเสียงของวรรณยุกต์จะมี 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ (ไม่มีรูปวรรณยุกต์) เสียงเอก (-ˊ) เสียงโท (-ˋ) เสียงตรี (-ˊˊ) และ เสียงจัตวา (-ˋˋ)

ในภาษาไทยคำทุกคำเมื่อใส่วรรณยุกต์เข้าไปแล้ว จะทำให้อ่านออกเสียงต่างกัน และความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปด้วย ยกตัวอย่าง เช่น คำว่า กิ เมื่อใส่วรรณยุกต์เอก หรือไม้เอก ก็จะอ่านว่า กี้ เมื่อใส่วรรณยุกต์โท หรือไม้โท ก็จะอ่านว่า กึ เมื่อใส่วรรณยุกต์ตรี หรือไม้ตรี ก็จะอ่านว่า กึ๊ เมื่อใส่วรรณยุกต์จัตวา หรือไม้จัตวา ก็จะอ่านว่า กึ๋

2. ครูสอนอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ โดยเริ่มสอนจากการนำคำว่า กิ และผันวรรณยุกต์ ครูอ่านคำว่า กิ กิ-เอก-กึ , กิ-โท-กึ๋, กิ-ตรี-กึ๊, กิ-จัตวา-กึ๋ และให้นักเรียนฝึกผันคำตามครูหลายๆ เที้ยว ดังนี้ เมื่อนักเรียนอ่านได้คล่องครูก็ฝึกกับคำที่มีพยัญชนะอื่นอีกจนครบพยัญชนะทั้ง 7 ตัว

3. ครูแนะนำนักเรียนให้ฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา โดยใช้นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว โดยให้นิ้วโป้ง เป็นเสียงสามัญ นิ้วชี้เป็นเสียงเอก นิ้วกลางเป็นเสียงโท นิ้วนางเป็นเสียงตรี นิ้วก้อยเป็นเสียง จัตวา โดยเมื่ออ่าน

เสียงสามัญ ก็ กระจิกนิ้วโป้ง

เสียงเอก ก็ กระจิกนิ้วชี้

เสียงโท ก็ กระจิกนิ้วกลาง

เสียงตรี ก็ กระจิกนิ้วนาง

เสียงจัตวา ก็ กระจิกนิ้วก้อย

ให้นักเรียนผันคำเสียงวรรณยุกต์จนคล่องหลายๆครั้งและผันพยัญชนะครบทั้ง 7 ตัว

4. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “นิ้วมีวิเศษ” โดยครูจะอ่านคำที่ผันวรรณยุกต์ต่างๆ ให้นักเรียนฟัง พร้อมนักเรียนอ่านตาม และผันเสียงวรรณยุกต์พร้อมกระจิกนิ้วให้ถูกต้องกับคำที่อ่าน เช่น ครูพูดคำว่า กี้ นักเรียนก็จะผันคำ กี้ กี้ กี้ เสียงกี้ก็จะอยู่ที่นิ้วนางนักเรียนก็จะกระจิกนิ้วนาง ถ้าครูพูดคำว่า กี่ นักเรียนก็จะผันคำ กี่ กี่ เสียงกี้ก็จะอยู่ที่นิ้วชี้ นักเรียนก็จะกระจิกนิ้วชี้ ครูจะอ่านคำสลับไปเรื่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนฝึกผันคำได้คล่อง และจะใช้กิจกรรมนิ้วมีวิเศษกับการผันคำเสียงวรรณยุกต์พยัญชนะทั้ง 7 ตัว

5. ครูนำแผนภูมิการผันวรรณยุกต์อักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอี ผันวรรณยุกต์เสียงสามัญ เอก โท ตรี จัตวา แล้วให้นักเรียนฝึกผันเสียงตามครูพร้อมกัน และอธิบายเพิ่มเติม คำว่า กิ จิ ติ ตี บี ปี อี ซึ่งเป็นคำในช่องแรกทั้งหมด เป็นเสียงสามัญ ในช่องที่สอง เป็นเสียงเอก ช่องที่สาม เป็นเสียงโท ช่องที่สี่ เป็นเสียงตรี และช่องที่ห้าเป็นเสียงจัตวา

6. ครูชี้ให้นักเรียนอ่านคำที่มีเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอี ที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ ทีละคนสลับคำและสลับทุกคนจนคล่อง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนอ่านผันคำจากแผนภูมิวรรณยุกต์อีกครั้ง
2. ครูกล่าวตักเตือนนักเรียนและขอให้นักเรียนเดินทางกลับบ้านอย่างระมัดระวังปลอดภัยทุกคน และค่อยเจอกันใหม่วันพรุ่งนี้

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บัตรคำพยัญชนะอักษรกลางประสมสระอี
2. เพลง วรรณยุกต์สนุกสนาน
3. แผนภูมิการผันวรรณยุกต์อักษรกลางสระอี

การวัดผลและประเมินผล**วิธีการ**

1. ประเมินความสามารถในการอ่าน
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบทดสอบการอ่าน
2. แบบสังเกต

เกณฑ์การผ่าน**เกณฑ์การให้คะแนน**

อ่านออกเสียงคำ ได้ถูกต้อง 1 ตัว ให้ 1 คะแนน

อ่านออกเสียงคำผิดหรือไม่อ่าน ให้ 0 คะแนน

2. เกณฑ์การผ่าน

อ่านได้ 5-7 คำ หรือร้อยละ 70 ขึ้นไป ผ่าน

อ่านได้น้อยกว่า 4 คำลงมา หรือต่ำกว่าร้อยละ 70 ไม่ผ่าน

ความเห็นของผู้บริหาร

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวภาวิณี อัมโร)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านโคกเมา

...../...../.....

แบบประเมินความสามารถในการอ่าน

แบบประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

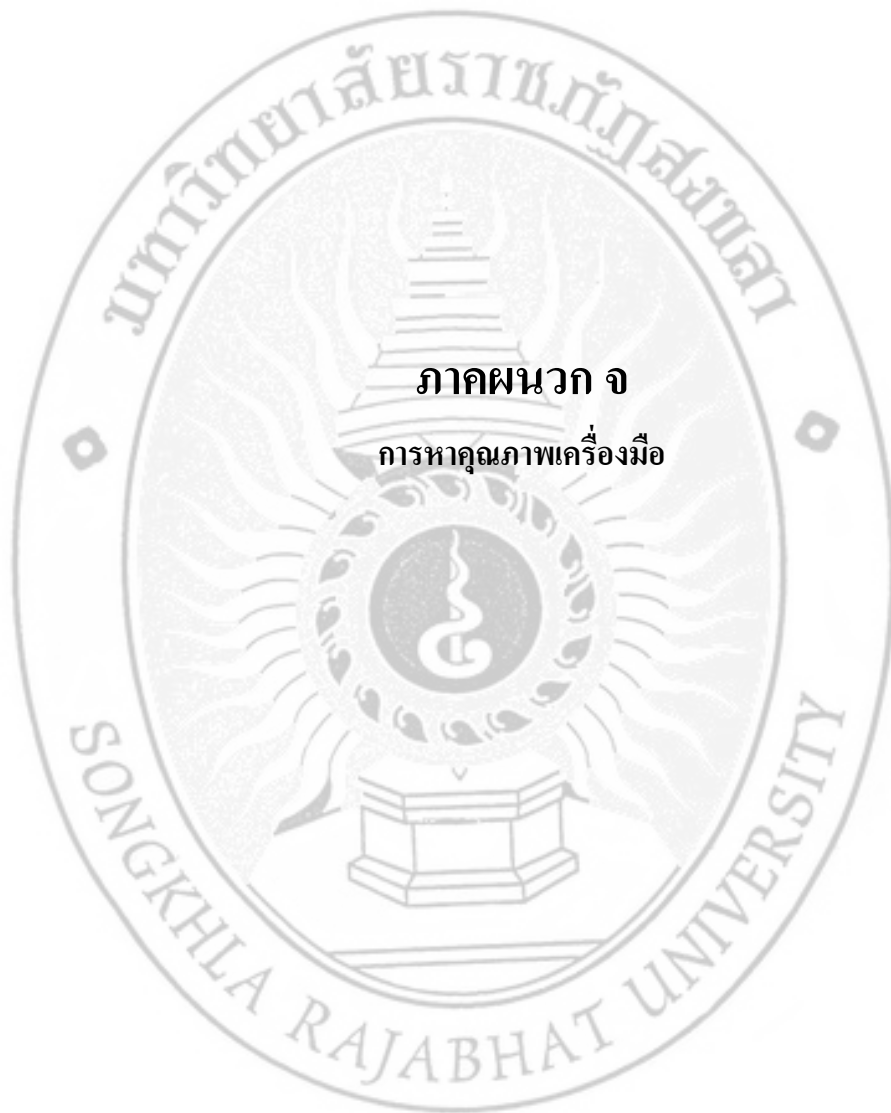
ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระภาษาไทย

คำชี้แจง (ฉบับสำหรับให้นักเรียนอ่าน)

1. นักเรียนทดสอบการอ่านกับครูทีละคน
2. นักเรียนอ่านออกเสียงคำ (15 คำ 15 คะแนน) กลุ่มพยางค์และประโยค (คำที่ขีดเส้นใต้ 15 คะแนน) ที่กำหนดให้รวม จำนวน 30 คำ 30 คะแนน
3. นักเรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง 1 คำ ได้ 1 คะแนน อ่านออกเสียงผิดหรือไม่อ่านได้ 0 คะแนน

บา	อุ ⁺	กา	ป้า	เอ-
จ้า	คำ ⁺	บิ	ปี่-	แวง
อจ ^๕	ค ^๕	บู	ตุ ^๕	บด ⁺
อ <u>กา</u> <u>คู</u> <u>ปู</u>			ป้า <u>ตี</u> <u>จ้า</u>	
ปู <u>ตา</u> <u>ตี</u>			อา <u>จู้</u> <u>จี้</u>	
ตี ⁺ <u>บู</u> <u>คำ</u>				

ภาคผนวก จ
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีโฟนิกส์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σ R	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
จุดประสงค์การเรียนรู้								
1. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
2. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3. ระบุสิ่งที่ต้องการชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
สาระสำคัญและสาระการเรียนรู้								
1. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	0	+1	+1	+4	+0.8	ใช้ได้
2. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3. เหมาะสมกับเวลาเรียน	+1	+1	0	+1	0	+3	+0.6	ใช้ได้
กระบวนการจัดการเรียนรู้								
1. เป็นไปตามขั้นตอนการสอนโดยวิธีโฟนิกส์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
2. สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3. พัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
สื่อการสอน								
1. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
2. สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3. สอดคล้องกับสาระสำคัญและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
4. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การวัดและประเมินผล								
การเรียนรู้								
1. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย และเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
2. สอดคล้องจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3. สอดคล้องกับ สาระสำคัญและสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
4. สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
5. สามารถวัดผลและ ประเมินผลสิ่งที่ระบุ ได้	+1	+1	0	+1	+1	+4	+0.8	ใช้ได้

ตาราง 7 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์

ที่	คำ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	บา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
2	บู	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
3	ก้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
4	ป้า	+1	+1	+1	0	+1	+4	+0.8	ใช้ได้
5	อู่	+1	+1	+1	1	+1	+5	+1	ใช้ได้
6	จ้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
7	ด้า	+1	+1	+1	0	+1	+4	+0.8	ใช้ได้
8	บี้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
9	ปี้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
10	ก๊อ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
11	อ๊อ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
12	ดอ	+1	+1	+1	0	+1	+4	+0.8	ใช้ได้
13	บอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
14	ตอ	+1	+1	+1	0	+1	+4	+0.8	ใช้ได้
15	บ๊อ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
16	อ๊อ	+1	+1	+1	1	+1	+5	+1	ใช้ได้
17	กา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
18	คู	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
19	ปอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
20	ป้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
21	ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
22	จ้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
23	ป้อ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
24	ตา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
25	ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
26	อู่	+1	+1	+1	1	+1	+5	+1	ใช้ได้
27	อ้อ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
28	ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+4	+0.8	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	คำ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
29	ปู่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้
30	ต้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	+1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวภาวิณี อัมโร
วัน เดือน ปีเกิด	27 มิถุนายน 2507
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101/17 ซอย 3 ถิ่นเทพ ถนนอนุสรณ์อาจารย์ทอง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านโคกเมา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโคกเมา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3) โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2525	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5) โรงเรียนรัตภูมิวิทยา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูสงขลา
พ.ศ. 2533	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์-ชีววิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
พ.ศ. 2551	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา